PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 60 lir

Leto XXIV. Št. 245 (7138)

TRST, četrtek, 24. oktobra 1968

Svečano otvorjen prvi kongres združene socialistične stranke

Nenni je poudaril nujnost zopetne oživitve koalicije levega centra

Prisotna zastopstva vseh italijanskih strank z izjemo skrajne desnice in številne tuje delegacije, med katerimi tudi SZDL Jugoslavije

RIM, 23. — Danes popoldne se je začel v kongresni palači v EUR prvi kongres združene socialistične stranke, ki se ga poleg 950 delegatov udeležuje tudi večje število predstavnikov drugih italijanskih strank z izjemo skrajne desnice. Med delegacijami raznih socialističnih in drugih strank iz tujine je na kongresu navzoča tudi delegacija socialistične zveze Jugoslavije pod vodstvom Janeza Vipotnika.

Kongres poteka pod geslom «Za humani socializem v zvestobi tradicijam», ki je z velikimi črkami izpisano nad govorniškim odrom.

Predsednik kongresa Pertini je v uvodu poslal predsedniku republike Saragatu pozdravno brzojavko, na kar je Saragat odgovoril, da se zaveda, kakšne so zasluge za domovino in za delavski razred od demokratičnega socializma ter je izrazil kongresu dobro delo v prepričanju, da bo prispeval nov in odločilen prispevek k splošnemu napredku v državi. Pozdravni brzojavki sta poslala tudi predsednik senata Fanfani in predsednik vlade Leone.

Osrednja točka popoldanskega dela kongresa je bil uvodni govor Pietra Nennija, ki je skušal usmeriti delegate na kongresu k vzpostavitvi večine v stranki okoli načel, ki jih je razglasil kot vodilna za Združeno socialistično stranko njen ustanovni kongres pred dvema letoma. Nenni je v svojem govoru priznal, da je stranka razdeljena na več skupin, ki jih ločijo vidne razlike v stališčih glede usmeritve in politične linije stranke. Priznal je tudi neuspeh, ki ga je doživela stranka na majskih volitvah, kar je bilo tudi povod za začasni umik iz vladne koalicije levega centra. Zdaj je zadnja priložnost za dosego večine v stranki pred novimi nalogami, ki jo čakajo, je dejal Nenni.

Ko je orisal politično podobo, ki naj jo prevzame stranka, je Nenni zavrgel misel o skupnem boju s komunisti za oblast in se zavzel zgolj za priložnostne in krajevno omejene sporazume s komunistično partijo. Nasprotno pa je Nenni poudaril nujnost zopetne poživitve koalicije levega centra. V vsakem primeru, je dejal Nenni, moramo imeti v kratkem srečanje s krščanskimi demokrati in republikanci o zopetni vzpostavitvi levega centra.

Nennijev govor je zajel tudi nekatera mednarodna vprašanja in med njimi zlasti vojaško intervencijo na Češkoslovaškem. Po sodbi Nennija utegne za Češkoslovaško priti na vrsto Romunija ali Albanija, pa tudi Jugoslavija. V tej zvezi je Nenni omenil pripravljenost Jugoslavije, da brani svojo neodvisnost in je dejal, da jugoslovanski «ne» ni v korist samo jugoslovanskemu ljudstvu, marveč tudi vsem drugim, pa tudi italijanskemu. Nenni je ponovil izraze solidarnosti s češkoslovaškim ljudstvom in je poudaril pomen politike koeksistence kot objektivne nujnosti za vse narode. Privrženost k politiki miroljubne koeksistence in premagovanja blokovskih nasprotij mora biti po Nenniju za stranko vodilna smer zunanjepolitične dejavnosti in nikakor ni v navzkrižju s stališčem, ki priznava obveznosti do atlantskega pakta. Na koncu se je Nenni zavzel za močno stranko, kajti brez stranke ni mogoče biti niti v vladi niti v opoziciji

Prava razprava se bo začela šele z jutrišnjim dnem, ko bodo nastopili predstavniki vseh socialističnih skupin v stranki in obrazložili kongresu svoja stališča in poglede do vseh bistvenih vprašanj bodoče politike združene socialistične stranke.

Major Jones piše novo knjigo o Jugoslaviji

LJUBLJANA, 23. — Major William Jones, avtor knjige «Dvajset mesecev s Titovimi partizani», bivši vodja britanske vojaške misije pri glavnem štabu narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredkov Slovenije, piše novo knjigo o življenju, borbi in zgodovini jugoslovanskih narodov. Major Jones je trenutno v Sloveniji, kjer zbira gradivo za svoje najnovejše delo o deželi, do katere, po njegovih besedah, goji globoko prijateljstvo in simpatije.

Sinoči je predsednik skupščine Slovenije Sergej Kraigher priredil v klubu poslancev v čast Jonesu in njegovi soprogi sprejem, na katerem je bilo več njegovih prijateljev in znancev iz časa vojne, med njimi Edvard Kardelj.

PARIZ, 23. — Francoski zunanji minister Debre je sprejel davi ciprskega zunanjega ministra Kipriana. Ta je pozneje izjavil časnikarjem, da sta govorila o možnosti razvoja sodelovanja med Ciprom in Francijo. Debreju je obrazložil tudi probleme Cipra. Na koncu je Kiprianu izjavil, da ni bilo govora o Debrejevem obisku v Turčiji, ko bo de Gaulle uradno obiskal Ankaro.

POROČILO O SESTANKU SINDIKALISTOV S CARONOM V RIMU

Fincantieri se je obvezala glede novih naročil Sv. Marku

Ustanovili so tudi delovno skupino, ki bo proučevala možnost zgraditve nove tovarne v Trstu

Snoči je podtajnik sen. Caron ob navzočnosti podtajnika predsedstva vlade Gallija sprejel vsedržavne in tržaške sindikalne predstavnike. O tem sestanku je izdalo ministrstvo poročilo, ki pravi, da je bil namen sestanka orisati in pojasniti sindikalistom sklepe CIPE, sprejete na seji dne 11. oktobra letos o gospodarskih vprašanjih Trsta in Furlanije - Julijske krajine. Sen. Caron je orisal sindikalistom sklepe CIPE o proučenih vprašanjih, ki se tičejo pobud in posegov na raznih toriščih.

Kar se tiče vprašanja zaposlitve, je sen. Caron potrdil predstavnikom sindikalnih organizacij, da je Fincantieri sprejela obveznost, da bo dodelila za časa del za preureditev ladjedelnice Sv. Marka tej ladjedelnici nova naročila, začenši s predelavo neke potniške ladje v trajekt. Nadalje bo Fincantieri zelo pazljivo sledila dejavnosti ladjedelnice, da ji zagotovi nepretrgano delo.

V okviru uresničevanja sklepa CIPE z dne 7. oktobra 1966 je senator Caron sporočil sindikalistom, da se je Fincantieri obvezala, da bo pomagala pri utrjevanju tržaškega gospodarstva in da bo pri tem napela vse sile za istočasna dela za modernizacijo naprav ter za popravljanje, prenavljanje in gradnjo ladij. Če bo potrebno, bo pri tem povečala proizvodna dela in skrčila dela za modernizacijo. Potrdil je tudi, da bo po spremembi in modernizaciji nastalo novo veliko podjetje, imenovano Tržaški arzenal - Sv. Marko, ki se bo specializiralo za ladijska popravila, predelave in razne gradnje, kot n. pr. za plavajoče bazene, pontone za vrtanje itd. Na ta način bo nastalo pomembno podjetje, ki se bo pridružilo tržiškim ladjedelnicam z lastnimi značilnostmi. Ti dve podjetji se bosta spopolnjevali med seboj ter bosta dosegli na svetovnem ladjedelskem tržišču velik ugled.

Senator Caron je poleg tega sporočil sindikalnim predstavnikom, da so prizadeta podjetja in Intersind pripravljena ponovno začeti pogajanja s sindikalnimi organizacijami glede rokov in način rešitve vprašanj, ki so povezana z osebjem. Pri tem se bodo oprla na sporazum, sklenjen 29. novembra 1967 na ministrstvu državnih udeležb ter upoštevala dejanski položaj v proizvodnji.

Končno je sen. Caron potrdil, da so na podlagi zadnjih sklepov CIPE ustanovili pri njegovem tajništvu delovno skupino, ki bo proučevala vprašanja, povezana z zahtevo sindikatov, da bi v Trstu zgradili novo tovarno na kovinarskem sektorju, ki naj bi služila v spodbudo vsemu tržaškemu gospodarstvu.

Iz tega poročila ni razvidno, ali so prejeli sindikalisti kakšno zagotovilo v zvezi z eno izmed treh osnovnih zahtev, t. j. glede namestitve suhega doka na področju Sv. Marka, tako da ne bi bil v napoto gradbeni dejavnosti na edinem splavišču, ki bo ostalo po preureditvi ladjedelnice.

IZJAVE PREDSEDNIKA DE GAULLA

Francija se bo upirala politiki blokov

Delavci tovarne Citroen in kovinarji zahtevajo nacionalizacijo francoske avtomobilske industrije

PARIZ, 23. — General de Gaulle je na današnji seji ministrskega sveta ponovil, da se bo Francija še naprej upirala politiki blokov.

Predstavnik vlade je po seji prebral naslednje sporočilo: «Za Francijo sta dve možnosti: sprejeti enkrat za vselej obstoj blokov — in Francija zavrača to politiko — ali voditi politiko, ki naj upošteva razvoj sveta; to pomeni politiko, usmerjeno k odpravi blokov, k svobodi in k pravici narodov do samoodločbe. Res je, ovire so številne, neprijetni dogodki, kakor češkoslovaški dogodek, zavirajo ta razvoj, toda že samo dejstvo zaviranja potrjuje njegov obstoj.»

Državni tajnik v zunanjem ministrstvu de Lipkowski je predložil davi ministrskemu svetu poročilo o zasedanju sveta ministrov zahodnoevropske zveze v Rimu. Lipkowski je omenil, da se je uprl vsakemu predlogu, ki bi težil za tem, da se obidejo stališča, ki so jih sprejeli v Brusiju glede razširitve skupnosti, in ki bi lahko spremenili načrte o sodelovanju šestih.

Davi je predstavnik francoskega ministrskega predsednika sprejel delegacijo predstavnikov delavcev v tovarni Citroën in Berliet ter sindikata kovinarjev GGT. Delegati so zahtevali pojasnila o vladnem poročilu glede sporazuma, Fiat - Citroën ter so izrazili zaskrbljenost spričo usode delavcev.

«Predstavnik ministrskega predsednika, je izjavil eden od sindikalnih delegatov, nam je potrdil, da je vlada še vedno naklonjena tehničnemu sodelovanju, toda vedno nasprotuje, da bi Fiat kupil večje število delnic Citroëna. To nas absolutno ni pomirilo, je dodal sindikalist, ker je še vedno možnost nakupa delnic in smo omenili predstavniku vlade naš predlog: nacionalizacija francoske avtomobilske industrije.»

Arias zapustil panamsko veleposlaništvo v Washingtonu

WASHINGTON, 23. — Odstavljeni panamski predsednik Arnulfo Arias je sinoči na vabilo ameriške vlade zapustil poslopje washingtonskega panamskega veleposlaništva, ki ga je bil «zasedel» včeraj zjutraj. Preden je zapustil poslopje, je dal Arias na vseh vratih zamenjati ključavnice.

Pred odhodom z veleposlaništva je Arias dejal, da se ne bo upiral sestavi nove panamske začasne vlade, ki naj bi upravljala državo do novih volitev. Izrazil je tudi prepričanje, da mu bo izid volitev naklonjen.

Arias se je nato s svojim spremstvom nastanil v nekem washingtonskem hotelu.

Poslanik SFRJ v Pragi ranjen pri prometni nesreči

PRAGA, 23. — Stanje jugoslovanskega veleposlanika na češkoslovaškem Jakolevskega, ki je bil včeraj hudo ranjen pri prometni nesreči, se boljša. Boljše se tudi počuti šofer veleposlanika Kanterle. Nesreča se je pripetila blizu Tabora južno od Prage, ko je na avtomobil veleposlanika naletel avtomobilist, ki je prihajal z nasprotne strani in menjal smer. Veleposlanik je utrpel pretres možganov, šofer pa zlom reber in notranje poškodbe. Soproga veleposlanika je bila laže ranjena.

Ameriški vesoljci dospeli v Cape Kennedy

CAPE KENNEDY, 23. — Walter Schirra, Don Eisele in Walter Cunningham so dospeli danes popoldne v Cape Kennedy, kjer so jim kolegi iz vesoljskega centra priredili slavnostni sprejem. Zdravnik dr. Charles Berry, ki je kozmonavte pregledal na letalonosilki «Essex» je izjavil, da je njihovo zdravstveno stanje odlično, tudi njihovi ušesni bobenčki, ki so bili ob vrnitvi v atmosfero izpostavljeni izrednemu pritisku, so ostali nepoškodovani.

Trije vesoljci bodo morali sedaj podati točno poročilo o uspešnem vesoljskem poletu. Še celih enajst dni, ravno toliko kot je trajal polet, se bodo sedaj vrstili sestanki z vesoljskimi izvedenci in z ostalimi kozmonavti načrta «Apollo» ter zdravniški pregledi.

POSLANICE IN IZJAVE OB DNEVU ZDRUŽENIH NARODOV

U Tant poziva na združitev vseh sil za ohranitev miru in mednarodne varnosti

Izjave predsednika skupščine OZN - Saragat: Samo spoštovanje narodne suverenosti in neuporaba sile lahko omogočita trajno ohranitev miru - Tito: Napori vseh narodov sveta se morajo osredotočiti na odstranjevanje politike sile in iz mednarodnih odnosov

NEW YORK, 23. — Ob dnevu Združenih narodov je glavni tajnik OZN U Tant objavil izjavo, v kateri pravi med drugim, da letos praznujemo dan Združenih narodov zavedajoč se, da niso bili vedno pred očmi ideali in smotri, ki jih vsebuje ustanovna listina in, da niso bili uresničeni nekateri upi in nekatere težnje, ki so nam najbolj pri srcu.

Izjava dodaja, da kljub temu, da je OZN poudarila odločenost rešiti prihodnje generacije vojne šibe, še dalje živimo pod grožnjo jedrskega uničenja. Politike, ki se izvajajo, se zdijo popolnoma neskladne z načelom listine o «izvajanju tolerance» in «živeti v miru drug ob drugem v odnosih dobrega sosedstva».

U Tant pravi zatem, da so kljub dvema desetletjema tehničnega napredka obširna področja na zemlji, kjer vojna proti revščini, gladu, nevednosti in bolezni še zdaleč ni dobljena. Zaradi tega se ne moremo čuditi, da so ljudje, ki se sprašujejo, ali bo moč smotre Združenih narodov kdaj uresničiti in ali bo mehanizem mednarodnega sodelovanja lahko kdaj popolnoma učinkovit. Vendar pa ostanejo smotri, ki so jih nakazali ustanovitelji Združenih narodov, veljavni danes, kakor so bili leta 1945. U Tant poudarja, da je treba združiti naše sile za ohranitev miru in mednarodne varnosti ter znova poudariti vero v osnovne človeške pravice ter delovati za gospodarski in socialni napredek vseh ljudi.

Samo obnovljena volja narodov in vlad po miru in obnovljena privrženost idealom listine OZN lahko omogočita, da z upanjem in zaupanjem gledamo v prihodnja leta.

Predsednik glavne skupščine OZN Emilio Arenales je tudi objavil izjavo, ki pravi med drugim, da se je zaradi nedavnih mednarodnih dogodkov ponovno pojavil pesimizem glede Organizacije združenih narodov. Poudaril je, da gre za neupravičeno stališče. Ustanovitev Združenih narodov je bila odgovor na gorečo željo po miru, pravičnosti in napredku, ki jih je druga svetovna vojna porodila med narodi. V OZN je bilo postavljeno veliko upanje. Na žalost je v triindvajsetih letih mnogo teh upov ostalo mrtva točka, tudi če k sreči ni človeštvo doživelo novega svetovnega spopada. Mednarodna skupnost ima opravka z zelo hudimi problemi, predvsem problemi nasilja, ki danes označujejo mednarodno življenje na najrazličnejših sektorjih. Nasilje se pojavlja, ko narodi, skupnosti in države zgubijo potrpljenje in upanje.

Načela listine Združenih narodov, ki urejajo mednarodne odnose, imajo globoko človeško vrednost. Poglavitna naloga državnikov mora biti odstraniti vzroke za morebitno vojno in si morajo prizadevati, da narodi in posamezniki ne bodo zgubili upanja.

Arenales pravi na koncu, da je spričo skepse, ki se ugotavlja v zvezi z Združenimi narodi, nujno potrebno ugotoviti, da pomanjkljivosti in omejitve te organizacije niso pomanjkljivosti in omejitve avtonomnega telesa z lastnim življenjem in tudi ne neke veledržave. Te je treba neposredno in neizbežno pripisati državam članicam organizacije, in sicer tako državam ustanoviteljicam kakor tistim, ki so postale članice pozneje.

Predsednik italijanske republike Saragat je naslovil državljanom Italije poslanico v kateri pravi, da se tudi letos dan Združenih narodov praznuje predvsem z namenom, da se širi zavest narodov v ideale miru, sodelovanja in vzajemnega spoštovanja med državami na podlagi listine OZN. Proslava 23. obletnice Združenih narodov ima letos še poseben pomen, ker je glavna skupščina Združenih narodov razglasila leto 1968 za mednarodno leto človeških pravic.

Saragat pravi zatem v svoji poslanici, da je prvi pogoj za razvoj mednarodne družbe in posameznih družb, ki jo sestavljajo, spoštovanje mednarodne zakonitosti, t. j. tistih osnovnih načel listine Združenih narodov, ki urejajo odnose med državami. Samo spoštovanje narodne suverenosti in neuporaba sile lahko omogočata trajno ohranitev miru, ki je razlog za življenje te velike organizacije. Samo na tej podlagi, v okviru miroljubne in pravične mednarodne družbe bodo človeške pravice lahko primerno zavarovane, in samo tako bo mogoča in učinkovita akcija, da se ustvarijo boljši pogoji za popolni razvoj človeške osebe.

Predsednik republike maršal Tito je ob dnevu Združenih narodov potrdil vso podporo narodov Jugoslavije svetovni organizaciji in vsem naporom usmerjenim za uresničenje njene prave in popolne vloge univerzalnega foruma, na katerem bi se morala enakopravno in sporazumno reševati vsa vprašanja miru in varnosti na svetu.

Predsednik Jugoslavije v svoji izjavi ob prazniku Združenih narodov ugotavlja, da je svet ponovno v položaju, ko se vedno bolj ogroža neodvisnost in varnost vseh malih in srednjih narodov, ko pogosta uporaba sile zaostruje obstoječa nasprotja in zavira razvoj sodobnega sveta, ko politika kršenja osnovnih načel in politike diskriminacije vodi k vojaškim spopadom s katastrofalnimi posledicami za vse človeštvo. Zato je velikega pomena, da se napori članic Združenih narodov in vseh narodov sveta osredotočijo na odstranjevanje politike sile iz mednarodnih odnosov, in da mednarodna skupnost prepreči teptanje osnovnih pravic vsakega naroda do neodvisnosti in da svobodno odloča o svojem lastnem razvoju.

Jugoslovanska vlada sodi, da je organizacija Združenih narodov neobhoden in nezamenljiv instrument za ohranitev miru in razvoja mednarodnega sodelovanja. Danes je bolj kot kdaj prej potrebno, da se načela Združenih narodov sprejmejo kot obvezne norme mednarodnega obnašanja vseh držav. Združeni narodi so neobhodno potrebni vsem državam ne glede na njihovo velikost, moč in bogastvo, ugotavlja Tito, ki v svoji izjavi izraža zadovoljstvo, ker je zadnja razprava v glavni skupščini odražala razpoloženje mednarodne javnosti, ko je ostro obsodila uporabo sile.

Federativna ureditev od 30. oktobra v ČSSR

PRAGA 23. — Agencija ČTK je sporočila, da bodo podpisali ustavni zakon o federativni ureditvi na svečanosti, ki bo 30. oktobra v Bratislavi. Že dan prej bodo v slovaško prestolnico odpotovali vsi najvišji voditelji in člani centralnega komiteja narodne skupščine ter ljudske fronte, ki se bodo v Bratislavi sestali na skupnem zasedanju ob proslavi petdesete obletnice proglasitve češkoslovaške republike.

Mnogo se govori o ostavki Mlinarja, ki je med najmlajšimi člani CK in kar so sicer uradno zanikali. Vendar pa gre za odraz splošnega nezadovoljstva v zvezi s sklepi, ki so bili sprejeti med razgovori ko so obiskali Moskvo Dubček, Černik in Husak. Vse kaže, da to nezadovoljstvo narašča in se govori o raznih manifestacijah, da bi potrdili željo po samostojnosti. Po drugi strani pa se govori, da nameravajo javno nastopiti tudi bivši novotnjanci na zasedanjih o prijateljstvu s Sovjetsko zvezo, s čimer bi lahko prišlo do manifestacij in izgredov z nepredvidenimi posledicami. Čeprav ratificirani dogovor o zadržanju sovjetskih čet sicer predvideva, da se sovjetski vojaki ne bodo vmešavali v notranje zadeve, pa obstaja bojazen, da bi napet položaj lahko privedel do ponovne ostrejše notranje intervencije s strani sovjetskih okupacijskih čet.

V skladu s sporazumom so sovjetske čete zapustile kraj Usti nad Labem v zapadni Češki, kjer so tudi razpustili sovjetsko poveljstvo.

Ukinjeni vizumi med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo

BEOGRAD, 23. — Z izmenjavo pisem med državnim taj. za zunanje zadeve Markom Nikezićem in zahodnonemškim veleposlanikom v Beogradu je bil dosežen sporazum med vladama Jugoslavije in Zahodne Nemčije o ukinitvi vizumov. Sporazum bo pričel veljati po običajni ratifikaciji obeh vlad. Na podlagi tega sporazuma bodo lahko državljani Jugoslavije in Zahodne Nemčije potovali v drugo državo samo s potnim listom brez vizuma in se v drugi državi zadržali tri mesece brez pravice do zaposlitve.

Jugoslovanski komunisti gosti KPI

RIM, 23. — Član predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije Mijatović in presednik ZKJ iz Bosne in Hercegovine sta pričela z napovedanimi razgovori s članoma vodstva KPI Pajetto ter Galluzzijem. V poročilu je rečeno, da sta jugoslovanska predstavnika na študijskem obisku, med katerimi si bodo izmenjali izkušnje in stališča.

27. SESTANEK MED DELEGACIJAMA ZDA IN DR VIETNAMA

Še nobenega napredka na pariških razgovorih

Tudi danes ni prišlo do pričakovane odločitve o prekinitvi bombardiranj - V Vietnamu se vojna ponovno zaostruje

PARIZ, 23. — Novo razočaranje iz Pariza: tudi današnji sedemindvajseti sestanek med ameriško in severnovietnamsko delegacijo v palači na Avenue Kleber se je zaključil, ne da bi prišlo do bistvenih premikov v stališčih obeh strani. Sestanek je trajal dve uri in pol: na njem je voditelj ameriške delegacije veleposlanik Averell Harriman zapel nekakšen slavospev miru in sodelovanju in prikazal svojim sobesednikom, kako čudovita bodočnost bi se odprirala Vietnamu, ko bi le «Hanoj in njegovi agenti opustili vojaško dejavnost».

Po sestanku je voditelj severnovietnamske delegacije Xuan Thuy ponovno postavil zahtevo po brezpogojni prekinitvi ameriških bombardiranj nad ozemljem DR Vietnama in trdil, da Američani govorijo o miru, toda vztrajajo na stari poti. Xuan Thuy je tudi dejal, da ameriška politika, po kateri naj bi bila «klika Thieu-Ky» zakonita vlada Južnega Vietnama, v bistvu onemogoča politično rešitev vietnamskega spora. Vztrajnost s katero ZDA zatrjujejo zakonitost sajgonskega režima, je dejal Xuan Thuy, je «čudna», v kolikor je vsem znano, da je južnovietnamsko ljudstvo bojkotiralo zadnje volitve, in da ni bil prevzem oblasti s strani «klike Thieu-Ky» nič drugega kot prevara, katere namen je bil opravičiti neokolonialistično politiko ZDA.

Glasnika obeh delegacij sta imela v popoldanskih urah običajni tiskovni konferenci. Severnovietnamski glasnik Nguyen Than Le se je izognil vsem vprašanjem časnikarjev glede tajnik pogajanj, ki naj bi potekala vzporedno z uradnimi razgovori na Avenue Kleber, ter se ni hotel izraziti niti o morebitni prisotnosti predstavnikov sajgonske vlade na bodočih pogajanjih.

Tudi ameriški glasnik Jorden ni hotel govoriti o novih predlogih ZDA. Med drugim je dejal, da je prišlo na današnjem srečanju do «premikov», ki jih pa ni mogoče označiti kot «napredke».

Iz Sajgona poročajo, da je imel danes južnovietnamski predsednik Van Thieu nov razgovor z ameriškim veleposlanikom Bunkerjem. Razgovor, ki je že šesti v zadnjem tednu, je trajal dve uri in pol. Vsebina razgovorov ni znana, vendar se zdi verjetno, da je skušal Bunker prepričati sajgonskega predstavnika, naj se ne upira ameriškim načrtom glede prekinitve bombardiranj.

Po dejanskem premirju, do katerega je prišlo v preteklih dneh, se vojaški položaj v obeh Vietnamih postopoma zaostruje. Enote FNO so danes izvršile številne udare in napade na ameriške vojaške baze ter atentate v samem sajgonskem središču.

Ameriški bombniki nadaljujejo svoje napade nad ozemljem Severnega Vietnama, kljub monsumom in slabemu vremenu. Ameriško letalo tipa «F 100» so danes sestrelili protiletalski topovi severnovietnamske vojske.

Iz Washingtona poročajo, da sta se ameriški državni tajnik Dean Rusk in sovjetski veleposlanik Anatoly Dobrynin v zadnjih petih dneh dvakrat sestala. Ameriški glasnik McCloskey ni hotel ničesar povedati o vsebini razgovorov, vendar prevladuje mnenje, da je bil predvsem govor o Vietnamu. McCloskey tudi ni zanikal vesti, po kateri naj bi ZDA prosile SZ, naj nastopi pri hanojski vladi, vendar je dejal, da ji ne gre pripisati prevelike važnosti.

Glasnik sovjetskega veleposlaništva v Washingtonu je dejal, da sta Rusk in Dobrynin govorila o številnih problemih, med njimi tudi o Vietnamu.

Stane Kavčič na obisku v Gradišču

LJUBLJANA, 23. — Na vabilo deželnega poglavarja Gradišča je danes odpotovala v Železno delegacija izvršnega sveta Slovenije pod vodstvom predsednika Staneta Kavčiča. Delegacija vrača obisk pokrainskemu glavarju sosedne dežele, ki je lani obiskal Slovenijo. Med obiskom se bosta Kavčič in poglavar Gradišča pogovarjala o nadaljnjem razvoju sodelovanja med obema deželama posebno na gospodarskem in kulturnem področju. Poleg seznanjanja z zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi Gradišča se bo Stane Kavčič zadnjega dne, t. j. v petek, udeležil odprtja prvega mejnega prehoda med Slovenijo in Gradiščem blizu Murske Sobote.

IZJAVE PREDSTAVNIKA EGIPTOVSKE VLADE

V Kairu obsojajo prodajo ameriških letal Izraelu

Nobenega napredovanja pri Jarringovih prizadevanjih - Sestreljena tri izraelska letala nad egiptovskim ozemljem - Londonski list o izpraznitvi Sueškega prekopa

KAIRO, 23. — Uradni predstavnik egiptovske vlade je izjavil na tiskovni konferenci, da stiki, ki jih je navezal Gunnar Jarring, niso dali do sedaj nobenega otipljivega rezultata.

Davi je kairski list «Al Ahram» omenil predstavnika egiptovskega zunanjega ministrstva, ki je sedaj v New Yorku, in je dodal, da ni bilo napredovanja niti med Jarringovimi posvetovanji in tudi ne med stiki na hodnikih Združenih narodov. List dodaja, da so vse govorice o razvoju razgovorov samo poizkusni balončki Izraela v propagandne namene in da bi zvedeli za reakcijo arabskega sveta.

Zatem je egiptovski predstavnik izjavil, da do sedaj ni nobenega znaka o volji Izraela, da bi izvajal resolucije varnostnega sveta OZN od 22. novembra. «S tem da postavlja vsak dan nove predloge in obrazložuje novo stališče, skuša Izrael odvrniti pozornost in se rešiti obveznosti izpolnitve resolucije od 22. novembra. Izrael skuša namreč popolnoma uničiti to resolucijo.»

Zatem je predstavnik izjavil, da ni nobenega razvoja, ki bi bil ugoden za mir na Srednjem vzhodu, v nasprotju s tem, kar trdijo Izraelci «Izrael vara svetovno javnost, ko govori o miru v trenutku, ko pripravlja nov napad na Arabce in nov spopad.»

Na zadevno vprašanje je predstavnik zavrnil, vsako možnost, da bi v bližnji prihodnosti obnovili diplomatske odnose med ZAR in ZDA.

Predsednik Naser je danes sprejel v Kairu sovjetskega poslanika Vinogradova. Londonski list «Daily Express» piše, da je Sovjetska zveza «sporočila, da bi utegnila napraviti poizkus deblokiranja Sueškega prekopa s silo, če ne bo zadevni spor v kratkem rešen». List pravi, da so nekateri poslanci blizu vladnih krogov mnenja, da je predsednik sovjetske vlade Kosigin «dal razumeti» ZDA in Veliki Britaniji, da bi utegnili sovjetski bagri priti v prekop «s privolitvijo Izraela ali pa brez privolitve». List pravi, da so te govorice namenoma razširili «v upanju, da bo Zahod pritiskal na Izrael, naj bi privolil, da se prekop znova odpre, ali se obvezal, da ne bo streljal na sovjetske bagre, ki bi prišli v prekop. List poudarja važnost Sueškega prekopa za Sovjetsko zvezo, zlasti glede pošiljanja materiala Severnemu Vietnamu.

Izraelski zunanji minister Eban, ki se je vrnil z obiska v Washingtonu, je na londonskem letališču izjavil, da ne verjame trditvam, da namerava Sovjetska zveza s silo izprazniti Sueški prekop. Pripomnil je, da bi ga predsednik Johnson obvestil, če bi bilo kaj takega pred videnega.

Predstavnik egiptovske vlade je obsodil pogajanja za dobavo ameriških lovskih letal «Phantom» Izraelu in je dodal, da pomeni to «spodbujanje na nadaljnje napade proti Arabcem in oviro za mirovna prizadevanja Jarringa». Dalje je dejal, da so popolnoma lažne in brez podlage vse trditve, da je na vidiku rešitev krize na Srednjem vzhodu.

V Kairu so danes javili, da so štiri izraelska lovska letala prekršila zračni prostor ZAR in prišla na vzhodni breg Sueškega prekopa. Tri letala so bila sestreljena, četrtemu pa je uspelo zbežati. Zadevno sporočilo pravi, da se je en pilot spustil s padalom in pristal na vzhodnem bregu prekopa. Eno od sestreljenih letal je eksplodiralo nad Ismailijo, drugo pa se je vnelo. Vsa egiptovska lovska letala so se vrnila.

V Amanu je jordanski vojaški predstavniki izjavil, da je danes bilo novo streljanje med izraelskimi in jordanskimi silami v dolini reke Jordan. Izraelci so uporabljali avtomatično orožje. Jordanci so odgovorili na ogenj in ni bilo žrtev.

Delegacija Slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ki je bila te dni gost izvršnega odbora Socialistične republike Slovenije, je zaključila obisk, ko je položila venec na grob Fr. Prešerna v Kranju

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 17, najnižja 10,5, ob 19. uri 14,2 stop., vlaga 70%, zračni tlak 1018,6 stalen, brez vetra, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 18,4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 24. oktobra
RAFAEL, ELKO
Sonce vzide ob 6.34 in zatone ob 17.04 — Dolžina dneva 10.30 — Luna vzide ob 10.01 in zatone ob 18.20
Jutri, PETEK, 25. oktobra
DARJA

SEJA TRŽAŠKEGA POKRAJINSKEGA SVETA

V uradu za javne stike na pokrajini bosta zaposlena tudi dva Slovenca

Obširen odgovor odbornika dr. Foschija na vprašanje svetovalca Kaplja (KPI) glede težav na slovenski trgovski akademiji

Odbornik za šolstvo pokrajinske uprave dr. Foschi je na sinočnji seji pokrajiskega sveta odgovoril na vprašanje komunističnega svetovalca Kaplja glede težkih razmer na trgovski akademiji. Svetovalec Kapelj je opozori pokrajinskega predsednika in pristojnega odbornika, da je stanje na slovenski trgovski akademiji tudi letos nevzdržno in da imajo kar trije razredi pouk vsak drugi dan, ker so učilnice premajhne, število učencev v posameznih razredih pa visoko. Zato je zahteval, naj pokrajinska uprava takoj posreduje pri pristojnih šolskih oblasteh, za ustanovitev vzporednice, da bodo lahko imeli dijaki pouk vsak dan. Sedaj imajo nekateri razredi, ki razpolagajo z učilnico z 18 mesti, do 34 učencev.

Odbornik Foschi je izjavil, da je pokrajinska uprava skrbno proučila vsebino vprašanja in da je zelo občutljiva za vprašanja šolstva. Zato je pokrajina takoj posredovala na pristojnih mestih za proučitev in razpravo o položaju, ki je nastal v slovenski trgovski akademiji.

Odbornik je poudaril, da ministrstvo za šolstvo še ni izdalo tukajšnjemu šolskemu skrbništvu dovoljenja za ustanovitev vzporednih razredov, in je še dejal: «To zakasnelost opravičuje dejstvo, da šolska skrbništva ne morejo zahtevati od ministrstva ustanovitev vzporednic, dokler nimajo točnega števila učencev ob začetku novega šolskega leta, kar se lahko ugotovi samo po zaključenem vpisovanju v posamezne šole ob koncu septembra . . .»

Upoštevajoč stanje v slovenski trgovski akademiji, ki ima učilnice, ki ne sprejmejo več kot 20 učencev, v vsakem od 5 razredov omenjene šole pa je od 25 do 34 dijakov, mora šolsko skrbništvo zahtevati dovoljenje od ministrstva za šolstvo za ustanovitev vzporednih razredov. Zahtevi mora skrbništvo priložiti tloris šolske zgradbe, iz katerega mora biti razvidna razlika med številom učencev in številom mest v učilnicah.

Šolsko skrbništvo je tudi letos, kot pretekla leta, napravilo zadevno prošnjo in zato sedaj pričakuje ministrsko dovoljenje, ki je bilo v preteklih letih vedno izdano.

Te podatke in ta zagotovila smo dobili na osnovi neposrednega zanimanja in smo zaprosili šolsko skrbništvo, katerem smo predočili to vprašanje, kot nam ga je poslal svetovalec, naj se zanima za čimprejšnjo rešitev tega problema.

Odbornik je nato zagotovil, da bo stanje v trgovski akademiji za prihodnost rešeno s preureditvijo malih učilnic v večje učilnice. Pokrajinska uprava je sklenila, da bodo napravili iz sedanjih osem malih učilnic pet večjih, ki bodo ustrezale številu učencev. To vprašanje sedaj proučuje pokrajinski tehnični urad. S tem, je zaključil govornik, se ne bodo v bodoče ponavljale sedanje težave in bo celotno vprašanje korenito in temeljito rešeno.

Svetovalec Kapelj je izjavil, da je stanje na slovenski trgovski akademiji še slabše, kot ga je prikazal v svojem vprašanju. Poudaril je, da se te težave ponavljajo vsako leto in da morajo dijaki zaradi tega hoditi v šolo vsak drugi dan z vsemi škodljivimi posledicami za učence, ki si jih lahko vsakdo zamisli. Zato je zaprosil predsednika in odbornika, naj se zanimata za čimprejšnjo rešitev tega vprašanja, ker so baje dijaki že napovedali protestno stavko.

Včeraj je bilo na vrsti še eno vprašanje, ki zanima slovensko narodno skupnost. Predsednik dr. Savona je obrazložil in dal v odobritev sklep o ustanovitvi «tiskovnega urada, urada za stike z javnostjo in urada za storitve glavnega tajništva, pokrajinskega sveta, odbora in predsedstva». Sklep predvideva sprejem v službo tudi enega funkcionarja in enega uradnika z znanjem slovenskega jezika. Predsednik je izjavil, da je zaposlitev v omenjenih uradih dveh oseb z znanjem slovenščine potrebna zaradi stikov s slovensko javnostjo, s slovenskimi občinami in drugimi slovenskimi ustanovami, kot to predvideva tudi program sedanjega odbora leve sredine.

Pred glasovanjem je spregovoril komunistični svetovalec Colli, ki je dejal, da je odbor predložil ta sklep s precejšnjo zakasnitvijo, saj bo kmalu dve leti, odkar se je odbor obvezal, da bo to naredil. Toda s tem še niso rešena vsa ostala vprašanja Slovencev, ki imajo pravico, da uporabljajo svoj materini jezik v vseh javnih uradih. Colli je tudi na kratko polemiziral z misovskim svetovalcem, ki je izjavil, da «ni treba zaposliti Slovencev, ker itak vsi znajo italijansko», ter mu očital, da se še vedno drži gesla «qui si parla soltanto italiano» in da je fašizem dejansko že poginil.

Liberalec Beltrame ni nasprotoval sklepu, priporočil pa je odboru, «naj poskrbi, da bodo osebe, ki znajo slovenščino, znale dobro tudi italijanščino».

Socialist Miani se je popolnoma strinjal s sklepom, ki je v skladu s stališčem socialistov, da je treba Slovencem priznati vse pravice, kakor tudi s programom odbora in politike leve sredine v Trstu. Zato je izjavil, da bo z zadovoljstvom glasoval za sklep. Tudi demokristjan Coslovich je očital misovcu, da noče razumeti novih časov in se je strinjal s predloženim sklepom.

Potem ko je odbornik Visintini dejal, da bodo omenjeni uradi omogočili bolj učinkovito delovanje pokrajinske uprave, je predsednik zaključil razpravo z zagotovilom, da sklep ne določa ustanovitve prevajalnega urada za slovenščino, marveč samo zaposlitev dveh uslužbencev z znanjem slovenščine za stike s slovensko javnostjo. Poleg tega je tudi izjavil, da bo ocenjevalna komisija poskrbela, da bosta oba slovenska kandidata znala dobro tudi italijansko. Za sklep so glasovali vsi svetovalci, razen misovcev.

O ostalih važnih vprašanjih bomo pisali jutri.

Stavka uradnikov Italsider

Tajništva sindikatov kovinarjev, ki so včlanjeni v CGIL (FIOM), CISL (FIM) in UIL (UILM) so oklicala vsedržavno splošno 24-urno stavko uradnikov in posebnih strok družbe «Italsider», ki bo 30. oktobra.

Stavko so sklicali z namenom spodbuditi sprejem vrste zahtev gospodarskega in normativnega značaja, ki so jih predložili delavski zastopniki.

Tajništva so tudi sklenila, da se bodo sestala s sindikalnimi zastopniki industrijskega kompleksa «Italsider» in preučila na tem sestanku položaj stroke in možnost nadaljevati sindikalno akcijo.

Mladinska povorka proti sklepom CIPE

Mladinske organizacije ZKMI, FGS PSIUP in FGS PSU organizirajo za jutri, 25. oktobra ob 18. uri manifestacijo v zvezi z resnim položajem tržaškega gospodarstva po zadnjih sklepih CIPE.

Ob 18. uri bo izpred šentjakobske cerkve krenil sprevod, ki bo šel po mestnih ulicah.

30. oktobra slavnostna seja občinskega sveta

Županstvo sporoča, da bo 30. oktobra ob 11.30 slavnostna seja tržaškega občinskega sveta ob 50. obletnici «tržaške revolucije, ki je pripravila prihod italijanskih čet v Trst». Seji bo predsedoval župan inž. Spaccini, glavni govornik pa bo prof. Marino de Szombathely, ki je bil 30. oktobra leta 1918 tajnik «mestnega odbora za javno blaginjo». Isti dan zvečer bodo pognali napravo nove mestne električne razsvetljave v zgodovinskem delu mesta.

V PODPORO DELEGACIJI V RIMU

Spontana enotna stavka delavcev v Sv. Marku in Tržaškem arzenalu

V Sv. Marku so stavkali delavci ves dan, v Tržaškem arzenalu pa od poldne dalje - Poročilo FIOM-CGIL

Pokrajinsko tajništvo FIOM-CGIL sporoča, da so včeraj delavci ladjedelnice Sv. Marka soglasno sklenili, da zapustijo delo ob 6. uri ter da bodo stavkali do 6. ure danes. S stavko hočejo podpreti sindikalno delegacijo, ki se je sestala z glavnim tajnikom CIPE sen. Caronom. Ko so zvedeli delavci Tržaškega arzenala za spontani nastop delavcev Sv. Marka, so iz istih razlogov zapustili delo tudi oni, razen osebja doka, ki je delalo, dokler ni spravilo na mesto ladje, ki je priplula včeraj zjutraj v dok.

FIOM-CGIL je vzela na znanje enotno in spontano borbo delavcev ter je objavilo v zvezi s tem naslednje poročilo.

Spričo soglasnega sklepa, ki so ga sprejeli danes zjutraj delavci in uslužbenci ladjedelnice Sv. Marka, da se vzdržijo od dela ves dan ter delavcev Tržaškega arzenala, da se vzdržijo od dela od 12. ure dalje in s tem podprejo sindikalne organizacije, ki se danes popoldne sestanejo v Rimu s podtajnikom Caronom, da bi dosegli od CIPE tista jamstva, ki so ostala s sklepi 11. t.m. nejasna, jemlje tajništvo FIOM-CGIL na znanje stavko.

Pri tem poziva delavce Sv. Marka in Tržaškega arzenala, ki so še enkrat stopili v borbo, naj stavkajo disciplinirano, tako da bodo dosegli zagotovilo, da bo ladjedelnica še nadalje gradila ladje in popolnoma zaposlila delavstvo, pri čemer je treba spremeniti lego suhega doka, ki je v načrtu, ter zagotovilo o ustanovitvi in financiranju nove industrijske dejavnosti z državno udeležbo, ki bo služila za spodbujanje vsega tržaškega gospodarstva. V zvezi s temi zahtevami, ki jih smatrajo vse tri sindikalne organizacije za odločujoče, zahtevajo delavci jasna jamstva, ker je bilo doslej že dovolj splošnih zagotovil.

Prenovljena «Dalmacija» izročena lastniku

V tržaškem arzenalu so včeraj izročili jugoslovanskim naročnikom predelano ladjo «Dalmacijo». Enoto so v arzenalu modernizirali in opremili z novimi kabinami, tako da so predelali dve poprejšnji skladišči v potniške prostore. Zdaj šteje «Dalmacija» 149 kabin, med katerimi je 63 popolnoma novih. V kabinah se lahko udobno namesti do 316 potnikov. Ladja, ki je spadala poprej med «mešane» enote za prevoz blaga in nekaj potnikov, se bo zdaj posvetila pomorskemu turizmu. Vse skupne prostore na njej so zato primerno adaptirali in opremili, posebne pozornosti pa so bili deležni jedilnica, katere zmogljivost je po novem dvojna, prostori za zabave, itd. Dela so veljala pol milijarde lir in so trajala dva meseca. «Dalmacija» (5.465 ton bruto nosilnosti) bo zdaj nastopila pot krožnih potovanj.

Iz arzenala je včeraj odplula druga jugoslovanska ladja «Solin», ki so jo tudi korenito predelali, in sicer tako, da so jo najprej prerezali na dvoje, med sprednjo in zadnjo polovico pa vnesli 15 m dolg dodatek trupa. To je bila tretja jugoslovanska ladja, ki je doživela takšno preobrazbo v tržaškem obratu. Četrta in zadnja v seriji, motorna ladja «Bol», bo prišla v kratkem na isto popravilo, ki ji bo povečalo tonažo na 4.000 ton. Naročnik, «Jadranska slobodna plovidba» iz Splita, bo plačal za delo, opravljeno na štirih ladjah, 1,5 milijona dolarjev. «Operacijo» na ladjah sta predhodno odobrila pariški «Bureau Veritas» in Jugoslovanski pomorski register.

ODGOVORI ODBORNIKA MOCCHIJA SVETOVALCEM

Hipodrom na Montebellu bo eden najsodobnejših v Evropi

Dirkališče bo imelo dve osrednji stezi in eno stransko - Podzemeljski vhod na hipodrom itd.

Občinski odbornik za javna dela Mocchi je pismeno odgovoril na nekatera vprašanja svetovalcev. Tako je sporočil komunističnemu svetovalcu Pahorju, ki je predlagal, naj občinska uprava uredi stavbišče (porušene stare hiše) pri palači civilnega tehničnega urada za parkirišče avtomobilov, da ni lahko urediti to zadevo ker bi morala občina v tem primeru kupiti ali vzeti v najem omenjeno stavbišče. Odbornik Mocchi zagotavlja svetovalcu, da občinska tehnična prometna služba proučuje vprašanje ureditve parkirišč v zgodovinskem delu mesta.

Istemu svetovalcu je odbornik odgovoril, da je ureditev križišča med ulicama del Prato in Fogazzaro ter Školjetska rebri zelo težavna in draga; glede zgraditve pločnika v Ul. Fabio Severo pri «Casa degli sposi» pa je Mocchi zagotovil, da bodo to uredili v okviru že določenih del.

Liberalcu Traunerju je Mocchi odgovoril, da bo zgornji del cestišča v Ul. dei Porta nad Ul. Rossetti uredil na svoje stroške civilni tehnični urad. Za ureditev pločnikov v Ul. Palestrina in Ul. S. Maurizio, za kar se je zanimal liberalec Morpurgo, bo po zagotovilu odbornika poskrbela občinska uprava v okviru predvidenih del, ki bodo stala 50 milijonov lir. Cestišče v Ul. del Collegio in Ul. del Seminario pa bodo uredili v okviru navadnih javnih del.

Občina sporoča, da si je odbornik za ekonomat De Gioia ogledal dela za popolno preureditev hipodroma na Montebellu. Pri delih je sedaj zaposlenih 180 delavcev. Do sedaj so že zgradili 140 novih hlevov za konje, ki so najbolj sodobno in funkcionalno urejeni. Oddelek za konje bo popolnoma prenovljen, ko bodo zgradili še 80 hlevov. Dirkališče bo imelo eno stransko stezo za vaje in dve osrednji stezi: eno za dirke in drugo za avtomobile televizijskih snemalcev, da bodo lahko sledili celotnemu poteku dirke. Na sredini igrišča bo zgrajen stolp s sodobnimi nadzornimi napravami. Gledalci bodo vstopali na hipodrom skozi podzemeljski vhod, da se ne bodo srečavali s konji ko prihajajo na dirkališče. Ob vznožju tribun je bila že postavljena velika steklena ograja, ki bo zavarovala gledalce pred vetrom. Na tribunah so namestili nove stole, odprte sedeže, ki so iz cementa, pa so obložili s preprogo.

Na dirkališču so zgradili novo restavracijo, ki bo odprta vsak dan in so obnovili bar. V bližini tribune bodo zgradili tudi otroško igrišče. Občinska uprava pravi, da bo hipodrom na Montebellu eden najbolj sodobnih in funkcionalnih v Evropi.

Odvzem vozniških dovoljenj v septembru

Tržaška prefektura sporoča, da je v mesecu septembru odredila odvzem vozniškega dovoljenja osebam, ki so zaradi prekrškov povzročile težke poškodbe ali celo smrt osebam, ki so jih povozile. Za eno leto so dovoljenje odvzeli Aldu Sauru, za 9 mesecev Ceinarju Ameliju, 6 mesecev Musizzi Ferrucciju in Sfiligoju Celestinu, 5 mesecev Stocchiju Enricu 3 mesece Rebulli Guidu.

Iz drugih razlogov so dovoljenje odvzeli tudi Giorgiu Vuku (5 mesecev), Gianfraucu Balanwinu (3 mesece) in Giuseppu Corleju (3 mesece).

Zaradi nesposobnosti so preklicali 20 vozniških dovoljenj, 23 osebam pa so jih preklicali za nedoločen čas, ker se kljub pozivu niso javile na zdravniški pregled in revizijski izpit.

Slinavka na proseški postaji

Na proseški postaji so zaustavili razmeščanje goveda iz vzhodnoevropskih držav ker so med nekaj tisoč voli, ki so prišli iz Romunije, ugotovili 150 primerov obolelosti za slinavko.

Vse govedo, ki je v 190 železniških vagonih, so izolirali in ga cepijo. Da se prepreči širjenje slinavke so začasno ustavili sprejem živega goveda iz Romunije. Živina iz drugih držav pa bo preusmerjena na opensko postajo, kjer jo bodo prepeljali v Gorico za ureditev carinskih zadev.

V Uradnem listu štev. 255 od 7. oktobra je razpisan natečaj za 498 mest pomožnega uradnika izvršilne službe v periferični upravi za takse in posredne davke — stalež osebja registrskih uradov. Rok za predložitev prošenj za sprejem na natečaj zapade 6. dec. Prošnje je treba nasloviti na finančno ministrstvo — Direzione Generale degli Affari Generali e del Personale — Ufficio Concorsi — 00100 Roma na kolkovanem papirju za 400 lir. Prošnje se lahko predložijo Finančni intendanci v Trstu, kjer bodo interesenti dobili podrobne informacije. Najnižja predpisana šolska izobrazba je dokončana srednja šola, starost od 18 do 28 let.

NA POBUDO KPI IN PSIUP

Dvodnevna konferenca o tržaškem gospodarstvu

V soboto na trgovinski zbornici, v nedeljo v kinu «Grattacielo» - Spored nastopov

V soboto in nedeljo bo v našem mestu napovedana gospodarska konferenca, ki jo organizirata krajevni federaciji KPI in PSIUP. Osnovna tema konference bo: «Nazadovanje Trsta: odgovornosti vodilnega sloja in perspektive boja za ponoven razmah».

Prvi del konference bo v soboto popoldne, s pričetkom ob 15. uri, v kongresni dvorani trgovinske zbornice. Otvoritveni poročili bosta podala pokrajinska tajnika obeh strank, Antonino Cuffaro oziroma Ezio Martone. Sledili bodo nekateri koreferati. Tako bo prof. R. Costa govoril o potrebnih predpostavkah za razvoj gospodarskih dejavnosti na Tržaškem: prof. T. Sala bo govoril o temi «Petdesetletnica in vodilni sloj»; deželni tajnik CGIL E. Zuliani pa bo zaključil serijo posegov z razpravo o sedanjem gospodarskem položaju Trsta in o položaju delavstva. Sledila bo razprava.

Drugi del konference bo v nedeljo, 27. oktobra, v kinu «Grattacielo», s pričetkom ob 9.30. Na sporedu bo nadaljevanje razprave iz prejšnjega dne. Konferenco bosta zaključila s povzetkom zastopnika osrednjih gospodarskih odborov PSIUP in KPI L. Albertini oziroma E. Peggio.

SINOČI V ŠKEDENJSKI KINODVORANI

Zelo kvaliteten koncert škedenjskih rojakov-umetnikov

Koncert je priredil Odbor za proslavo 100-letnice Kmečke čitalnice v Škednju

Škedenjci, ki se letos spominjajo 100-letnice svoje Kmečke čitalnice, so bili sinoči deležni res lepega koncerta, ki ga je priredil marljivi in iznajdljivi odbor za proslavo te stoletnice. Zamisel, da bi v Škednju, torej najprej pred škedenjskim občinstvom in nato še v Kulturnem domu za mestno občinstvo, priredili koncert izključno, ali skoraj izključno škedenjskih rojakov, se nam zdi zelo posrečena in sinočnji koncert sam je tudi pokazal, da so ga znali škedenjski Slovenci pravilno ceniti, saj so skoraj popolnoma napolnili prostorno kino dvorano. In kar takoj je treba povedati, da jim nikakor ni bilo žal, nasprotno, s svojim navdušenim ploskanjem so izpričali svoje zadovoljstvo s samo prireditvijo kot tako, še posebej pa z res kvalitetno izvajanim sporedom kar cele vrste v vseslovenskem merilu priznanih umetnikov, med katerimi moramo seveda na prvem mestu imenovati sopranistko ljubljanske Opere Ksenijo Vidali-Žebretovo in basista ljubljanske Opere Danila Merlaka, ki sta se kot rodna Škedenjca z veseljem in s priznanja vredno vljudnostjo odzvala vabilu škedenjskega odbora. Poleg njiju so nastopili še naš priznani flavtist Miloš Pahor, pianistki Neva Merlak-Corrado in Dina Slama, violist Janko Sluga in še dr. Gojmir Demšar kot klavirski spremljevalec.

V prvem delu sporeda je violist Janko Sluga ob klavirski spremljavi Neve Merlak-Corrado zaigral Boccherinijevo Sonato v c-molu za violo in klavir v stavkih allegro, largo in minuetto. Slugo smo doslej poznali bolj kot člana komornega orkestra Glasbene matice, kot solista pa smo ga slišali prvič. S svojim muziciranjem nas je prijetno presenetil. Godalo mu poje mehko in barvito, ton pa je čist zlasti v srednjih legah. Ksenija Vidali je nato ob klavirski spremljavi dr. Gojmira Demšarja zapela znano arijo Rusalke iz istoimenske Dvořakove opere. Čustvena milina «Bledega mesečka» se je v dognani in pevsko kultivirani izvedbi umetnice razlila po dvorani in prevzela poslušalce, ki so po izpevu zadnjega akorda nagradili pevko z navdušenim aplavzom, ki je seveda veljal tudi diskretnemu spremljevalcu dr. Demšarju.

Basist Danilo Merlak se je ob klavirski spremljavi hčerke Neve Merlak-Corradove predstavil z dvema samospevoma, Simonitijevim «Pod brajdo» in Adamičevim «Nocoj je pa svetla noč» in takoj ogrel poslušalce s svojim močnim, sonornim glasom in mojstrsko moduliranim interpretiranjem. Tudi njega so Škedenjci nagradili z zasluženim priznanjem.

Za zaključek prvega dela sporeda je flavtist Miloš Pahor ob klavirski spremljavi Dine Slame izvajal Plevelovo Sonatino op. 48 št. 1 za flavto in klavir v stavkih allegro, andante, rondò. Skladbo, ki smo jo, če se ne motimo, slišali tudi že v varianti za dve violini, je umetnik izvajal s filigransko preciznostjo in izdelanostjo in s suverenim tehničnim obvladanjem glasbila. Izvedba, pri kateri je pomemben delež imela tudi stilno ubrana klavirska spremljava, bi sodila na katerikoli umetniško še tako zahteven koncertni spored.

Drugi del sporeda je začela sopranistka Ksenija Vidali s samospevoma Brede Ščekove «Polžek je povsod doma» in Frana Venturinija «Ah čemu bi rože brala» in še enkrat požela navdušen aplavz, ki je bil obenem s priznanjem za res lepo, čustveno poudarjeno petje, tudi izraz simpatij do umetnice.

Neva Merlak-Corrado je nato zaigrala Debussyjevo «Pour le piano» v stavkih: prelude sarabanda in toccata. Temperamentna pianistka, katere sposobnosti smo že imeli priložnost ceniti na koncertih Glasbene matice, je še enkrat dokazala, da imamo v njej pianistko poudarjenih interpretacijskih odlik in zanesljivega tehničnega znanja, ki ji omogoča popolno predajanje vsebinskemu oblikovanju partitur. Debussyjeva skladba je prišla v njeni izvedbi do polne muzikalične in tehnične veljave.

Flavtist Miloš Pahor je brez spremljave zaigral še kratko, toda tehnično zahtevno Debussyjevo skladbico «Syrinx» in še enkrat izpričal mojstrsko tehnično dognanost in redko tonsko barvitost.

Spored sta zaključila sopranistka Vidalijeva ob spremljavi dr. Demšarja z večno lepo arijo Marinke iz Smetanove opere «Prodana nevesta» in basist Merlak ob spremljavi Neve Merlak-Corrado z «arijo plašča» iz Puccinijeve opere «La Boheme» in z arijo Don Basilia in Rossinijeve opere «Seviljski brivec». Obema se je ogreto škedenjsko občinstvo še enkrat oddolžilo z močnim aplavzom, ki ga je na koncu namenilo še vsem nastopajočim, ko so se skupaj pojavili na odru, domače dekle v škedenjski noši pa je umetnicam poklonilo šopke cvetja.

Škedenjci se bodo prav gotovo še dolgo spominjali tega lepega glasbenega večera ki ga bodo izvajalci ponovili danes zvečer v Mali dvorani Kulturnega doma.

j. k.

Jugoslovanski celovečerni film

«KOZARA»

ki na edinstven način prikazuje izrez iz NOB, bodo predvajali:

- v **soboto**, 26.10. ob 17. uri — Zveza demokratičnih srednješolcev v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa 9;
- v **nedeljo**, 27.10. ob 18. in 21. uri — PD VODNIK v društvenem sedežu;
- v **torek**, 20.10. ob 20.30 — SLOVENSKI KLUB;
- v **sredo**, 30.10. ob 20.30 — SPD TABOR v Prosvetnem domu na Opčinah;
- v nedeljo, 3. 11. — rezerviran.

Vabimo še preostala društva, da rezervirajo film za naslednje dni (tel. 31-119)!

Slovenska prosvetna zveza

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM
Sezona 1968 - 69
Anton Pavlovič Čehov

TRI SESTRE

drama v štirih dejanjih
Prevod: dr. Avgust Pirjevec
Kostumograf: Anja Dolenčeva
Režiser in scenograf:
BOJAN STUPICA

V petek, 25. oktobra ob 20.30 Red športni
V soboto, 26. oktobra ob 20.30 Red A (prva sobota po premieri)
V nedeljo, 27. okt. ob 16. uri Red okoliški
V četrtek, 31. oktobra ob 20.30 Red D (predstava na predpraznik)

Abonmaji so na razpolago pri blagajni Kulturnega doma vsak dan od 12. do 14. ure. Pohitite!

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacija na tel. 734-265.

Gledališča

Verdi

Od danes naprej lahko abonenti prevzamejo pri blagajni gledališča (tel. 23-988) abonmajske bloke za red B, bloki za red A pa so na razpolago že od včeraj.

Abonmajski bloki za reda C in D bodo na razpolago v prihodnjih dneh, o čemer bo javnost pravočasno obveščena.

Teatro Stabile

Po zaključnih ponovitvah Goldonijeve komedije «Enega izmed zadnjih karnevalskih večerov» v izvedbi Teatro Stabile iz Genove, se bosta v ponedeljek predstavila Milly in Achille Millo z recitalom «Ljubezen in vojna», izborom poezij in pesmi, ki ga je zasnoval Millo sam skupno z režiserjem Filippom Crivellijem.

Za «Ljubezen in vojno» bodo abonenti na dramsko sezono imeli običajni popust. Vse informacije so na razpolago v galeriji Protti (tel. 36372), kjer so v prodaji tudi vstopnice za današnjo ponovitev Goldonijeve komedije (začetek ob 20.30) in za vse naslednje ponovitve.

Odbor za proslavo STOLETNICE «KMEČKE ČITALNICE» v Škednju

vabi na

KONCERT

domačih glasbenih umetnikov, ki bo

danes, 24. t. m. ob 21. uri v mali dvorani Kulturnega doma

Nastopajo:
Dr. Gojmir Demšar — klavir
Danilo Merlak — bas
Neva Merlak-Corrado — klavir
Miloš Pahor — flavta
Dina Slama — klavir
Janko Sluga — viola
Ksenija Vidali — sopran

Kino

Nazionale 15.30 «La volpe». Sandy Dennis, Kriv Dullea. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Tenderly». Virna Lisi, George Segal. Eastmancolor.
Eden 16.00 «Dolce veleno». A. Perkins, T. Weld. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.30 «Poor cow». Carol White. Prepovedano mladini pod 18. letom. Zadnji dan.
Excelsior 16.00 «Non si maltrattano cosi le signore». R. Steiger, Lee Remick. Oscar '68. Technicolor.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 16.00 «Svezia, Inferno o Paradiso?». Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16.30 «Manon 70». C. Deneuve, Sammy Fray. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «FBI contro Cosa nostra». Detektivski film. Technicolor.
Filodrammatico 16.30 «Ad un passo dall'inferno». M. Thompson, Kiro Lawrence. Colorscope.
Aurora 15.00 Film iz 1. svetovne vojne. Brezplačno.
Cristallo 16.00 «Niente rose per OSS 117». John Gavin, M. Lee. Technicolor.
Capitol 15.30 «Chimera». Gianni Morandi, L. Efrikian. Technicolor.
Impero 16.30 «Angelica ed il Grande Sultano». M. Mercier. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.15 «Una iena in cassaforte». D. Nabokov, L. Grensbury. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Garibaldi 16.30 «Kid Rodello». Western. Technicolor.
Astra 16.30 «Viva Zapata». Marlon Brando. Technicolor.
Ideale 16.00 «Femmine delle caverne». M. Berwick, E. Ronnay. Technicolor.

PROSVETNO DRUŠTVO VALENTIN VODNIK

priredi v petek, 25. oktobra ob 20.30 v svojem sedežu, dramski večer.

Gostuje dramska skupina prosvetnega društva Prosek-Kontovel s Thomasovo kriminalno komedijo v treh dejanjih

OSEM ŽENSK

Vljudno vabljeni!

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO TABOR OPČINE

vabi v soboto, 26. oktobra 1968 ob 20. uri v prosvetni dom na

razstavo dokumentov

o prosvetni dejavnosti na Opčinah od leta 1868 do 1968 in na

umetniško razstavo

domačih likovnih umetnikov ter openskih dijakov

Vstop prost!

PISMA UREDNIŠTVU

O oddaji ljubljanske TV

Objavljamo pismo, ki nam ga je pred dnevi poslal tov. Venček Krečič, in odgovor ljubljanske televizije, kateri smo pismo poslali v vednost.

Dragi tovariš glavni urednik, pretekli torek sem poslušal televizijsko oddajo iz Ljubljane, ki je bila posvečena položaju in vprašanjem Slovencev v Italiji. Smatram, da je ta pobuda dokaj zanimiva in koristna, ter želim, da bi se v bodoče še ponovila in da ne bi predstavljala osamljenega dogodka.

Toda zelo me je začudilo in tudi ožalostilo dejstvo, da so se priredit elji intervjuja obrnili samo na en del predstavnikov Slovencev v Italiji in da so prezrli prav onega, ki predstavlja večino Slovencev teh krajev, oziroma komuniste, kljub temu, da prav komunisti izvolijo slovenskega predstavnika v rimski parlament in v deželni svet, da vodijo večino slovenskih občin in da izvolijo desetine zastopnikov v občinske in pokrajinske svete.

Upam sicer, da gre za enostavno pozabo, ne pa za namerno hotenje, ker menim, da se ljubljanska radio-televizija nikakor ne more postaviti na enako stališče kot italijanska, ki jo dobro poznamo in ki diskriminira komuniste ter naje stalno in povsod namerno pozablja. V tej zvezi se spominjam, da je italijanska televizija priredila pred nekaj meseci oddajo o kulturni dejavnosti Slovencev, a da je takrat popolnoma prezrla komuniste.

Neizpodbitno dejstvo je, da ni ljubljanska radiotelevizija pri torkovi oddaji vzbudila naklonjenosti, obratno, vzbudila je mnogo kritik in obsodb zaradi svojega pristranskega stališča.

Smatram torej, da bi bilo bolj umestno, če bi se bila v omenjeni oddaji prikazala stvarna in popolna slika stanja Slovencev v Italiji. Vendar to bi bilo mogoče le, če bi se v oddajo vključila vsa mnenja, zlasti še eno, ki je izraz dejanske večine našega življa.

Menim, da bi bilo to koristno za vse poslušalce in gledalce a tudi za same voditelje radio-televizije Slovenije.

Na ta način bi prišla prav ob tej priliki stvarno do izraza enotnost Slovencev, pri kateri so razni govorniki popolnoma pravilno vztrajali, kar bi bilo zelo pozitivno.

Hvaležen bi vam bil, ako bi tole pismo objavili, ker bi želel, da bi ta kritika koristila in da bi se v bodoče preprečilo podobno ravnanje voditeljev sredstev za množično seznanjanje onega pomena, kot sta radio in televizija.

11. oktobra 1968.

Krečič Venček - Jernej
vodja osvobodilnega gibanja v Barkovljah in predsednik krajevnega odbora OF

Spoštovani tovariš urednik
Rade volje vam pošiljamo pojasnilo na pismo vašega bralca tov. Krečiča. Oddaja, ki je omenjena v njegovem pismu, je obravnavala le nekatera narodnostna vprašanja zamejskih Slovencev v Italiji, in so bili povabljeni k sodelovanju predstavniki slovenskih manjšinskih organizacij. Iz same oddaje pa je bilo razvidno in poudarjeno, da je slovenska manjšina v Italiji povezana z italijanskimi demokratičnimi silami. Nedvomno je tudi zasluga KPI kakor tudi združene socialistične stranke, da se z njihovim prizadevanjem rešujejo narodnostne pravice Slovencev v Italiji. K temu problemu pa se bo slovenska televizija še vračala v prihodnjih oddajah.
Ljubljana, 21 okt 1968.

Odgovorni urednik
informativnega programa TV
Tit Štempihar

Pojasnilo

«V zvezi s člankom v Primorskem dnevniku z dne 23. t.m. o predavanju prof. Mirka Mahniča v Slovenskem klubu, v katerem je pisec članka izrazil kritiko nad odsotnostjo članov Slovenskega gledališča — pojasnjujemo:

Uprava gledališča je za torek, 22. t.m. vpisala v delovni razpored skušenj, poleg jutranje tudi večerno vajo. Člani so namesto te vaje imeli študijski ogled predstave Mestnega gledališča ljubljanskega, ki je gostovalo v Kopru z delom «Zares čuden par», ki je pravkar v študiju tudi v našem gledališču. Ako bi pa tega *delovnega* ogleda ne bilo, bi bilo deset članov po delovnem razporedu na večerni vaji. (Edini prosti večer imajo igralci le v ponedeljkih.)

Pisec članka bi pač moral svoje kritične pripombe nasloviti na drug naslov in ne bi smel pozabiti, da so člani v preteklih sezonah čestokrat nastopili na torkovih večerih Slovenskega kluba kot recitatorji ali pa celo kot predavatelji.

Zato nas je krivična kritika v Primorskem dnevniku prizadela, kakor bi prizadela tudi vaše novinarje, ki se zaradi večernega dela prav tako v redkem številu udeležujejo predavanj in prireditev v Slovenskem klubu.»

S tovariškimi pozdravi
Društvo dramskih umetnikov
pri SG v Trstu

Op. ur. Pojasnilo Društva dramskih umetnikov pri SG rade volje objavljamo z opravičilom in s pripombo, da naš poročevalec ni vedel, da je večina članov SG bila v Kopru. Opazko je napisal, ker bi se pač zdelo naravno (če seveda ne bi bili zadržani), da bi se takega predavanja, za gledališke igralce še posebej zanimivega, udeležili, kot bi se naši uredniki, če ne bi bili na podoben način zadržani, prav gotovo v čimvečjem številu udeležili predavanja, ki bi bilo zanje še posebej zanimivo.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

vabi vse interesente, da se vpišejo v

STUDIO SG V TRSTU

Studio bo pod vodstvom prof. Mirka Mahniča, režiserja in profesorja Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani, začel delovati 5. novembra letos.

Program bo poleg gledališkega dela obsegal tudi tečaj slovenskega pravorečja, ki je namenjen še posebej šolnikom in prosvetnim delavcem.

Prijave sprejema uprava SG v Trstu, Ul. Petronio 4, do 31. oktobra vsak dan od 8. do 14. ure (tel. 734265).

Izleti

SPDT priredi 3. — 4. novembra izlet na CRES in MALI LOŠINJ z vso oskrbo v prvorazrednem hotelu, kjer bo izletnikom na razpolago tudi zimski bazen.

Vpisovanje in informacije v Ul. Geppa 9 do 27. t.m.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. g. Jogana darujeta za Slovensko dobrodelno društvo I. Marc 3000 in Z. Polojac 2000 lir.

Namesto cvetja na grob pok. Ninita Suligoja darujeta G. in A. Kufersin 1000 lir za prosvetno društvo Ivan Cankar.

Namesto cvetja na grob pok. Nineta Suligoja daruje družina Dolenc-Žerjal 3000 lir za spomenik padlim partizanom na Opčinah in 3000 lir za Finžgarjev dom na Opčinah.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 14. do 20. oktobra zabeležil naslednje primere nalezljivih obolenj: škrlatinka 2, tifoidna mrzlica 1 (izven občine), ošpice 2, norice 1, oslovski kašelj 2, rdečke 1, nalezljivo vnetje jeter 5 (2 izven občine)

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 23. oktobra 1968 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 6 oseb.

UMRLI SO: 58-letni Romano Ritrovato-Babudri, 58-letni Riccardo Mazza, 74-letna Maria Klok por. Mauri, 63-letni Luigi Suligoj, 73-letni Antonio Roseano, 79-letna Pierina Martincich vd. Zanfabro.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta); Godina All'IGEA, Ul. Ginnastica 6; G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojzij.)

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Mizzan, Trg Venezia 2

22. t. m. je umrl

ALOJZ (NINI) ŠULIGOJ

bivši kontrolor openskega tramvaja

Pogreb bo danes, v četrtek ob 16. uri iz kapele glavne bolnišnice v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

Žalostno vest sporočajo žena Angela, hči Adriana, zet Jean Granier, ljubljeni vnuček Andrej, sestra Ivanka in brat Danilo z družinami ter drugi sorodniki.

Servizio comunale T.F. tel. 38608

KAKO JE Z ZAPOSLENOSTJO NA TRŽAŠKEM V PRIDOBITNIH DEJAVNOSTIH

V štirih letih in pol se je število zaposlenih zmanjšalo za 10.538 enot

To dejstvo je še toliko bolj porazno, ker se zmanjšanje zaposlenosti nanaša izključno na moško in mlado delovno silo - Istočasno naglo narašča število zaposlenih državnih nameščencev

Eden izmed najbolj zanesljivih pokazateljev, s katerimi razpolagajo gospodarstveniki, da zasledujejo splošno zdravstveno stanje gospodarstva nekega področja, je obseg zaposlenosti. O gibanju zaposlenosti in brezposelnosti na našem področju je bil v javnih krogih še posebno govor pred dnevi, ko se je v mestu in okolici komentirala serija ukrepov, s katerimi namerava medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje zajeziti čedalje širše vrzeli, ki zevajo v naši ekonomiji. Predstavniki tržaškega delavstva so v tej zvezi naglasili, da smo na našem področju v zadnjih letih zgubili okoli 10.000 delovnih mest, kar priča o potrebi po znatno obsežnejših posegih v tukajšnje gospodarstvo, kakor so pa posegi, ki jih predvideva CIPE. Število 10.000 je zelo veliko, kljub temu pa je še optimistično, saj smo dejansko v zadnjih letih glede obsega zaposlenosti na Tržaškem nazadovali še v večji meri: če primerjamo podatke po stanju konec leta 1963 in po stanju konec junija meseca letos, pridemo do nezavidljive ugotovitve, da se je število ljudi zaposlenih v raznih pridobitnih dejavnostih zmanjšalo s 97.767 na 87.229. Naš gospodarski ustroj je torej v kratkem času štiri leta in pol postal revnejši za 10.538 delovnih mest. Položaj na je toliko slabši, ker se je število zaposlenih žensk v tem razdobju zmanjšalo v znatno manjši meri kakor število zaposlenih moških, družinskih poglavarjev oziroma moške mladine, ki naj bi bila nosilka tistega novega gospodarskega elana, o katerem se že dolgo, predolgo razpravlja na našem področju. Z zaposleno delovno silo na Tržaškem je namreč takole: konec leta 1963 je bilo v rednem delovnem odnosu 24.624 žensk. Nato se je to število začelo krčiti, dokler ni doseglo najnižje stopnje konec leta 1960, ko je bilo v rednem delovnem odnosu 22.156 žensk. Do 1. julija letos se je položaj v tem pogledu nekoliko popravil, saj se je število zaposlenih žensk za malenkost ponovno dvignilo, ter doseglo danes 23.109 enot.

Če se še nekoliko pomudimo ob statističnih podatkih, ki se nanašajo na to specifično področje, lahko ugotovimo na primer tudi da se je število vajencev v raznih panogah našega gospodarstva v zadnjih letih znatno skrčilo. Konec leta 1965 se je po spiskih na Uradu za delo učilo poklica pri raznih mojstrih na našem področju 5500 vajencev. Konec junija letos pa je bilo na celotnem področju v uku le še 3974 vajencev. Mojstri se pogosto pritožujejo, zlasti pri nekaterih poklicih, da ne morejo najti vajencev, ki bi se radi izučili v tej ali oni stroki, obrti itd.

Kar zadeva obseg zaposlenosti po raznih pridobitnih panogah, je iz ustreznih statističnih pregledov razvidno, da se je zguba delovnih mest močno odrazila na primer v gradbeništvu. Tu je bilo konec leta 1963 zaposlenih 9640 ljudi: danes (1. julija 1968) pa jih dela v gradbeništvu 2000 manj (7535). Trije naj bi bili glavni razlogi za to nazadovanje: manjši obseg gradenj po naročilih raznih javnih uprav, ustanov, organizacij in podobno; splošno napredovanje tako imenovane «prefabrikacije» in pa ravno tako splošno napredovanje racionalizacije dela na gradbiščih. Gradnja novih stanovanjskih blokov po naročilu zasebnih podjetnikov se nasprotno razvija brez vidnejših zastojev in dober del gradbincev je mnenja, da se utegne to področje še izboljšati v prihodnjih letih.

V splošnem obsegu zaposlenosti pa pade v oči, da se število državnih nameščencev na Tržaškem še vedno veča, čeprav je znano, da smo v tem pogledu menda najbolj «nasičeno» področje v Italiji. Konec leta 1960 smo imeli v svoji sredi 8195 državnih nameščencev. No, danes je njihovo število narastlo že na 11.687. Ravno tako se stalno veča število nameščencev pri raznih krajevnih ustanovah: teh je bilo konec leta 1960 6157, konec junija letošnjega leta pa so jih našteli 7631. Poldržavne ustanove so pa ostale v glavnem pri prejšnjem osebju. K povečanju števila nameščencev javnih in krajevnih uprav je znatno pripomogla dežela Furlanija - Julijska krajina. Kolikor pa se je zaposlenost na tem področju v zadnjih letih razširila, toliko se je v relativnem smislu skrčila v drugih predvsem primarnih gospodarskih dejavnostih.

Upravljavci pridobitnih organizacij in podjetij iz Furlanije-Julijske krajine ter zastopniki sindikalnih stanovskih organizacij so se te dni zbrali na izredni seji v našem mestu, da bi raztegnili skupno stanovsko zvezo v «deželno zvezo». Na seji so odobrili ustrezne popravke, ki naj se vnesejo v statut ter primerno razširili vodstvo zveze. Predsednik zveze ing. Majorana je v priložnostnem govoru objasnil namen in pristojnosti organizacije.

ŠE VEDNO ZAMAN VSE PRITOŽBE KMETOVALCEV

Jate fazanov in okrog 1000 srn povzročajo veliko škodo kmetijstvu

Škode kmetom nihče ne vrača in njihovo ogorčenje je iz dneva v dan večje

Kakor smo na kratko že poročali, so pred nekaj tedni predstavniki Kmečke zveze posredovali pri deželnem odborniku za kmetijstvo med drugim tudi glede odškodnine kmetom zaradi škode, ki jim jo povzroča divjad, in sploh za ureditev vprašanja lova.

Tudi ta zadeva se vleče že na dolgo in žal ni še na vidiku skorajšnja rešitev. Priznati je treba, da stvar ni enostavna, vendar pa ni tako zapletena, da je ne bi mogli rešiti, če bi se je resno lotili. Dejstvo je, da je škoda vsako leto večja in da so prizadeti kmetje brez moči, brez učinkovitega sredstva za zaščito svojih pravic. Dežela ima veliko pristojnost glede kmetijstva, precej je že ukrenila za razvoj kmetijstva, v tem pogledu pa je velika luknja, pomanjkljivost, ki negativno vpliva. Na Tržaškem se kmetijstvo, tudi pod silo razmer in potreb vedno bolj specializira, kar je pohvale vredno. Zaradi krčenja obdelovalne površine, bližine velikega tržišča in manjšega števila delovne sile polagoma prihajamo k intenzivnem obdelovanju zemlje, manj je posevkov, razvija se cvetličarstvo, vrtnarstvo in vinogradništvo. Ta razvoj sicer ne odtehta škode zaradi krčenja obdelovalnih površin, ni v sorazmerju s splošnim nazadovanjem, vendar vsaj v določeni meri prispeva, da se kmetijstvo ohrani in da se ne zrušijo temelji, na katerih bi lahko zraslo in se razvijalo sodobno kmetijstvo.

Kot smo že večkrat poudarili, imamo na Tržaškem še pogoje za razvoj žlahtnih kultur, kar dežela podpira, toda prav nerešeni problem škode zaradi divjadi je eden izmed vzrokov, ki negativno vplivajo na kmete in jim jemljejo veselje do dela. Divjadi, zlasti fazanov in srn, je vedno več. Vsi vinogradi so polni fazanov, lovsko združenje pa dovaža še nove, srn je že okrog 1000, in to na gozdni ter obdelovalni površini približno 18.000 ha. Tržaška sekcija lovskega združenja zahteva od dežele letni prispevek 2 mil. lir za nakup divjadi, da se še bolj dvigne njeno število na našem ozemlju, škode, ki jo divjad povzroča, pa nihče ne plača.

Tržaška sekcija lovskega združenja se je, na zahtevo pokrajinske uprave in Kmečke zveze, leta 1963 obvezala, da bo plačevala škodo, toda razen redkih in posameznih primerov, je vse ostalo le pri obljubah. Prizadeti kmetje ne dobijo odškodnine, ali pa sploh odgovora na pritožbe. To povzroča nezadovoljstvo in ogorčenje kmetov, tembolj, ker jim na pritožbe večkrat odgovarjajo, da fazani ne zobljejo grozdja, da divjad prihaja iz Jugoslavije itd.

Problem ni nerešljiv, potrebno pa je, da deželna uprava posreduje pri lovskem združenju glede izplačevanja odškodnine in da čimprej izda zakon, ki bo določal odgovornost lovskih združenj za škodo, ki jo povzroča divjad, in točne predpise ter kriterije za ugotovitev ter izplačilo odškodnine.

Varisco je tudi dejal, da bo treba izpolniti še druge naloge. Predvsem bo moral novi deželni odbor predložiti zakonski osnutek za razvoj zadružništva v deželi. Na podlagi tega zakona bodo lahko učinkovito posredovali v prid zadrugam na raznih gospodarskih toriščih. Poudaril je tudi važne naloge, ki jih ima komisija, ki ni le posvetovalni organ deželne uprave za zadružništvo, marveč mora tudi predlagati razne ukrepe za razvoj zadružništva. Komisija je zatem imenovala tri člane v volilno komisijo, ki bo nadzirala izvolitev devetih predstavnikov zadrug, ki so vpisane v deželni seznam. Imenovali so Dušana Kodriča iz Trsta, Giobatto Gennarija iz Vidma in Orlanda Fiorettija iz Pordenona. Volilna komisija se sestane 30. oktobra na javni seji ter bo preštela oddane glasove, kakor določa deželni zakon št. 4.

Deželna komisija je tudi izrekla svoje mnenje o razpustitvi 20 zadrug.

Seja deželne komisije za zadružništvo

Včeraj opoldne se je v Trstu v prostorih deželnega odbora sestala deželna komisija za zadružništvo, ki deluje na podlagi deželnega zakona št. 4 od 19. januarja 1968. V začetku seje je člane komisije pozdravil odbornik za razvoj zadružništva Varisco, ki je dejal, da je namen zakona da okrepitev zadružništva ter da bo komisija usklajevala delo raznih odborništev, ki so pristojna za razne sektorje zadružništva. Odbornik je rekel, da bodo čimprej začeli tečaj za nadzornike zadrug, ki se ga bodo morali udeležiti revizorji zadružniških združenj, ki še nimajo pogojev za vpis v seznam. Začeti bo moralo tudi nadzorno delovanje nad zadrugami, ki pa bo moralo imeti predvsem značaj pomoči.

Student povozil mater in sina

38-letna gospodinja Resi Granzotto por. Morella se je izpred svoje hiše v Drevoredu XX. septembra 81 napotila po sprehajališču in vodila za roko 10-letnega sina Luigija.

Da ji otrok ne bi ušel na nevarnem križišču, ga je držala za roko tudi pri prečkanju Ulice Rossetti po zebrastem prehodu, ko je na svojem avtu fiat 500 privozil 23-letni študent iz Neaplja Riccardo Gorina Gimone, ki stanuje v Ulici Campanelle 58/2. Mali avtomobil se je zaletel v mater in podrl na tla otroka.

Oba je v bližnjo bolnišnico odpeljal rešilni avto RK. Tu so materi ugotovili možganski pretres, močan udarec v ličnico in ranjeno koleno. Pridržali so jo v nevrokirurškem oddelku, kjer se bo morala zdraviti 20 dni.

Mali Luigi se je sicer zelo prestrašil a je dobil samo močan udarec. Po pregledu in prvi pomoči so ga odposlali domov, kjer bo moral ostati tri dni, ko se bo spet lahko vrnil v šolo.

Tržaška občinska uprava sporoča, da bo tudi letos izdala dovoljenja za lokacijo javnega prostora pri prodaji božičnih drevesc osebam, ki že imajo dovoljenje za prodajo cvetja, sadja in lubenic.

Prošnje mora prejeti občinska uprava do 15. novembra.

OB STOLETNICI SLOVENSKE TEKOČE BIBLIOGRAFIJE

Poučna in zanimiva razstava v Študijski knjižnici v Kopru

O slovenski bibliografiji je na včerajšnji otvoritvi govoril ravnatelj Srečko Vilhar - Razstava bo odprta do 31. oktobra

V prostorih študijske knjižnice v Kopru je bila včeraj ob 18. uri otvoritev razstave ob 100-letnici slovenske tekoče bibliografije, ki bo odprta od 31. oktobra. Razstava je razdeljena na sedem delov, ki zajemajo jugoslovanske bibliografije, italijanske bibliografije, redno objavljanje v rednih izdajah Slovenske matice, Slovenijo med vojnama, primorsko bibliografijo 1917-1940; slovensko tekočo bibiliografijo po drugi svetovni vojni in prve slovenske bibliografe.

Ob otvoritvi razstave je spregovoril ravnatelj študijske knjižnice Srečko Vilhar, ki je najprej omenil začetek slovenske bibliografije in njeno uveljavitev zlasti po zaslugi Janeza Šlebingerja in Franca Simoniča, ki sta pri Slovencih dvignila to vejo znanosti na visoko raven. Po prvi svetovni vojni se je slovenska nacionalna bibliografija znašla v velikih težavah in je začela močno zaostajati; medtem pa so začeli primorski Slovenci sproti publicirati bibliografije svojega tiska pod Italijo in s temi izpričali svojo izredno močno narodno zavest. Prav v tem primeru, je poudaril Srečko Vilhar, se je v svetli luči pokazalo, da je nacionalna bibliografija eden najvažnejših dokumentov kulturnega življenja in hotenja naroda. Slovenska nacionalna bibliografija je zazivela po narodnoosvobodilni vojni in je nalogo sestavljanja ter publiciranja slovenske narodne bibliografije prevzel bibliografski oddelek Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Slovenska bibliografija je danes na tako visoki stopnji, da lahko koraka vštric bibliografije najbolj razvitih narodov.

Tudi v koprski študijski knjižnici posvečajo bibliografiji posebno pozornost. Tako se je v 17 letih obstoja nakopičilo v njej tudi bogato bibliografsko gradivo. Glede same razstave je tov. Vilhar še dejal: «V naši bibliografski razstavi se zrcalijo tudi problemi, ki so tipični za naše ozemlje ob Jadranu, značilni za tukajšnje narodnostno mešano prebivalstvo in pomembni tudi zaradi živega stika tega področja z Italijo in tamkajšnjimi Slovenci. Ta posebno pisani del bibliografije nas opozarja da smo Slovenci in Italijani tu na Koprskem še posebej poklicani, da krepimo sodelovanje s sosedi in ne dopuščamo, da bi se vračali na stare tire napetosti in nacionalne nestrpnosti.»

Pripomnil je, da je bibliografska razstava plod močnejšega razvoja knjižnice v zadnjem letu, omenil je katalog bibliografskih publikacij, ki ga je sestavila bibliotekarka Misa Šalamun, nato pa je še povedal, da sta bila v knjižnici preurejeni izposojevalnica ter čitalnica in da bodo dobili profesorji in učitelji v knjižnici miren in udoben kotiček za svoj študij. K uspešnemu dvigu knjižnice je pripomoglo tudi dejstvo, da je ta zavod zdaj v lastni stavbi in da je deležna izdatne pomoči občinske skupščine v Kopru ter republiških organov.

Kmalu v prometu del dvotirne proge proti Benetkam

Uprava državnih železnic bo te dni aktivirala del nove dvotirne proge v smeri proti Benetkam. Gre za prvo tretjino 42 km dolgega odseka med Portogruarom in Cervignanom. Celoten odsek, katerega gradnja bo stala 2,5—3 milijarde lir, naj bi izročili prometu do druge polovice prihodnjega leta. Za drugi odsek, to je za odsek Portogruaro - Quarto d'Altino, pa zaenkrat še ni točno določeno, kdaj bodo zato na razpolago potrebna finančna sredstva.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 24. t. m. ob 19.30 Cinemascope barvni film:

DUELLO NEL MONDO

(DVOBOJ PO SVETU)

Igrajo: SHERILL, MORGAN, JACK STUART in drugi

NESREČA TRŽAŠKIH ZAKONCEV V ISTRI

Na ovinku pri Vrsarju je zaneslo avto s ceste

Huje se je poškodoval mož, ki se bo zaradi zlomov moral zdraviti tri mesece

Obalna cesta, ki veže istrska mesta je bila že marsikomu usodna. Po njej sta se včeraj popoldne s svojim avtom fiat 600 peljala proti Trstu zakonca 72-letni upokojenec Giovanni Ferro in njegova žena Elisa, ki stanujeta pri Sv. Jakobu, na Istrski cesti 5.

Blizu Vrsara, kot je Ferrova žena povedala agentom cestne policije, ju je na ovinku nenadoma zaneslo. Udarila sta v obcestni kamen in se z avtom prevrnila s ceste.

Ko se je avto zvrnil in še prej, pri trčenju ob obcestni kamen je oba zakonca z vso silo vrglo naprej, da sta se ranila po obrazu in kolenih.

V Trstu ju je v bolnišnico pripeljal čez poldrugo uro avto jugoslovanskega Rdečega križa, kjer so moškega sprejeli v ortopedski oddelek zaradi zloma levega kolka, ran na ustnih in kolenu. Po napovedi zdravnikov bo ozdravel v treh mesecih če ne bodo nastopile komplikacije. Ženo so sprejeli s prognozo 10 dni v nevrokirurški oddelek zaradi možganskega pretresa in ran po bradi in levi nogi.

* * *

33-letni šofer iz Piacenze, Guido Taffuri, je včeraj zjutraj s tovornjakom, ki ga je pripeljal iz Alessandrije, zavil na križišču cest iz Žavelj in Ul. Flavia proti industrijskemu področju, ko je iz Milj privozil z avtom fiat 850 75-letni Romano Valussi iz Trsta, Ul. Emo 11. Valussi se verjetno ni zavedel, da je tovornjak obračal na levo in se tako zaletel vanj. Z njim v avtu se je vozila 48-letna gospodinja Pierina Saini por. Cotterle iz Ul. Navali 16. Pri trčenju jo je vrglo v vetrobran, da se je ranila po čelu in si presekala obrvi.

V bolnišnico so jo pripeljali z zasebnim vozilom. Zdravniki so po pregledu napovedali, da bo ozdravela po 8 dneh, če ne bodo nastopile komplikacije.

Goriško-beneški dnevnik

PO ZAGOTOVILU ŠOLSKEGA SKRBNIKA

Slovenska trgovska šola v Gorici bo popolnoma avtonomen zavod

Vpisovanje do 10. novembra - Dovoljen je prepis otrok iz šol z italijanskim učnim jezikom - Letos bodo odprli prvi razred, verjetno v Ul. Randaccio

V zvezi z ministrskim dovoljenjem za otvoritev v Gorici trgovske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom, o čemer smo pisali že včeraj, smo se obrnili do šolskega skrbnika v Gorici, prof. Simoncinija za podrobnejša pojasnila.

Šolski skrbnik nam je potrdil, da je dobil poverilo za organizacijo v zvezi s pripravo nove šole ravnatelj enake šole z italijanskim učnim jezikom, ki ima svoj sedež v Ul. Cipriani št. 67 ter bo za sedaj tudi začasni ravnatelj slovenske trgovske šole. Skušali bodo dobiti prostore za prvi razred v poslopju v Ul. Randaccio, kjer ima že svoj sedež slovenska nižja srednja šola. Šola bo triletna ter se bodo vanjo lahko vpisali absolventi nižje srednje šole pa tudi drugi, ki so dopolnili 14 let starosti, ki pa bodo podvrženi posebnemu izpitu. Kot rečeno bodo letos odprli prvi razred, v naslednjih letih postopoma pa še drugi in tretji razred. Ko bodo uredili za šolo nove prostore, bo postala popolnoma avtonomna ter bo imela tudi svojega ravnatelja.

Začasni ravnatelj Benedetto Massenzi pa nam je dal še nekatere druge podrobnosti. Gojenci nove šole bodo imeli v slovenskem jeziku enak učni program kot ga imajo na istovrstni italijanski šoli. Po treh letih bodo prejeli diplomo, ki jim bo omogočila nastop službe uradnika pri trgovskih podjetjih, v industriji ali v državni in poldržavni službi. Lahko pa bodo nadaljevali svoje študije na slovenski trgovski šoli v Trstu, kjer bodo po posebnem izpitu nadaljevali študij v 4. razredu.

Kar se šolskih knjig in drugih učil tiče, je ravnatelj Massenzi dejal, da bo stopil v stike z ravnateljstvom slovenske trgovske šole v Trstu za pomoč in sodelovanje. Stopil bo v stike tudi z drugimi slovenskimi šolami v Gorici, zlasti z nižjo srednjo šolo glede propagande za vpis dijakov v novo šolo. Dovolili bodo tudi prepis slovenskih dijakov iz italijanskih tovrstnih šol, ki bi izrazili željo v tem smislu. Kot rečeno bodo skušali dobiti učilnico za prvi razred v Ul Randaccio, kar se drugih učnih pripomočkov in pisarne tiče, pa bodo za enkrat učenci nove slovenske šole odvisni od šole v Ul. Cipriani. Tam bodo že takoj začeli tudi z vpisovanjem, ki se vrši na tajništvu šole med uradnimi urami od 9. do 12 ure; skušali pa bodo urediti tako, da bi bilo vpisovanje tudi na tajništvu nižje srednje šole v Ul. Randaccio. Vpisovanje bodo zaključili 10. novembra.

Zahvala odbora za proslavo vstaje

«Toplo se zahvaljujemo prebivalcem občine Nova Gorica, občanom mesta Nova Gorica, delovnim kolektivom po vsej Sloveniji, sredstvom množičnega obveščanja ter celotni slovenski javnosti za pomoč, ki so jo nudili pri pripravah in organizaciji osrednje proslave 25. obletnice vseljudske vstaje primorskega ljudstva v Novi Gorici.

Vsestranska pomoč najrazličnejših dejavnikov in vneto sodelovanje vseh delovnih ljudi v občini, na Primorskem in v vsej Sloveniji so bistveno pripomogli, da je proslava tako dobro uspela in imela izredno velik odmev v domovini in zunaj naših mej.

To pa je najlepša oddolžitev za ves trud, ki smo ga v ta namen vložili.»

Odbor za proslavo 25. obletnice vseljudske vstaje na Primorskem
Skupščina občine Nova Gorica
Obč. konf SZDL Nova Gorica
Občinska konf ZK Nova Gorica
Občinski sind. svet Nova Gorica
Občinsko združ. ZB Nova Gorica

KER NIMAJO SVOJEGA VRTCA

Prevoz otrok z Vrha v vrtec v Sovodnjah

Kdaj bodo popravili osnovno šolo?

Kot je sklenil občinski svet v Sovodnjah na eni svojih zadnjih sej in po priporočilu občinskih svetovalcev z Vrha, so tudi letos uvedli prevoz otrok z Vrha v otroški vrtec v Sovodnjah. Tak prevoz so sicer uvedli že lani, vendar so ga morali ukiniti, ker niso vpisali dovolj otrok. Letos so to zadevo bolje uredili in prijavilo se je devet otrok, ki jih vsak dan prevaža podjetje Zottar z osebnim avtom v Sovodnje in nazaj. Prav bi bilo seveda, da bi se priglasilo še več otrok, saj bi se s tem stroški nič ne povečali.

Ostane pa še vedno odprto vprašanja gradnje posebnega šolskega vrtca na Vrhu, seveda če bo dovolj otrok; kot je znano je določeno najmanjše število za ločen vrtec vsaj 16 otrok.

Odprto je še vedno tudi vprašanje popravila osnovne šole, ki bi ga tudi bilo treba opraviti pred zimo, odnosno preden nastopi hujši mraz, ker se bodo le v urejenih šolskih prostorih lahko otroci s pridom učili in napredovali.

Opozorilo občanom sovodenjske občine

Občinska uprava v Sovodnjah opozarja vse prizadete, da morajo urediti grobove svojcev, ki so pokopani na pokopališčih na področju sovodenjske občine, da morajo očistiti in urediti grobove najkasneje do 28. t.m. Pozneje čiščenje zasebnikom ne bo več dovoljeno, ker mora občinska uprava poskrbeti za splošno čiščenje pokopališča pred praznikom vseh mrtvih.

PRITOŽBA SVETOVALCEV V ČEDADU

Župan in odbor nista hotela sklicati izredne seje sveta

Na njej bi morali razpravljati o neupravičeni zapori nevropsihiatričnega oddelka bolnišnice

Zadeva zapore čedadske psihiatrične bolnišnice, kjer je prišlo prejšnji mesec celo do protestne stavke zdravnikov, o čemer smo ob svojem času pisali tudi v našem listu, še ni zaključena. Tokrat je skupina levičarskih občinskih svetovalcev prijavila pristojnim organom nezakonito postopanje čedadskega župana Pelizza.

Skupina komunističnih in socialističnih svetovalcev je zahtevala pismeno naj župan skliče izredno sejo občinskega sveta, na kateri naj bi razpravljali izključno o problemu omenjene bolnišnice. Po obstoječih veljavnih predpisih in občinskem pravilniku je župan dolžan sklicati tako sejo kadar je zahtevo podpisala vsaj ena tretjina svetovalcev. Župan tega ni storil v določenem roku, pač pa je nekaj dni pozneje sklical redno sejo z dnevnim redom, na katerem so bile številne druge točke in problemi. Podpisniki pritožbe se i protesta tiste seje niso udeležili. V pritožbi na pokrajinski nadzorni odbor, na deželno odborništvo za krajevne zadeve in na prefekturo se navaja tudi nepravilnosti pri zamenjavi dveh občinskih svetovalcev, ki sta podala ostavko prav v zvezi s problemom umobolnice, ker niso predložili občinskemu svetu v odobritev njunih naslednikov.

V svoji prijavi so podpisniki pritožbe ožigosali samovoljno ravnanje župana sen. Pelizza in njegove skupine, ki da vedri in oblači na županstvu v Čedadu isti skupini očitajo, da je ona povzročila obrekovalno kampanjo proti psihiatričnemu oddelku v čedadski bolnišnici, ki je dovedla do zapore tega oddelka, kjer so bili primarij in drugi zdravniki zagovorniki in izvajalci reform za modernejši in bolj človečanski postopek z bolniki, ki so bili do sedaj praktično obsojeni na civilno smrt. V pritožbi se predlaga, naj pristojni organi razveljavijo vse navedene nepravilne ukrepe občinske uprave in naj ukrenejo vse potrebno, da se bo tudi v Čedadu postopalo po določilih zakonov, ki urejajo poslovanje občinskih uprav.

Giorgio Dellago izvoljen za novega tajnika PSU

Pretekli torek zvečer se je sestal v Gorici novi pokrajinski odbor združene socialistične stranke, ki so ga izvolili na pokrajinskem kongresu v Tržiču preteklo nedeljo. Sejo je vodil dosedanji pokrajinski sekretar dr. Tomassich Dnevni red je predvideval izvolitev novega pokrajinskega političnega tajnika stranke in izvršnega odbora.

Pred volitvami se je razvila živahna debata. Za novega političnega tajnika so z večino glasov izvolili učitelja Giorgia Dellago, za njegova namestnika pa so izbrali Vittoria Semolo iz Tržiča in Marka Waltritscha iz Gorice.

V izvršni odbor so izvolili še naslednje odbornike: Giovanni Anglisani, Franco Bonadonna, Livio Dell'Orco in Rino Salvini. Na prihodnji seji, ki bo v kratkem, si bodo člani izvršnega odbora porazdelili delo.

Natečaj za inšpektorje v gasilski službi

Prefektura opozarja, da je v uradnem listu št. 253 od 4. t.m. objavljen ministrski odlok, s katerim je razpisan natečaj za pet službenih mest inšpektorja na poskušnjo v tehnični službi protipožarne obrambe pri notranjem ministrstvu. Prosilci morajo imeti italijansko inženirsko diplomo. Prošnje na kolkovanem papirju za 400 lir je treba poslati priporočeno na naslov: Ministero dell'Interno - Direzione Generale dei Servizi Antincendi v roku 60 dni po objavi razpisa v uradnem listu.

Podrobnejše informacije dobijo interesenti na prefekturi.

V tovarni v Sovodnjah si je zlomila roko

Z rešilnim vozom Zelenega križa so včeraj popoldne nekaj po 15. uri pripeljali v goriško splošno bolnišnico 49-letno Marijo Pignatari por. Zanone iz Gorice, Ul. Gibelli 15. Zdravniki so ji ugotovili zlom desne roke v zapestju ter so jo pridržali za 30 dni na zdravljenju.

Ponesrečenka je delavka v tekstilni tovarni v Sovodnjah, kjer ji je med delom spodrsnilo da je padla in si pri tem zlomila roko.

IZ GORISKEGA MATIČNEGA URADA

V zadnjih treh dneh se je v goriški občini rodilo 12 otrok, umrle pa so štiri osebe.

Rojstva: Gianluigi Mellone, Mauro Sgorbissa, Cristina Scaramuzza, Rosanna Paulin, Patricija Klanjšček, Lucio Medeot, Roberta Blason, Walter Marusic, Barbara Bergamasco, Federica Moscarda, Patrizia Bernardi, Lorenzo Battistel.

Umrli: 88-letni upokojenec Giovanbattista Zorzenon, 60-letni upokojenec Emilio Ballus, 82-letna upokojenka Lucia Chiaruttini vd. Medeot in 66-letna gospodinja Concetta Feresin vd. Mian.

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici v počastitev spomina Dine Bin je darovala družina Birri 3000 lir; v počastitev spomina dr. Vilme Gregorig je darovala dr. Maria Gregorig 10.000 lir.

Kino

Gorica

CORSO. 16.30: «Il rapace»; L. Venturo, S. Mark in R. Furman; ital.-franc. film v barvah.

VERDI. 17.00: «Les biches»; J. L. Trintignant in J. Sassard; francoski film v barvah; mladini pod 18. letom prepovedan.

MODERNISSIMO. 17—22: «La ballata dei fantasmi»; L. Pulver in H. Carin. Nemški film v barvah.

VITTORIA. 17.00: «Il dolce corpo di Deborah»; C. Baker in J. Sorel; ital.-franc kinemaskope v barvah; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.15: «Con la morte alle spalle»; J. Martin in V. Bosh; ital.-franc. kinemaskope v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Una ragazza e quattro mitra», J. Magnon in J. Pierre.

EXCELSIOR. 16.00: Viva, viva Villa»; Y. Brynner in R. Mitchum; kinemaskope v barbah.

PRINCIPE. 17.30: «Caccia alle mosche», J. P. Belmondo in C. Deneuve.

SAN MICHELE. 19.00: «Rita la figlia americana», R. Pavone.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Cristofoletti na Travniku — tel. 29-72.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna AL REDENTORE, dr. Enneri in Nordis — Ul. Rosselli 23, tel. 72340.

RONKE

Danes je odprta lekarna ALL'ANGELO, dr. S. Olivetti, Ul. Roma 22, tel. 77019.

VČERAJ PRI MESTNI HRANILNICI V GORICI

Sestanek upravnega sveta Zveze hranilnic Treh Benečij

Goste je na Gradu pozdravil tudi župan Martina

Včeraj je bil v Gorici običajen periodični sestanek Zveze hranilnic in posojilnic Treh Benečij, ki ga je organizirala mestna hranilnica v Gorici.

Ob 10.30 se je v prostorih mestne hranilnice na Verdijevem korzu sestal upravni svet Zveze pod predsedstvom prof. Benvenutija, ki je imel kratek nagovor v katerem je omenil tudi heroične tradicije Gorice. Predsednik hranilnice iz Gorice rag. Barnaba se je zahvalil udeležencem, da so se odzvali povabilu in pristali na to, da se vrši ta sestanek v Gorici.

Gostje so nato skupaj z domačimi predstavniki odšli na goriški Grad, kjer jih je sprejel in pozdravil goriški župan Martina v dvorani deželnih stanov. V svojem govoru je župan pohvalil delovanje goriške mestne hranilnice ter izrazil željo po še tesnejšem sodelovanju z Zvezo hranilnic Treh Benečij za napredek in razvoj goriškega gospodarstva. Predsednik Zveze prof. Benvenuti pa je ob tej priliki poudaril važnost zemljepisnega položaja Gorice, ki predstavlja vrata proti Vzhodu, kjer je moralo nujno priti do sodelovanja med sosednjimi narodi. Govorilo je še nekaj drugih predstavnikov. Po kosilu v hotelu Transalpina so si gostje ogledali še spomenike iz prve svetovne vojne ter so pri kostnici na Oslavju položili tudi venec v počastitev padlim.

Pred slovesom so se gostje zahvalili predsedniku goriške hranilnice Barnabi za dobro organizacijo sestanka, ki je uspel v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev.

Zastave ob prazniku Združenih narodov

Rimska vlada je izdala dovoljenje, da se ob priliki praznika Združenih narodov v četrtek 24. t.m lahko izobesi poleg državne italijanske tudi zastava združenih narodov (OZN). Obenem bodo tudi razsvetlili javna poslopja.

Podrl je kolesarko in ji ni pomagal

Včeraj okrog 19. ure je v Ulici Carducci v Gorici neznan avtomobilist podrl s svojim vozilom 50-letno Vally Gallateo iz Gorice Ul. Prato 23, ki se je peljala s kolesom. Žensko so z avtom Zelenega križa odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so jo pridržali za osem dni na zdravljenju zaradi udarca v lobanjo, s pretresom možganov in rano na tilniku.

Kolikor so lahko ugotovili karabinjerji iz Ul. Sauro, ki so napravili o nesreči zapisnik, se je ženska peljala s kolesom v isti smeri kot avto, ki jo je zadel od strani ali od zadaj. Avtomobilista, ki se po nesreči ni ustavil, da bi pomagal ponesrečenki, sedaj iščejo.

Razpis službe pri trgovinski zbornici

Trgovinska zbornica v Gorici je razpisala natečaj za službo tajnika na vodilnem položaju. Rok za vložitev prošenj zapade 20. novembra. Podrobnejše informacije lahko dobijo prizadeti na tajništvu trgovinske zbornice v Ul. Crispi.

IZPRED GORIŠKEGA SODIŠČA

Spor zaradi kanalizacije se je zaključil pred sodniki

Vozil je avto, čeprav so mu odvzeli dovoljenje

Goriški okrajni sodnik dr. Laudisio je na zadnjem zasedanju obravnaval med drugim tudi zadevo spora med sosedi v katero sta bila zapletena 48-letni Antonio Calandra iz Gorice, Ul. Cipriani 111/52 in njegov sosed Umberto Fermo. Oba stanujeta v ljudskih hišah na odkup. Fermo je vložil tožbo proti Calandri ker da je dne 19. marca letos brez dovoljenja povezal svojo kanalizacijo z odtokom za deževnico, ki ga je dal napraviti iz svoje hiše Fermo. Obtoženec je izjavil, da je bil ob razgovoru s sosedom pripravljan plačati polovico stroškov, ki jih je imel Fermi z napeljavo, da je bil ta v začetku s tem sporazumen, pozneje pa se je menda premislil. Med vložitvijo tožbe in razpravo pa sta se soseda med seboj sporazumela in Fermo je umaknil tožbo. Zato je sodnik ustavil nadaljnji sodni postopek ter bosta morala plačati samo sodne stroške Obtoženca je branil odv. Mayo.

V prizivni razpravi pred okrožnim sodiščem pa je zagovarjal svoje stališče 31-letni Vincenzo Oppedisamo iz Tržiča, Ul. D'Annunzio 19; ki je po poklicu mizar. Dne 5. februarja letos ga je tržiški okrajni sodnik obsodil na 2 meseca in 20 dni aresta in 10.666 lir globe, ker je dne 26. aprila lani vozil v Gradežu avto brez voznega dovoljenja, ki so mu ga sodne oblasti odvzele zaradi obsodbe v neki drugi zadevi. Sodniki pa so potrdili prvostopno razsodbo ter ji dodali še svoje stroške. Obtoženca je zagovarjal odv. Ginaldi.

Drž. tož. dr. Pascoli, preds. sodišča dr. Storto, sodnika Bassi in Gridelli; zap. Nodetti.

DILEMA KP FRANCIJE PO ČEŠKOSLOVAŠKIH DOGODKIH

Brezpogojna pokorščina do Moskve ali samostojna politična usmeritev

PARIZ, 23. — Predvčerajšnjim se je zaključila, kot je bilo že sporočeno, seja CK KPF, ki je po dvodnevnem zasedanju sprejel nekaj sklepov, ki so značilni za razpoloženje v francoski komunistični partiji. KPF je bila, kot je znano, ena izmed komunističnih partij za zahodu, ki je vedno podpirala, brez pomisleka, sovjetsko notranjo in zunanjo politiko.

Dogodki v avgustu letos, ki so se zaključili z zasedbo Češkoslovaške s strani oboroženih sil varšavske peterice, so pospešili v francoski komunistični partiji proces deljenja mnenj ter zavzemanja lastnih samostojnih stališč do delavskega gibanja v svetu na splošno ter še posebej do Sovjetske zveze. Že ko je vodstvo KPF zavzelo znano stališče glede vdora sovjetskih in drugih oboroženih sil v Češkoslovaško, je postalo jasno, da obstajajo v partiji protislovne težnje, ki so se sukale okoli treh osebnosti, ali bolje rečeno političnih struj: struja desničarskih, konservativnih osebnosti, potem tista, ki daje s svojo večino množično podporo politiki sekretarja partije Waldecka Rocheta in končno levičarska struja, ki se ne razpolaga z neko izrazito osebnostjo.

Spričo zapletenega položaja v notranjosti partije, je tudi vodstvo stranke zavzelo ob tistih dogodkih in po njih, stališča, ki so si bila večkrat protislovna. To si lahko razlagamo samo s tem, da je vodstvo stranke skušalo obraniti vsaj navidezno enotnost KPF. Zadnji dogodki so pokazali, da je bila ta zamisel v bistvu neizvedljiva, ter da je moralo priti prej ali slej do korenitega razčiščevanja stališč, ki so lastna omenjenim trem političnim strujam v notranjosti partije.

Zadnje zasedanje centralnega komiteja KPF je pokazalo, kako globoko so češkoslovaški dogodki pretresli članstvo partije. Kot je znano, dva dogodka pojasnujeta predvsem in v največji meri vrenje, ki je značilno za drugo najmočnejšo komunistično partijo na kapitalističnem zahodu. Centralni komite partije je sklenil, da kaznuje z javnim ukorom člana politbiroja Rogera Garaudyja, ker je objavil nekaj osebnih mnenj v uvodu, ki ga je napisal zbirki govorov češkoslovaških voditeljev od januarja do avgusta in ki je izšla pod naslovom «Praga 1968». Centralni komite meni, da je Garaudy s tem kršil demokratični centralizem partije.

Zanimivo pa je, da je CK KPF kaznoval Garaudyja, ki je v vsaj določeni meri predstavnik levice v partiji, samo z ukorom. Garaudy sam je namreč izjavil, da se bo odslej naprej pokoril vodstvu partije ter strogo spoštoval njeno notranjo disciplino. Na ta način bo ta politični predstavnik levice v partiji ostal še vedno na svojem vodilnem položaju v stranki.

Čisto drugačna pa je usoda članice politbiroja Jeanette Vermerschove, ki je, kot je znano, vdova pokojnega voditelja francoske komunistične stranke M. Thoreza. Thorezova vdova je zastopala v partiji odločno stališče v korist Sovjetske zveze ter njene politike. Lahko bi rekli, da je bila zastopnica stališč, ki zelo spominjajo na Stalinovo razdobje. Na seji politbiroja, ki je bila takoj po avgustovskih dogodkih v Češkoslovaški, je Thorezova vdova izjavila, da se sicer ne strinja z oboroženo intervencijo, toda nanizala je vrsto razlogov in izgovorov, ki so po njenem mnenju opravičevali ta vojaški poseg. «Vsi ste postali antisovjeti — je dejala vdova. Če smatrate da so točne vse kritike proti ZSSR, ki jih je izrekel Garaudy, potem niste dosledni; opustiti bi morali dvoumnost in podpreti pobude, ki vam jih ponuja Roger.» Te besede je Thorezova vdova izrekla na zadnjem plenumu ter tako napadla taktični oportunizem večine, ki se je hotela izogniti večji konfrontaciji mnenj, pa seveda ni mogla zadovoljiti ne tistih, ki so kot ona sama, odobravali, ali vsaj «razumeli» akcijo varšavske peterice v ČSSR, ne one, ki so kot Garaudy ob češkoslovaških dogodkih zahtevali poglobljeno analizo tako politike Sovjetske zveze kot KPF.

Garaudy je v politbiroju opredelil svoje stališče na tak način: «Že leta in leta nismo storili ničesar, da bi razblinili mit o nezmotljivosti Sovjetske zveze. Ko se danes odrekamo dogmam, moramo braniti svoja stališča s poglobljenimi argumenti, ne s površnimi ugotovitvami... Vola je treba zgrabiti za roge in v partiji začeti diskusijo «po italijansko»: o tem, kaj pomeni češkoslovaška izkušnja; zakaj se je ZSSR odločila za tako akcijo in kaj se moramo Francozi iz tega naučiti... Taka diskusija že teče po kuloarjih, na vseh partijskih ravneh. To je hinavsko in nezdravo. Treba jo je uradno odpreti...»

Partijska sredina je udarila po Garaudyju. Kritizirali so ga v partijskem dnevniku «Humanité», prav tako pa ga je kritiziralo 32 govornikov na zadnjem plenumu CK. Vse te kritike pa niso pomirile niti Thorozove vdove in niti njenih somišljenikov. Njim pa se ni posrečilo dobiti Garaudyjeve glave, kar jo je verjetno napotilo na sklep, da poda ostavko na svoj položaj v politbiroju in v centralnem komiteju. CK KPF je sicer sprejel na znanje ostavko, toda menil je, da ta ni upravičena.

V takem vzdušju se francoska KP pripravlja na sestanek, ki ga bodo njeni voditelji imeli 4. novembra v Moskvi z voditelji komunistične partije Sovjetske zveze. Na tem sestanku bo moralo priti do iskrene konfrontacije različnih mnenj, da bi se tako ustvarila, po mnenju francoskih komunistov, enotna platforma za borbo na ravni proletarskega internacionalizma, proti imperializmu.

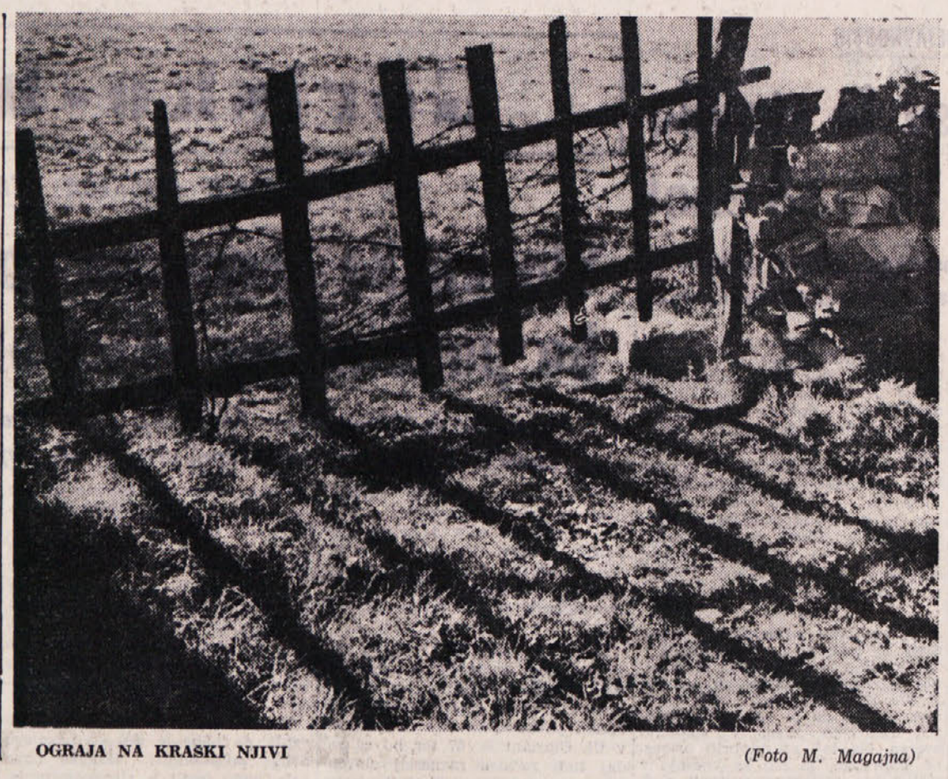

OGRAJA NA KRAŠKI NJIVI (Foto M. Magajna)

PO OBJAVI PISEM ŽUPNIKA IN NADŠKOFA KARDINALA FLORITA

Farani župnije «Isolotto» v Firencah zahtevajo aktivno sodelovanje v Cerkvi

Polemika je nastala, ker je župnik Mazzi odobril zasedbo stolnice v Parmi - Nadškof zahteva od župnika, naj javno zataji svoje ideje, ali pa naj poda ostavko

FIRENCE, 23. — Gibanje katoličanov, ki se ne strinjajo z ustaljenim vodstvom Cerkve, posebno na ravni škofij, je zabeležilo v zadnjih dneh nov razmah. Najnovejši primer zadeva florentinsko župnijo «Isolotto», kjer je prišlo do pravcatega upora proti škofijski hierarhiji.

Florentinska četrt «Isolotto», ki se nahaja ob reki Arno, je proglasila svojo versko skupnost ter se zoperstavila florentinskemu nadškofu kardinalu Floritu To se je zgodilo potem, ko je župnik te četrti Enzo Mazzi objavil pismo v zvezi z zasedbo parmske stolnice s strani skupine kristjanov.

Župnik Mazzi je poslal to svoje pismo številnim faranom 22. septembra letos, a v pismu je odobraval zasedbo parmske stolnice. Osem dni pozneje mu je kardinal Florit poslal pismo, v katerem je zahteval, naj podrejeni duhovnik vestno premisli, kar mu on kot škof sporoča. V primeru, da bi hotel nadaljevati svojo akcijo, pa naj da ostavko na župnijsko mesto.

19. oktobra je župnik Mazzi poslal vsem faranom «Isolotta» ciklostilirano pismo, kjer je pojasnil razne dogodke ter objavil tudi pismo, ki ga je bil prejel od kardinala. Pismo so tiskali potem, ko so se farani 9. oktobra zbrali na javnem zborovanju, kjer jim je župnik prečital škofovo pismo. Večina je tedaj sklenila, da je treba smatrati škofovo pismo za javno in ne zasebno. Po mnenju faranov je pismo namreč zadevalo celotno prebivalstvo župnije. Na skupščini so tudi sporazumno odobrili besedilo ciklostiliranega pisma, v katerem je bilo objavljeno v celoti nadškofovo pismo.

Besedilo tega pisma pa je v glavnem to:

«Prejel sem od faranov 'Isolotta' več izvodov pisma, ki je bilo razdeljeno in komentirano v tej farni cerkvi 22. septembra.

Pozivam te, da dobro premisliš o teh vprašanjih, kar so storili tudi ljudje, ki so prečitali ciklostilirano pismo ter bili prisotni tvojemu govoru, ki si ga imel namesto običajne pridige. Ti živiš v župnišču, katerega se poslužuješ za razširjanje svojih idej. Razpolagaš z nepremičnino in s cerkvijo, ki je med najlepšimi, kar jih je zgradil kardinal Dalla Costa s prispevkom države ter s sodelovanjem vseh, neizvzemši bogatašev in bank, ki so dali svoj prispevek za njeno zgraditev. Ti prejemaš kot župnik, del svojih dohodkov od države, kar te avtomatično spravlja v vrsto tistih, ki jih ti imaš za privilegirance ter za ljudi, ki so se kompromitirali s «sistemom» Cerkve, ki naj bi bila povezana z dvojno nitjo z družbenimi strukturami tega sveta.

Ti torej, kot župnik, uživaš privilegije, oblast in dobrine, katerim si se s svojim govorom dejansko odrekel; ne morem si torej, da bi ti ne postavil vprašanje, ki si ga ti postavil škofu v Parmi: kako je mogoče, da govoriš tako, kot govoriš, in da razširjaš oznanilo tako, kot si ga razširjal, ne da bi ti tvoja vest, ki je tako stroga, da ti prepoveduje, da se strinjaš s papežem, ne naložila dolžnosti in potrebe, da živiš drugače? Tvoj položaj je namreč položaj tistega, ki vsemu oporeka, a ki še vedno uživa vse ugodnosti (brezplačno stanovanje, plačo, hrano, imuniteto, možnost razširjanja svojih idej), ki mu jih zagotavlja tako strogo obsojeni sistem.

Smatram pa za svojo neodložljivo dolžnost, da te vprašam ob tej priložnosti za točno pojasnilo: ali si pripravljen, da se javno odpoveš svojemu življenju stališču do cerkvene oblasti, kot izhaja iz odprtega pisma od 22. septembra, stališču, ki je popolnoma nasprotno tvoji dolžnosti duhovnika in župnika: ali pa da priznaš, da je absurdno, da bi bil še nadalje del struktur, ki si jih tako ostro obsodil, ter da daš ostavko na svoje župnijsko mesto. Premisli dobro o vsem tem ter mi odgovori pismeno v teku meseca oktobra.»

V ciklostiliran izjavi od 19. oktobra farani iz «Isolotta» komentirajo nadškofovo pismo, med drugim, na ta način: «Prišel je čas, da se dokaže, ce usmeritev naše župnije in ideje, ki so jih izrazili naši duhovniki, odgovarjajo ali ne ljudskemu čustvu (zahteva po preprostosti pri maši, brezplačna duhovniška služba, cerkvene dobrine na razpolago vsem in predvsem tistim, ki so najbolj zapuščeni, spoštovanje svobode vsakega kristjana pri svoji politični in družbeni opredelitvi, ljubezen in pozornost do vseh, ki so izgubili vero v Cerkev, oznanjevanje resnice na podlagi iskanja Kristusa v posvetnih dogodkih, upoštevanje želja revnih in tlačenih).

To iskanje duha revščine je bilo opravljeno, da bi se pomagalo vsej Cerkvi, da se vključi v svet revnih. Škof pa je sedaj zaradi tega zahteval, naj župnik Mazzi zapusti župnijo. S tem, da je župnik izjavil, da se ne strinja s papežem in s škofom glede posameznih vprašanj pomeni morda žalitev hierarhije, ali pa ni to pravzaprav želja, da se verno služi Cerkvi? Pokorščino do hierarhije je treba razumeti morda kot slepo pokorščino, po vojaško, ali pa kot bratske in iskrene odnose? Ljudstvo «Isolotta» ima pravico in dolžnost, da pove svoje mnenje ter odgovori škofu skupaj z duhovnikom.

Sporočajo, da bo 31. oktobra ob 21.15 v notranjosti župne cerkve občni zbor vseh vernikov župnije.

Dogodki v «Isolottu» sledijo tistim, ki so se pred časom odigrali v Trentu, kjer je neki študent pri pridigi jasno in nedvoumno izjavil, da se ne strinja. Tisti večer se je posrečilo prisotnim zadušiti glas mladeniča, ki je javno izrazil svoje mišljenje. Toda kmalu nato se je isti mladenič vrnil s prijatelji ter skupaj z njimi nemo protestira pred cerkvijo. Protestna akcija se je ponovila tudi naslednji dan.

Nezadovoljstvo se je potem razširilo tudi po drugih krajih. Tako so skupine mladeničev priredile protestno akcijo v Bocnu, kjer je tedaj zasedal «pastirski svet». Sledili so nato dogodki v Catanii in Parmi, da ne govorimo o raznih drugih podobnih protestnih akcijah v Franciji, Belgiji, Holandski in v ZDA. V Washingtonu se je 200 vernikov dvignilo s klopi ter zapustilo stolnico, kjer je tedaj pridigal kardinal Patrick O'Boyle. V tem primeru je protestna akcija zadevala vprašanje prepovedi kontracepcijskih sredstev. Znano je namreč, da je tedaj 51 duhovnikov washingtonske škofije zavzelo nasprotno stališče do papeževe enciklike.

Cerkveni krogi so zelo zaskrbljeni zaradi teh vedno bolj pogostih dogodkov, pri katerih verniki izjavljajo, da se ne strinjajo s cerkveno hierarhijo.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 24. OKTOBRA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slov. narodne - 11.50 Znane melodije - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Pacchiorijev ansambel - 17.20 Razkuštrane pesmi - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Sodobni ital. skladatelji - 19.10 Pisani balončki - 20.00 Šport - 20.35 «Razporoka», igra v 5 dej. - 22.10 Komorna glasba.

TRST

12.05 A. Tommasi pri klavirju - 12.25 Tretja stran - 13.25 Kot juke box - 13.50 Simf. koncert.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 6.35 Glasba za dobro jutro - 7.00 Prenos RL - 10.15 Ansambel Beneški fantje - 10.35 Poslušajmo jih skupaj - 11.30 Današnje pesmi - 12.00, 12.50 in 14.10 Glasba po željah - 15.00 Prenos RL - 16.30 Od opere do opere - 17.00 Lahka glasba in pevci - 17.40 Jug. narodne pesmi in plesi - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 XIX. olimpijske igre - 22.10 Plesna glasba - 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13 00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.40 Popevke - 9.06 Zvočni trak - 10.05 Radio za šole - 10.35 Radio Olimpia - 11.30 Glasbena antologija - 12.05 Kontrapunkt - 13.25 Preizkušajo se diletanti - 14.45 Nove pesmi - 17.05 Spored za mladino - 19.13 Roman - 20.15 Koncert - 22.00 Sindikalna tribuna.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 11.41 Pesmi desetletja - 13.00 Pisan spored - 14.05 Juke box - 15.00 Plošče - 15.15 Sopranistka Lily Pons in tenorist Giov. Martinelli - 16.35 Plošče - 17.35 Enotni razred - 18.20 Ljudska enciklopedija - 20.21 Jazz - 21.20 Glasbena fantazija

III. PROGRAM

10.00 Schumann, Mendelssohn, Rossini - 10.55 Leos Janaček - 12.55 Antologija interpretov - 14.30 Komorna glasba - 16.05 Liszt, Dvořak in Fauré - 17.20 Francoščina - 18.45 Aktualnosti

FILODIFUZIJA

8.00 Mozart in Ravel - 8.45 Rimski-Korsakov - 9.45 Weber - 10.45 Simf. koncert - 12.30 Operni koncert - 13.10 Stravinski.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila - 6.50 Danes za vas - 7.45 Informativna oddaja - 8.08 Operna matineja - 8.55 Radijska šola - 9.25 Veliki mojstri - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki - 12.00 Na današnji dan - 12.10 «Hlapec Jernej» Matije Bravničarja 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 «Mladina poje» - 14.25 Operetne melodije - 14.40 «Mehurčki» - 15.20 Glasbeni intermezzo - 15.40 Klarinetist Franc Tržan - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Simf. koncert - 18.00 Aktualnosti - 18.45 Kulturni globus - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Poje Nino Robič - 20.00 Melodije z godali - 20.15 Prenos koncerta ob dnevu Združenih narodov - 21.40 Glasbeni nokturno - 22.15 Komorno-glasbeni večer - 23.05 Literarni nokturno - 23.15 Nočni vrtiljak.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Poljudna znanost - 13.00 Film - 13.30 Dnevnik - 14.00 in 17.00 XIX. olimpijske igre - 16.30 Spored za najmlajše - 18.45 Spored za mladino - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 TV igra «Istruttoria preliminare» - 22.00 Sindikalna tribuna - 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik - 21.15 Glasbenogovorni spored - 22.20 XIX. olimpijske igre.

JUG. TELEVIZIJA

14.15, 20.00, 22.35 in 0.35 Poročila - 9.35 TV v šoli - 10.30 Nemščina - 11.00 Angleščina - 14.20 Plavanje in kolesarstvo na olimpiadi - 16.30 Filmski pregled - 18.00 Po Sloveniji - 18.20 V narodnem ritmu - 18.45 Po sledeh napredka - 19.05 Zabavno-glasbena oddaja - 19.45 Cikcak - 20.30 Vijavaja - 20.35 Saga o Forsytih — film - 21.25 Spominki — še posebej slovenski - 22.45 Gimnastika — prenos z olimpiade.

NOVE KNJIGE

France Verbinc: Slovar tujk

V okviru svojega širokega programa, ki si ga na novo postavlja Cankarjeva založba (naj navedemo med njenimi leposlovnimi zbirkami Svetovni roman, zbirko Sto romanov, Bios, Mozaik, zbirko domače literature, med publicističnimi izdajami pa dela marksizma in leninizma, novo serijo del Edvarda Kardelja, zbirko Misel in čas ter razne priročnike z vrsto del iz družboslovja),, smo dobili na slovenski knjižni trg že nekaj časa napovedan Franceta Vrbinca SLOVAR TUJK. Gre za obsežno znanstveno delo prirejeno našim potrebam, ki so ga terjali napredek znanosti, razvoj tujih jezikov in zahteve slovenskega jezika.

Avtor France Vrbinc je v svoji uvodni besedi zapisal, da vnašajo kulturni in gospodarski razvoj ter čedalje tesnejše mednarodne vezi v vse kulturne jezike nove in nove tujke. Zaradi poplave tujk so postali slovarji tujk danes skoraj prav tako potrebni, kakor slovarji tujih živih jezikov. Vrzel v slovenski slovarsk. literaturi skuša zapolniti novi Vrbinčev Slovar tujk.

Slovenci imamo že nekaj slovarjev tujk, ki pa so pravzaprav ostali le slovarčki. Takoj po prvi svetovni vojni smo dobili Glonarjev slovarček, kasneje je prof. Bradač izdal podobno publikacijo, kasneje spet Glonar, nato pa smo pred zadnjo vojno dobili slovar tujk prof. Bunca, ki je tudi po vojni izdal dopolnjen slovar. Jasno je, da za današnje potrebe niti zadnji slovar ne zadošča več, zlasti še, če spremljamo razvoj najrazličnejših znanosti in tako rekoč vsakodnevno tvorbo novih izrazov in besed. Avtor novega slovarja tujk pravi v svoji uvodni besedi, da je osnovna naloga slovarja tujk razložiti v zgoščeni in poljudni obliki pomembnejše in pogostejše tujke in tuje fraze, ki se ponavljajo pri nas v vsakdanji govorici, dnevnem tisku in znanstveni ter umetniški literaturi. Osnovna naloga slovarja tujk je razla-

(Nadaljevanje na 6. strani)

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Opozorite nekega poslovnega partnerja na nevarnost, ki mu grozi. Odpotovali boste na prijeten obisk.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Prepričajte se o poštenosti nekega svojega bližnjega sodelavca. Večja doslednost v čustvenih odnosih.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Doletela vas bo sreča, ki nanjo še pomislili niste. Sestanek z nekaterimi prijatelji.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Zmanjšajte svoje izdatke, ker vam utegne sicer trda presti. Poravnan spor s prijatelji.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Sklenite čimprej neko koristno zavezništvo. Ne bo še odgovora na neko vaše pismo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne popustite v svojem stališču, ki ste ga zavzeli v nekem sporu. Verjemite besedam drage osebe.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Z večjo vztrajnostjo si boste zagotovili vse pogoje za odlično poslovanje.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Bodite bolj iskreni do nekega sodelavca.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Rešili boste zapleteno vprašanje, ki vas je dolgo tlačilo. Razveseljivo pismo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Skušajte čimveč prispevati k uspehu nekega načrta. Neka oseba se zanima za vas.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne garajte venomer, privoščite si kako urico počitka. Bolehali boste na jetrih.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Zavzemate položaj, ki vam ne pripada. Prepustite ga kakemu drugemu.

STOLPEC INA

ŽIVLJENJE JE GLAVNICA

Vsako leto sklene 900.000 Italijanov življenjsko zavarovanje. Zakaj to storijo?

Vsakdo ima svoje osebne razloge, ampak se vsi zavarujejo, tudi če se tega ne zavedajo, zato **da bi ščitili ekonomsko vrednost svojega življenja.** Vsako življenje je namreč denarna glavnica: naša delovna sposobnost in zmožnost zaslužka, pomnožena z leti življenja, ki nam jih je dodelila narava, **predstavljajo dobrino, ki jo lahko ocenimo z denarjem.**

Z življenjskim zavarovanjem spremenimo ekonomsko vrednost življenjskega obstoja v «glavnico» in jo istočasno zaščitimo: polica življenjskega zavarovanja **ohrani to vrednost, tudi v primeru smrti** ter jo prenese neokrnjeno na dediče. Na tak način nas preživi **«življenjska - glavnica»** in postane odločujoč faktor za ekonomsko mirnost naše družine in za uresničitev naših načrtov.

Poleg tega življenjsko zavarovanje ščiti ekonomsko vrednost našega življenja tudi v obratnem bolj zaželjenem primeru, ki pa ravno tako predstavlja določeni «rizik»: mislimo na preživetje do tiste starosti, ko postane vprašanje kako živeti zelo pereče, **ker smo izrabili naše sposobnosti dela in zaslužka.**

Tako imenovana «Mešana» polica zagotavlja razpoložljivost «življenjske - glavnice bodisi v primeru prerane smrti kakor tudi v primeru preživetja zavarovanca.

V tej obliki zavarovanja je višina premije odvisna od treh faktorjev: zavarovana vsota, doba trajanja zavarovanja in starost zavarovanca. Pri enaki zavarovani vsoti za isto dobo bodo mlajše osebe plačevale nižje premije od starejših.

Primer: Če 25-letnik zavaruje z «Mešano» polico svoje življenje za 2 milijona lir za dobo 25 let, bo moral vsako leto plačati 67.400 lir; če pa sklene enako zavarovanje 40-letnik bo moral plačati letno 77.500 lir (v obeh primerih znašajo stroški približno 200 lir dnevno...)

Sklenitev «Mešane» police predstavlja torej zaščito ekonomske vrednosti našega življenja v najširši in najpopolnejši obliki: na tak način zaščitimo ne samo našo družino ampak tudi nas same. Vloge, ki jih bomo shranili v produktivni dobi, predstavljajo prihranek, ki nam bo na razpolago v starosti: s tem prihrankom bomo lahko — če to želimo — ustvarili novo «pokojnino», ki jo bomo dodali pokojnini socialnega zavarovanja.

Zahtevajte, brezobvezno, druga pojasnila! Obrnite se na Agencije Istituto Nazionale delle Assicurazioni, ali pa nam pošljite priložen odrezek prilepljen na dopisnici.

KDOR DOBRO PRERAČUNA, SE ZAVARUJE INA

Ime .....
Priimek .....
Ulica .....
Poštni kodeks in mesto .....
Pokrajina .....

Spoštovani
ISTITUTO NAZIONALE
DELLE ASSICURAZIONI
Via Sallustiana 51
00100 ROMA

PD/47

Mirko Kovačič:

6. Minerski vod istrskega odreda

(Spomini po zapisu Maksa Zadnika)

Ostali minerji, Fuk, Ražen, Prelc in Rus Peter so pripravljali in polagali mine. Postavili smo 4 pare min pod 4 pare kretnic. Na vsak pregib ob tečaju ali čeljusti smo postavili po eno mino pod kretnico, tako je mina dvignila in raztrgala blok in os kretnic. V mine smo naložili 32 kg plastike in Nobela 808, t.j. v vsako mino po približno 4 kg. Po dve mini smo povezali s hitro gorečo ali eksplozivno vrvico in vse smo aktivirali s tempiranimi svinčniki, ki so bili v tistem primeru dvojni, tempirali pa smo jih na 10 minut. Min tam nismo mogli zamaskirati in pustiti, ker bi jih bil sovražnik odkril.

Vse delo smo opravili v strogi tišini in se tudi neslušno umaknili. Zadnji je ostal na progi Peter Greščenko — Rus, ki je bil zadolžen, da sproži «svinčnike» oz. vžigalnike. Vse je pravilno in dokaj hitro opravil, toda ob umiku je zadel v temi v žice, ki so spajale kretnice z vzvodi za njihovo premikanje v čuvajnici; žice so zabrnele daleč po progi proti čuvajnici. Umaknili smo se približno 200 metrov daleč nad progo proti Vremščici in se ustavili v kritju. Tedaj je eksplodirala prva skupina 4 min. Kot reakcija na eksplozijo je začela streljati neka nemška patrola, ki je prihajala po progi proti miniranemu kraju in bila od min oddaljena kakih 150 metrov. Blizu treh mostov pa je bila nemška zaseda, ki je tudi streljala. Obe sovražni skupini pa sta streljali proti aerodromu, t.j. v nasprotno smer, kot smo se umikali. Ko so prve mine eksplodirale, smo se umaknili približno 100 m više in se zaklonili za neki kraški zid, kjer smo se vlegli in naperili orožje proti progi, da bi se branili v primeru, če bi nas sovražnik zasledoval.

Ko je eksplodirala druga skupina štirih min, smo videli skoraj očarljiv prizor — izbruh žarečega železa plamenov in kamenja, ki se nam je odprl kot ognjemet, ki je za hip razsvetlil pobočja Vremščice in Vremsko dolino. Žareči kosi tračnic in kamenja so leteli visoko v zrak in padali po pobočju in celo okoli nas, čeprav smo bili približno 300 metrov daleč. Ko se je odmev druge eksplozije polegel, je za hip vse utihnilo. Takoj za tem so začeli Nemci besno streljati s strojnicami, minometi in puškami. Tolkli so iz 4 postojank in ene zasede: od Treh mostov, od bloka (vojaškega žel. postajališča), iz čuvajnic št. 47, 48 ali 49 in iz zasede. Ogenj so usmerili čez Gaberk proti pomožnemu letališču. Streljali so nepretrgano več kot 20 minut, mi pa smo izrabili njihovo streljanje in se neopazno umaknili proti Vremščici. Šli smo precej hitro in v 20 minutah prispeli pod rob golega podolgovatega grebena.

Med tem besnim streljanjem in čakanjem na eksplozijo druge skupine min, sem vzel v zaščito mladega Rudolfa Kaligariča, ki ni bil navajen na naše akcije in se je bal. Poučil sem ga, naj se nikar ne boji, pazi pa naj, da se ne zgubi, ker sicer bi se mu res utegnili zgoditi kaj hujšega. Fant se je res tresel in ob vsaki eksploziji mine je odskočil s položaja poi metra visoko. Kmalu pa je ta strah prebolel, se privadil na peklensko življenje minerjev in postal pogumen borec. Pozneje je imel smolo, da so ga 8. 2. 1945 ujeli četniki pri Mašunu, vendar je našel v sebi toliko poguma, da jim je 20 dni pozneje iz Male Bukovice pobegnil in se vrnil k nam.

Akcija je bila izpeljana tako tiho in precizno, da si je težko zamisliti kaj boljšega in preciznejšega. To naj ponazorim z dejstvom, da sta bili na dolžini enega kilometra proge dve nemški postojanki s približno 30 vojaki in njihova zaseda, in mi smo med njimi tako pazljivo in neslišno zaminirali kretnice na glavni dvotirni progi ter jih povrh vsega še prelisičili s tem, da smo se umaknili v nasprotno smer, kot so oni mislili. Sovražnik je pretrpel hude materialne izgube, saj je promet stal najmanj 24 ur. Več dni pa je bil oviran. Zato so bili Nemci hudo besni, ker smo jih prelisičili, hkrati pa so bili prepričani, da se umikamo v Brkine in da bomo na povratku minirali še električni vod visoke napetosti, kot smo to večkrat prej storili.

Na Vremščico smo se umaknili zato, ker smo nameravali ostati tam cel naslednji teden. Pri pastirju smo si spet skuhali krompir. Cel dan nismo ničesar zaužili, bili smo hudo lačni. Okoli 2. ure ponoči je začelo deževati, zato smo se odločili, da se vrnemo v Brkine. V Vremščico smo se napotili po Gorenjevremski poti proti G. Vremam, železnico smo prekoračili nad drugim predorom od Divače proti Pivki. Iz G. Vrem smo se napotili po travnikih, cesti in poti proti Ribnici in čez Kozljevski most, prekoračili Reko ter kmalu prispeli na Suhorje. Ustavili smo se pri Grganovih, ki so nam dali za okrepčilo domačo slivovko, kajti bili smo vsi premočeni in utrujeni. Odšli smo počivat na senik, ne da bi se preoblekli, se zarili v seno in tam se je obleka posušila na nas. To ni bilo za partizane nič izrednega.

Minerji porušili nadvoz pri Rodiku

V prvi akciji rušenja mostu nisem sodeloval. Vodil jo je Zvonko (Anton Prečnik). Porušili so železniški nadvoz nad potjo, ki vodi iz Dan proti Lokvi (Stara cesta). Most sicer ni bil velik, vendar proga ni obratovala cel teden, zato je bil naš poseg zelo učinkovit, saj je bil njegov edidi namen ovirati sovražni vojaški in vojno industrijski promet, in tega smo dosegli.

Drugo rušenje mostu, ki smo ga izvedli v noči od 26. na 27. oktober 1944, sem vodil jaz. Tedaj je bil namreč most le zasilno zgrajen, še vedno je bil podprt z lesenimi podporniki, pot pod njim pa zasuta, zato smo ga še enkrat porušili. Tedaj nismo porušili le mostu, temveč tudi del proge, da bi čim dalj ovirali sovražni vojaški promet.

Poseben pomen akcije, ki smo jo izvedli 25. 10. 1944 na progo pri Divači, je bil v tem, ker je bila opravljena v neposredni bližini Divače, t.j. nekje pri železniški čuvajnici številka 46 ali komaj kilometer in pol od divaške železniške postaje, sicer pa ni bila po svojem obsegu posebno pomembna. Tedaj so namreč Nemci progo zelo dobro varovali zaradi pomembnih prevozov za fronto v Italiji, zato se ji je bilo zelo težko približati. Da bi vendarle ovirali sovražni promet, smo si izbrali kraj za miniranje v neposredni bližini sovražne postojanke, kjer je bil sovražnik bolj siguren in je progo redkeje zavaroval. Mine je postavljal Zvonko, ki je tudi sam tempiral «svinčnike».

Prenos ranjencev iz Šmagorja na Pivko

Komaj smo se 13. 11. vrnili iz neke akcije na Suhorje, kjer je bil tedaj štab odreda, mi je Zvonko naročil, naj se javim k operativnemu oficirju Milanu Guliču, kjer bom dobil neko nalogo, ki jo bom lahko brez njega opravil. On sam pa je vzel za spremstvo Ivana Ražna — Bregarjevega in sta odšla na Kozjane kontrolirat razstrelivo. Povedati moram, da sem bil obupno utrujen. Priznati moram tudi, da je bil Zvonko fizično šibek in za prenose ranjencev komaj primeren.

Kot mi je naročil Zvonko, sem odšel v štab bataljona, kjer so mi ukazali, da moramo tudi minerji sodelovati pri prenosu ranjencev. Prevzeli smo prenos najhujšega ranjenca namestnika komandanta II. bataljona Ivana Bizjaka in ga srečno prenesli na Jurišče in v Loško dolino. Ne spominjam se več dobro ali nas je nosilo vsakega ranjenca po 8 ali 12 mož, zdi se mi da 12. Okoli 16. ure 13. 11. 1944 smo ranjence naložili na nosila in jih odnesli iz Šmagorja. Šli smo čez Ostržno brdo, mimo Ambrožiča in čez Ribnico ter nad Kilovškim predorom prekoračili železnico. Dobro sem si pa zapomnil, da smo slišali govoriti nemške vojake, ko smo šli čez predor, zato smo čakali, kdaj bo počilo. Na srečo se ni nič zgodilo, sovražni vojaki so le nekaj streljali po progi, da so preganjali lasten strah.

Ranjence smo nesli celo v Loško dolino. Ko smo se vračali iz Notranjskega, sem bil tako bolan, da na Juriščah sploh nisem mogel ničesar zaužiti, čeprav so nam bili kuharji in terenci pripravili zelo dobro joto.

Komaj sem se privlekel do Ambrožiča. Med Ambrožičem in Ostrožnim brdom pa sem obnemogel. Najprej se mi je ponudil Nanos, da me nese, toda potem so me pomagali nositi tudi komisarja Zorc, Žito in drugi borci. Na Ostrožnem brdu so me pustili na mojo prošnjo na nekem seniku, da sem se spočil do naslednjega dne. Okoli poldne sem se preselil k Žibertovim, vendar sem se bal sam ostati v vasi, zato sem jih prosil, naj mi privedejo konja, s katerim sem se napotil na Suhorje za bataljonom. Tam me je pregledal dr. Mišo (Mohamed Gadžijev) in ugotovil, da imam utrujeno srce, zato moram najmanj 2 dni počivat, toda za počitek ni bilo ne časa in in možnosti. Že naslednji dan okoli poldne so udarili Nemci na Suhorje. Namestnik komandanta Polde Krebelj mi je dodelil v pomoč Albina Prelca in še nekega drugega borca, da sta mi pomagala oditi proti Kozjanam. Ko smo prispeli na Kozjanski grad, sem ju prosil, naj me pustita tam. Popoldne sem preležal v nekem grmovju. Zvečer pa sem se nekako privlekel v vas, kjer sem se priključil drugim minerjem.

(Nadaljevanje sledi)

MEXICO 68

11. DAN 19. OLIMPIJSKIH IGER V CIUDAD MEXICU

Senzacionalno v finalnem delu košarkarskega turnirja: Jugoslavija premagala Sovjetsko zvezo 63:62 (31:27)

V petek ZDA-Jugoslavija za zlato kolajno, SZ in Brazilija pa za bronasto

CIUDAD MEXICO, 23. — Nov korak k zaključku olimpijskega košarkarskega turnirja s pravcato senzacijo: Jugoslavija je proti vsakemu pričakovanju tudi najbolj optimističnih poznavalcev razmer, pa čeprav se je o njej na tem turnirju vedno govorilo le v superlativih, premagala Sovjetsko zvezo, ki je tako izpadla iz borbe za zlato in srebrno kolajno. Sovjeti tako prvič po njihovih nastopih na olimpiadah ne bodo nastopali v finalu za najdražjo nagrado.

Jugoslavija je igrala z izrednim zanosom in je ob podpori gledalcev, ki so do zadnjega kotička napolnili prostor v košarkarski areni, večkrat zmedla bolj kvotirane nasprotnike. Z mojstrsko režijo Daneua je jugoslovanska peterka z lahkoto prodirala v obrambni prostor sovjetskih velikanov, Čošić, Skansi in tovariši pa so napolnjevali koše. Sicer je Sovjetska zveza že vodila z nekaj košev razlike, toda Jugoslovani niso obupali in so s spretno igro izenačili ter prešli v vodstvo, ki ga niso več spustili iz rok. V zadnjih minutah so bili boljši na košarkarskem parketu in pri stanju 61:60 je Cvetković z dvema osebnima metoma povečal rezultat za dve točki in s tem praktično potrdil zmago plavih. Sovjeti so v silovitem protinapadu se enkrat prišli do cilja, a ko se je mreža potresla, je sirena ob izrednem navdušenju gledalcev, ki so Rusom ves čas žvižgali, najavila konec tega izrednega dvoboja leta.

Preostaja torej nastop Jugoslavije proti ZDA (v petek zvečer), ki bo odločil, komu bo šla zlata kolajna. Jugoslavija nima skoraj nobene možnosti, da bi spravila na kolena fantastične Američane, katerim bi lahko prekrižali račune le Sovjeti v dobrem dnevu. Ker pa presenečenj ni mogoče izključiti, dokaz imamo v porazu SZ, bo treba za določitev zmagovalca le počakati petkovo srečanje. Sovjetska zveza se bo potegovala za bronasto kolajno v tekmi z Brazilijo.

V srečanju za osvojitev petega do osmega mesta je presenetil propad Italije, ki je morala kloniti Poljski. Italijani se bodo lahko potegovali le za sedmo mesto in še to pod pogojem, da premagajo, kot so jih že premagali v izločilni skupini, Špance.

JUGOSLAVIJA: Skansi (15), Korać (12), Daneu (9), Čermak (8), Rajković (6), Čošić (6), Cvetković (5), Marojević (2).

SZ: Belov (14), Paulauskas (12), Tomson (10), Polivoda (9), Lipso (6), Andrejev (4), Kovalenko (3), Sakandelidze (2), Krikun (2).

IZIDI TEKEM

OD 1. DO 4. MESTA

Jugoslavija — SZ	63:62	(31:27)
ZDA — Brazilija	74:63	(42:26)

OD 5. DO 8. MESTA

Poljska — Italija	66:52	(28:31)
Mehika — Španija	73:72	

OD 9. DO 12. MESTA

Portoriko — Kuba	71:65	(33:34)
Bolgarija — Panama	83:79	(42:35)

KONJSKI ŠPORT

Skoki
1. W. C. Steinkraus (ZDA)
2. M. Coakesova (V. Brit.)
3. D. Brome (V. Brit.)

ZADNJA VEST

NA 200 METROV PRSNO

Bjedova osvojila srebrno kolajno

Jugoslovanka Djurdja Bjedov je osvojila na 200 m prsno tudi srebrno kolajno s časom 2'46''4. Zmagala je Američanka Wichman (2'44''4), bronasta medalja pa je pripadla Sovjetinji Prozumenščikovi (2'47''0).

FINALE 4x100 M MESANO MOŠKI
1. Hickcox (ZDA)
2. Hall (ZDA)

V 10. DNEVU OLIMPIJSKIH IGER

Zmagovalec na 200 m prsno Munoz postal čez noč mehiški junak

CIUDAD MEXICO, 23. — Komaj 17-letni fant je postal kar čez noč po Pancu Villi najbolj slaven Mehikanec. Njegovo ime je Felipe Munoz, ki je prinesel Mehiki prvo zlato kolajno 19. olimpijskih iger. Munoz, ki ga imenujejo «il tiepido», je v finalu 200 m prsno premagal v izredno navdušujočem finišu favorita, sovjetskega plavalca Kosinskega, in tako osvojil olimpijski naslov in zlato kolajno. Mladi Felipe je v finalni tekmi pokazal, da ni tako «mlačen» in ni izključeno, da ga bodo odslej imenovali «vulkan».

V ostalih dveh finalnih tekmah včerajšnjega sporeda sta Američanka Deborah Meer in vzhodni Nemec Roland Matthes potrdila pričakovanje. Prva je zmagala na 200 m prosto, kjer je pustila za seboj dve rojakinji. Na 100 m hrbtno je 18-letni svetovni rekorder na 200 m dolgi progi Matthes še enkrat premagal Američana Kickockea, kateremu je že odvzel rekord na daljši progi.

Presenečenja pa so prihajala na dan na 200 m prosto, ker sta izpadla tako mehiški plavalec Echevarrija in sovjetski predstavnik, evropski prvak, Belitz Geiman. Prijetno pa je presenetila mlada češkoslovaška skakalka v vodo Milena Dučkova, ki vodi v lestvici po obveznih izvedbah s stolpa.

V nogometu se bosta Madžarska in Bolgarija, ki sta odpravila Japonsko in Mehiko, potegovala za prvo mesto. V vaterpolu si je Italija že zagotovila mesto v zaključnem delu turnirja, kjer bosta nastopili še Madžarska in Sovjetska zveza, medtem ko bo četrta finalistka Jugoslavija.

PLAVANJE

Finale 100 m hrbtno moški
1. Matthes (NDR) 58"7
2. Hickcox (ZDA) 1'00"2
3. Mills (ZDA) 1'00"5
4. Barbiere (ZDA) 1'01"1
5. Shaw (Kan.) 1'01"4
6. Schoutsen (Hol.) 1'01"8
7. Blechert (ZRN) 1'01"9
8. Franco Del Campo (It.) 1'02"0

Finale 200 m prosto ženske
1. Debbie Meyer (ZDA) 2'10"5
2. Jane Henne (ZDA) 2'11"
3. Jane Barkman (ZDA) 2'11"2
4. Gabriele Wetzko (NDR) 2'12"3
5. Mirjana Šegrt (Jug.) 2'13"3
6. Claude Mandonnaud (Fr.) 2'14"9
7. Lynn Bell (Av.) 2'15"1
8. Kozikova Olga (ČSSR) 2'16"0

Finale 200 m prsno moški
1. Felipe Munoz (Meh.) 2'28"7
2. Vladimir Kosinsky (SZ) 2'29"2
3. Job Brian (ZDA) 2'29"9
4. Pankin (SZ) 2'31"3
5. Mihajlov (SZ) 2'32"8
6. Henniger (NDR) 2'33"2
7. Long (ZDA) 2'33"6
8. Tsurumine (Jap.) 2'34"9

Finale 400 m prosto moški
1. Mike Burton (ZDA)
2. Ralph Hatton (Kanada)
3. Alain Mosconi (Francija)

Finale skoki s stolpa ženske
1. Milena Dučkova (ČSSR)
2. Natalija Lobanova (SZ)
3. Ann Peterson (ZDA)

STRELJANJE

Hitrostrelna pištola
1. J. Kapedski (Poljska)
2. Marcel Roska (Romunija)
3. R. Sulejmanov (SZ)

Karabina (v treh položajih)
1. G. Anderson (ZDA)
2. V. Kornev (SZ)
3. K. Müller (Švica)

DANAŠNJI SPORED

(12. dan)

BOKS
od 20.00 do 02.00 ure polfinalni dvoboj

KAJAK IN KANU
ob 16.00 polfinale

KONJSKI ŠPORT
ob 17.00 za veliko nagrado v dresaži

SABLJANJE
od 15.00 do 23.00 meč ekipno (izloč.)
od 16.00 do 18.00 floret ekipno ženske
od 23.30 do 01.30 floret ekipno ženske (finale za 5. in 6. in za 3. in 4. mesto)
od 23.00 do 01.30 meč ekipno (izloč.)
od 02.00 do 04.30 floret ekipno ženske (finale)

NOGOMET
ob 20.30 Mehika - Japonska (finale za 3. in 4. mesto)

TELOVADBA
od 15.30 do 24.00 poljubne sestave (posamezniki in ekipno)

HOKEJ NA TRAVI
ob 18.00 dve polfinalni tekmi
ob 19.45 Pakistan - ZRN

ROKOBORBA
ob 17.00 grško-rimski slog (izloč.)
ob 24.00 grško-rimski slog

PLAVANJE
ob 17.00 200 m moški delfin (kvalif.), 200 m prosto moški (kvalif.), 400 m v štirih slogih ženske (kvalif.)
ob 24.00 skoki s stolpa moški (izloč.), 800 m prosto ženske (finale), 200 m delfin moški (finale), 200 m delfin ženske (finale), 200 m prosto moški (finale)

ODBOJKA
ob 17.00 Japonska - Brazilija (moški), Bolgarija - NDR (moški), Japonska - J. Koreja (ženske), Poljska - ČSSR (moški)
ob 19.00 Mehika - ZDA (moški), Poljska - ČSSR (ženske), Belgija - SZ (moški)

VATERPOLO
ob 16.00 štiri polfinalne tekme
ob 22.00 tri polfinalne tekme
zvečer ena polfinalna tekma

TV prenosi iger

DANES

ITALIJANSKA TV

1. SPORED
13.30 — 14.00
(poročila v okviru dnevnika)
14.00 — 15.30
(reportaže in posebni prenosi)
17.00 — 18.45
(plavanje)
23.30 — 01.30
(telovadba, boks)

2. SPORED
22.20 — 23.30
(kanu, telovadba)

JUGOSLOVANSKA TV
14.20 — 16.10
(plavanje: 400 m prosto moški finale, 200 m prsno ženske finale, skoki s stolpa ženske finale)
16.10 — 16.20
(kolesarstvo: cestna vožnja za posameznike)
16.30 — 18.00
(filmski pregled: plavanje — 100 m hrbtno ženske finale, 400 m mešano moški finale, telovadba — proste sestave ženske, boks četrtfinale, odbojka, vaterpolo ali rokoborba)
22.45 — 00.30
(neposredni prenos: telovadba — proste sestave ženske)

V CESTNI KOLESARSKI VOŽNJI

P. Vianelli zmagovalec: druga zlata za Italijo

Danec Mortensen drugi, Šved Gosta Petterson tretji

CIUDAD MEXICO, 23. — Pierfranco Vianelli je danes zmagal v cestni kolesarski vožnji 19. olimpijskih iger in tako prinesel Italiji drugo zlato kolajno. Vožnja je bila na 24,525 km dolgi krožni progi, ki je delno potekala po avtocesti. To progo so morali kolesarji, 150 po številu, prevoziti osemkrat, to se pravi skupno 196,200 km.

Huda vročina je marsikoga motila med vožnjo, zaradi česar je prišlo kasneje do precejšnje selekcije in številnih odstopov. Po prvem krogu je vodil nemški kolesar, Italijani Bramucci, Conti, Vianelli in Martini pa so se držali prednjih položajev, kjer je vozil tudi Jugoslovan Valenčič. V drugem krogu je bil tempo vožnje hitrejši in že so nekateri izostali. Glavnina je v tretjem krogu dohitela bežečo skupino, toda takoj zatem so zbežali vzhodni Nemec Koslar, Jugoslovan Valenčič, Sovjet Šukov in drugi. Tem se je kasneje pridružil Martini, ki je četrti krog prevozil na čelu skupine. Bežeča skupina si je v petem in šestem krogu nabrala majhen naskok, toda v šestem se je Bramucci pognal v zasledovanje, v naslednjem pa je napad izvedel Danes Mortensen, kateremu se je kmalu zatem pridružil Vianelli, ki ga je kasneje pustil za seboj in sam nadaljeval zmagovito pot do cilja, kamor je privozil z več kot enominutnim naskokom.

Izid cestne kolesarske vožnje je naslednji:

1. Pierfranco Vianelli (It.) 4.41'25
2. Leif Mortensen (Dan.) 4.42'49
3. Petterson Gosta (Šved.) 4.43'15
4. Stephane Abrahamian (Fr.) 4.43'36
5. Marinus Pijnen (Hol.)
6. Monsere (Bel.) 4.43'51
7. Petterson (Šved.) 4.43'58
8. Giovanni Bramucci (It.)
9. Rodriguez (Kol.)
10. Kegel (Pol.) 4.44'00
11. Krekels (Hol.) 4.44'09
12. Ebert (ZRN) 4.44'10
13. Andersen (Nor.)
14. Milset (Nor.) 4.44'15
15. Pachon (Kol.) 4.44'16
16. Gomez Jose (Šp.)
17. Jardi (SZ) 4.44'18
18. De Vlaeminck (Bel.) 4.44'24
19. Biericky (Bel.) 4.45'32
20. Vasseur (Fr.) 4.45'38 itd.

IZ JUGOSLOVANSKEGA OLIMPIJSKEGA TABORA

Izredno veselje zaradi zmage košarkarske peterke nad SZ

(Od našega dopisnika)

V jugoslovanskem taboru vlada izredno veselje. Kako tudi ne bi. Košarkarji so premagali reprezentanco Sovjetske zveze s 63:62 in si tako že zagotovili srebrno kolajno, vaterpolisti so se z visoko zmago 17:2 nad reprezentanco Japonske uvrstili v finale, telovadci so starčali nadvse zadovoljivo, čeprav so imeli nekateri precej smole, zlasti na njihovem najboljšem orodju — na konju. Cerar je na tem orodju drugi za Voroninom, jugoslovanska vrsta pa je v obveznih vajah na 6. mestu. Cerar v obveznih vajah deli 9. in 10. mesto z Rusom Lisickim, Brodnik je na 22. mestu. To ni šala med 160 telovadci.

Tudi Mirjana Šekrt je bila odlična: v finalu na 200 m prosto je bila peta. Od evropskih plavalk jo je prehitela samo Vetzko iz NDR. Dekle iz Dubrovnika je pustilo za seboj opevano Francozinjo Mandannand in druge slovite plavalke. Splitčanki Gašparac pa se v polfinalu na 100 m hrbtno ni posrečilo ponoviti rezultata iz četrtfinala in se uvrstiti v finale. Toda tudi uvrstitev v polfinale je bila uspeh. Kajakaša Radmanović in Suvacki sta se uvrstila v polfinale v dvosedežnem kajaku. V svoji skupini sta bila druga in optimistično pričakujeta uvrstitev v finale. Po drugi strani pa boksar Parlov iz Pulja ni dosegel pričakovane zmage nad Angležem Filleganom in je tako ob bronasto kolajno. Morda bo imel jutri več sreče Vujin v borbi s Perujcem Ninanijem. V primeru zmage bo imel Vujin v žepu bronasto kolajno.

Izredno radost je povzročila zmaga košarkarjev. Naj povedo igralci sami nekaj o tej tekmi.

Cvetković je med drugim dejal: «Rusov nismo premagali že od leta 1963. To je bilo v Rio de Janeiru. Najtežje mi je bilo, ko sem pet sekund pred koncem tekme pri stanju 61:60 za nas, za Jugoslavijo, izvajal dva prosta meta, ki sta odločala o zmagi. Tedaj je prišel k meni Ivo Daneu in me pomiril. To je bilo dovolj, da sem kljub bučnemu navijanju publike zadel obakrat.»

Korać: «Zmaga nad Sovjetsko zvezo je največji uspeh jugoslovanske košarke. Verjetno bi zmagali še lažje, če ne bi mehiški sodnik očitno sodil v prid nasprotnika».

Žorga: «To je bila doslej največja zmaga jugoslovanske košarke. Igrali smo zares kolektivno in uspeli.»

Daneu: «Izpolnila se mi je velika želja, da tudi na tako velikem tekmovanju kot so olimpijske igre osvojimo eno izmed prvih mest. Sovjetski trener Gomilski ni našel orožja proti naši dobri obrambi. Pa tudi slaba sodnika nam nista mogla vzeti zmage.»

Zoran Polič, predsednik jugoslovanskega olimpijskega komiteja: «Naša ekipa je igrala skrajno požrtvovalno in borbeno ter z zmago nad svetovnimi prvaki pokazala, da se tako v tem športu, to je košarki, kakor v drugih športih upravičeno uvrščamo med najboljše na svetu.»

Predsednik telovadne zveze Milivoj Radovanović, ki ne more prisostvovati tekmovanju, ker si je v kopalnici poškodoval dve rebri, je izjavil: «Naša telovadna vrsta je opravila svojo prvo nalogo zadovoljivo.

Miro Cerar je po tekmovanju v obveznih vajah dejal: «Zdi se mi, da nisem maksimalno izkoristil vseh možnosti. Lahko bi bilo bolje.»

Šlibar, trener jugoslovanskih telovadcev, je bil zadovoljen. Dejal je: «Naše vrsto so v parterju ocenjevali izredno strogo. Čeprav bi šlo lahko bolje na konju v ročajih, pa so naši telovadci dosegli šesto mesto, ki je bilo v načrtu.»

Takoj ko so se jugoslovanski telovadci preoblekli so odšli na tribune, kjer so ujeli še zadnji del košarkarske tekme s Sovjetsko zvezo. Konec je bil izredno razburljiv. Jugoslovanski košarkarji so od veselja in utrujenosti popadali na tla, poljubovali in skakali. Imeli so tudi za kaj.

DUŠAN KURET

BOKS

Bantam (četrtfinale)
Sokolov (SZ) — Mbugua (Ken.) p.t.
Morioka (Jap.) — Dowling (Irs.) p. t.

Lahka (četrtfinale)
Cutov (Rom.) — Pilitčev (Bol.) p. t.
Harris (ZDA) — Murili (Ug.) p. t.

Superlahka (četrtfinale)
Kulej (Pol.) — Tiepold (NDR) p. t.

Welter (četrtfinale)
Wolke (NDR) — Sandal (Tur.) p. t.

Težka (četrtfinale)
Giorgio Bambini (It.) — Kiril Padov (Bol.) p. t.

Peresna (četrtfinale)
Mihajlov (Bol.) — S. Tatar (Tur.) p. t.
Robinson (ZDA) — A. Kallat Allah (ZAR) p. t.

Srednja (četrtfinale)
A. Jones (ZDA) — S. Georgjev (Bol.) p. t.
C. Finnegan (VB) — M. Parlov (Jug.) p. t.

Srednjetežka (četrtfinale)
J. Rocha (Meh.) — Luobers (Hol.) p. t.
S. Dragan (Pol.) — W. Facchinetti (It.) p. t.
I. Cepulis (SZ) — B. Anders (NDR) t. k. o.

ODDANE KOLAJNE

(po 10. dnevu olimpijskih iger)

	Z.	S.	B.
ZDA	29	21	22
SZ	14	15	13
Francija	7	1	3
NDR	5	5	3
Madžarska	4	6	9
Avstralija	4	6	4
V. Britanija	4	3	2
Japonska	4	2	1
ZRN	3	6	6
Kenija	3	4	1
Romunija	3	2	0
Poljska	3	0	8
Holandska	2	3	1
Iran	2	1	2
Švedska	2	1	1
ČSSR	2	0	2
Turčija	2	0	0
Italija	1	4	8
Danska	1	3	2
Mehika	1	2	0
Finska	1	1	0
Etiopija	1	1	0
N. Zelandija	1	0	2
Tunizija	1	0	1
Jugoslavija	1	0	0
Bolgarija	0	3	1
Avstrija	0	2	1
Kuba	0	2	0
Mongolija	0	1	3
Švica	0	1	2
Brazilija	0	1	1
Belgija	0	1	1
Jamajka	0	1	0
Norveška	0	1	0
Tajvan	0	0	1
Argentina	0	0	1

GIMNASTIKA NA OLIMPIJSKIH IGRAH

Ekipno vodi Japonska med posamezniki Voronin

Telovadne «ase» sodniki bolje ocenjujejo

CIUDAD MEXICO 23. — Če ne bo kakih presenečenj, kar vnaprej ni mogoče izključevati, bo Japonska tudi na letošnjih olimpijskih igrah osvojila v gimnastiki zlato kolajno. Japonski telovadci, vsi izredno telesno in duševno zelo pripravljeni, so si v obveznih vajah nabrali 286,40 točke, to je 1,25 več kot sovjetski tekmeci.

Ta navidezno majhna razlika pa pomeni v telovadbi precej in je skoro neverjetno, da bi jo sicer odlični sovjetski predstavniki nadoknadili v poljubnih sestavah.

Med posamezniki pa vodi sovjetski telovadec Voronin pred presenetljivim Nakayamo in še vedno odličnim Katojem. Japonci so bili boljši od tradicionalnih tekmecev na krogih, bradlji, drogu in v parterju, medtem ko so sovjetski telovadci prednjačili na konju z ročaji in na preskoku konja.

Voronin je dosegel najvišje ocene dneva z 9,75 na krogih in bradlji, medtem ko ostali, mlajši, sovjetski reprezentanti niso bili na njegovi višini.

Občinstvo, ki pozorno sledi izvajanjem obveznih vaj, je opazilo, da sodniki bolje ocenjujejo bolj znana imena, pa čeprav si tega niso zaslužili. Sovjetskemu predstavniku Diamidovu so na primer prisodili za vajo na bradlji, pa čeprav je napravil dve napaki in tudi seskok ni bil najboljši, kar 9,45 točke. Jasno, da ljudje sprejemajo podobne ocenitve z dolgotrajnim žvižganjem na račun le morda preveč pristranskih sodnikov.

Naj še omenimo, da je Jugoslavija trenutno v ekipni lestvici na 6. mestu.

TELOVADBA

EKIPNA MOŠKA LESTVICA

(Po obveznih vajah)
1. Japonska 286,40 točke
2. SZ 285,15
3. NDR 277,50
4. ČSSR 276,50
5. Poljska 275,15
6. Jugoslavija 273,15
7. Švica 272
8. ZDA 271,60
9. ZRN 271,25
10. Italija 270,35
11. Finska 270,05
12. Bolgarija 268,50
13. Madžarska 264,05
14. Mehika 255,30
15. Kuba 252,30

Posamezniki
1. Voronin (SZ) 57,90
2. Nakayama (Jap.) 57,60
3. Kato (Jap.) 57,50

ROKOBORBA

Kategorija do 52 kg
Marinko (Jug.) — Gaudinot (Fr.) p. t.
Ganotis (Grč.) — Centurioni (It.) neodločeno

Kategorija do 57 kg
Moschidis (Grč.) — Čović (Jug.) p. t.

Kategorija do 63 kg
Kim Ik (Kor.) — Damjanović (Jug.) neodločeno

Kategorija do 70 kg
Munemura (Jap.) — Bellotti (It.) zaradi diskvalifikacije
Horvat (Jug.) — Madsen (Dan.) s tušem v 3'

VATERPOLO

Po zmagi nad Japonsko 17:2

Tudi Jugoslavija v finalu turnirja

CIUDAD MEXICO, 23. — Danes sta se zaključila izločilna olimpijska turnirja v vaterpolu, iz katerih sta izšli po dve reprezentanci iz vsake skupine v finalni del. V A skupini sta se v finale uvrstila Madžarska in SZ, v B pa Italija in po izdatni zmagi nad Japonsko s 17:2 tudi Jugoslavija.

Zadnja dva izida in lestvica sta naslednja:

Madžarska — Kuba 7:1 (1:0, 1:1, 2:0, 3:0)

LESTVICA A SKUPINE
1. Madžarska 12 točk
2. SZ 10
3. ZDA 7
4. Kuba 7
5. ZRN 4
6. Španija 1
7. Brazilija 1

Jugoslavija — Japonska 17:2 (6:1, 2:1, 5:0, 4:0)

LESTVICA B SKUPINE
1. Italija 13 točk
2. Jugoslavija 11 (kol. +47)
3. DNR 11 (kol. +44)
4. Holandska 9
5. Japonska 6
5. Mehika 3
7. Grčija 2
8. ZAR 1

V ATLETSKIH DISCIPLINAH NA 19. OLIMPIJSKIH IGRAH

14 izenačenih in novih svetovnih ter 27 novih olimpijskih rekordov

MOŠKI

DISCIPLINA	ZMAGOVALEC	DOSEŽEK	SV. REK.	OL. REK.
100 m	— HINES (ZDA)	9"9	9"9	9"9
200 m	— SMITH (ZDA)	19"8	19"8	19"8
400 m	— EVANS (ZDA)	43"8	43"8	43"8
800 m	— DOUBELL (N. Z.)	1'44"3	1'44"3	1'44"3
1500 m	— KEINO (Ken.)	3'34"9	3'33"1	3'34"9
5000 m	— GAMMOUDI (Tun.)	14'05"0	13'16"6	13'39"6
10.000 m	— TEMU (Ken.)	29'27"4	27'39"4	29'27"4
110 ovire	— DAVENPORT (ZDA)	13"3	13"2	13"3
400 ovire	— HEMERY (VB)	48"1	48"1	48"1
3000 zap.	— BIWOTT (Ken.)	8'51"0	8'24"2	8'30"8
Višina	— FOSBURY (ZDA)	2.24 m	2.28 m	2.24 m
Daljina	— BEAMON (ZDA)	8.90 m	8.90 m	8.90 m
Troskok	— SANAJEV (SZ)	17.39 m	17.39 m	17.39 m
Palica	— SEAGREN (ZDA)	5.40 m	5.41 m	5.40 m
Krogla	— MATSON (ZDA)	20.54 m	21.78 m	20.68 m
Disk	— OERTER (ZDA)	64.78 m	68.40 m	64.78 m
Kopje	— LUSIS (SZ)	90.10 m	91.98 m	90.10 m
Kladivo	— ZSIVOTSKI (Madž.)	73.36 m	73.76 m	73.36 m
Deseteroboj	— TOOMEY (ZDA)	8.103 t.	8.319 t.	8.193 t.
4 X 100	— ZDA	38"2	38"2	38"2
4 X 400	— ZDA	2'56"1	2'56"1	2'56"1
Maraton	— WOLDE (Etiop.)	2.20'26"	—	2.12'11"
Hoja 20 km	— GOLUBNIČKI (SZ)	1.33'58"	1.27'05"	1.39'24"
Hoja 50 km	— HOHNE (NDR)	4.20'12"	4.10'51"	4.11'12"

ŽENSKE

100 m	— TYUS (ZDA)	11"0	11"0	11"0
200 m	— KIRSZENSTEIN (Pol.)	22"5	22"5	22"5
400 m	— BESSON (Fr.)	52"0	51"9	52"0
800 m	— MANNING (ZDA)	2'00"7	2'00"5	2'00"7
80 ovire	— CAIRD (Avstral.)	10"3	100"2	10"3
Višina	— REZKOVA (ČSSR)	1.82 m	1.91 m	1.90 m
Daljina	— VISCOPOLEANU (Rom.)	6.82 m	6.82 m	6.82 m
Krogla	— GUMMEL (NDR)	19.61 m	19.61 m	19.61 m
Disk	— MONOLIU (Rom.)	58.28 m	62.54 m	58.28 m
Kopje	— NEMETH (Madž.)	60.36 m	62.40 m	60.54 m
Peteroboj	— BECKER (ZRN)	5.098 t.	5.246 t.	5.246 t.
4 X 100	— ZDA	42"8	42"8	42"8

Med enim in drugim olimpijskim krogom

Ameriški atlet John Carlos, ki so ga skupno s Tommiem Smithom izključili iz olimpijske reprezentance, je sklenil tožiti vodstvo ameriške ekipe v Ciudad Mexicu. Izjavil je, da so vodilni ljudje ameriškega športa s to izključitvijo kršili ameriška ustavna določila.

○

Kenijska atleta Keina in Temuja je odkril in treniral angleški trener John Velzian, katerega je najela pred časom kenijska atletska zveza. Tik pred igrami pa so Kenijci Velziana odpustili iz službe. Kot trener se jim ni zdel dovolj dober. Keino in Temu pa sta kljub temu prinesla domov olimpijsko zlato. Kaj bi šele bilo, če bi bil Velzian dober trener...

○

Tujci zelo radi zbolijo v Mehiki za diarejo. Stara mehiška legenda pravi, da je znani indijanski vladar Montezuma izrekel nad vsemi tujci prekletstvo, ker ga je zahrbtno izdal Španec Cortez. Sad tega prekletstva je ta bolezen, ki so ji podvrženi predvsem tujci in ji zato Mehikanci pravijo: «turistka». Žrtve te bolezni so postali tudi ameriški plavalci Richard Burton, Catie Ball, Dobbie Meyer in drugi.

○

Vodja kenijske olimpijske delegacije Edward Beilsoi je izjavil: «Mi Kenijci želimo, da bi nas poznal ves svet. Najprimernejše sredstvo za dosego tega smotra pa je šport, saj je najcenejši in najbolj privlačen.»

○

V zgodovini olimpijskih iger so se letos ženske prvič udeležile tudi strelskega tekmovanja. S tem so vzbudile veliko pozornost. Bile so sicer le tri, mnogim fotografom pa so zelo pogosto služile za — tarčo.

○

Tek po tartanu, umetni snovi, s katero so prekrite atletske steze, povzroča bolečine v stegnih. Mnogi atleti so imeli zato obvezana stegna. Do konca atletskega tekmovanja se je zglasilo pri zdravnikih skoraj 500 atletov zaradi teh bolečin. Novo bolezen so že krstili: tartanitis.

○

Trener italijanske košarkarske reprezentance Paratore je ob začetku kvalifikacijskih srečanj dejal: «Danes sta močnejši od nas le še dve reprezentanci na svetu: ZDA in Sovjetska zveza. Sicer pa bi lahko premagali tudi Sovjetsko zvezo!» Na Jugoslavijo se ni niti spomnil. Tedaj namreč!

Včeraj pa so Poljaki odvzeli Italiji tudi 5. mesto.

šport šport šport šport šport

NOGOMET

V kvalifikacijski tekmi svetovnega prvenstva

Italija premagala v Cardiffu Wales z rezultatom 1:0 (1:0)

Strelec edinega gola je bil Riva v 44' prvega polčasa
Srečanje je bilo borbeno, vendar tehnično poprečno

Wales: Millington; Thomas, Williams; Burton, Powell, Hole; Rees, Wyn Davies, Ron Davies, Green, Jones.
Italija: Zoff; Burgnich, Fachetti; Rosato, Salvadore, Castano; Domenghini, Rivera, Anastasi, De Sisti, Riva.
Strelec: v 44' prvega polčasa Riva (Italija).
Koti: 8:5 za Wales.
Sodnik: Campos; stranska sodnika: Oliveira in Nougeira (vsi Portugalska).
Gledalcev: 50.000.

Igrišče v odličnem stanju; vreme hladno in oblačno, z rahlim vetrom, ki pa ni motil poteka igre.

Prvič v zgodovini nogometa se je zgodilo, da je Italija s svojo državno reprezentanco zmagala v Veliki Britaniji. Doslej so si zmago privoščila le moštva raznih italijanskih blubov, tokrat pa je tak podvig uspel državni reprezentanci in tega uspeha ne smemo podcenjevati. Wales je — čeprav brez nekaterih standardnih reprezentantov — nudil Italijanom izreden odpor od začetka do konca tekme. Domači igralci so dokazali svojo odlično kondicijo in so vzdržali izreden tempo igre do zaključnega sodnikovega žvizga.

Zasluga italijanskih igralcev je predvsem v tem, da so vzdržali ta silovit ritem igre, ki so ga vsilili domačini. V določenem delu srečanja je Wales 15 minut dobesedno oblegal vrata gostov in italijanska obramba je imela polne roke dela ter je le z največjo težavo zavračala nevarne nasprotne napadalce. Ritem igre je bil od trenutka do trenutka naravnost peklenski, zlasti Williams in Rees sta skupno z obema Daviesoma in Jonesom skušala najti vrzel v obrambi «azzurrov», ki se je nekajkrat nevarno zamajala.

Srečanje je bilo že v začetku izredno hitro. Italija je že v prvi minuti skušala ogroziti Millingtona s strelom Domenghinija, vendar brez uspeha. Wales je takoj odgovoril in Italijani so le z največjo težavo zajezili nekaj nevarnih nasprotnih akcij.

Sledilo je obdobje obojestranskih akcij, med katerimi je imela Italija v 24' izredno priložnost za dosego gola. Anastasi je z glavo usmeril žogo točno v zgornji kot vrat in waleški vratar je v skoku s težavo zavrnil nevarni strel. V 28' pa je Millington moral celo izven kazenskega prostora, da je prestregel pot žogi. 9 minut kasneje pa je Green zavrnil De Sistijev strel s same črte vrat.

Minuto pred koncem je padel gol, ki je odločil tekmo. Akcija se je razvijala preko igralcev Anastasi-Rivera-De Sisti, ki jo je podaljšal do Rive. Ta je s polobratom silovito streljal tik ob tleh v mrežo.

V drugem polčasu je Wales takoj pokazal, da ne namerava položiti orožja. Svoje manjše tehnično znanje je nadomestil z izredno borbenostjo, kar si je zaradi odlične kondicijske pripravljenosti svojih igralcev lahko privoščil. Italijane so potisnili pred njihova vrata in jih tam oblegali z vseh strani. Gostje niso pokazali nobene želje, da bi razbili obroč okrog sebe in tako so dali domačinom priložnost za vrsto strelov. Nekateri od teh niso končali v mreži le zaradi prisebnosti Zoffa in dokajšnje sreče, ki jo je imela italijanska ekipa v tem delu igre. V obeh ekipah je prišlo do zamenjav. Namesto Anastasija je prišel na igrišče Mazzola, pri domačinih pa je v 18' Greena zamenjal Jones.

Sredi drugega polčasa je dokaj zatajila srednja italijanska vrsta: ne Rivera, ne De Sisti nista nudila svojim napadalcem potrebne «zaledne» pomoči, tako, da so domačini z lahkoto prehajali iz svoje na italijansko polovico igrišča. Italija se je povsem prepustila pobudi Walesa in le Riva je od časa do časa sprožil protinapad, ki pa seveda brez opore ostalih igralcev ni mogel obroditi sadu. Šele v 41' so Italijani sprožili nevarnejši napad, katerega pa Domenghini in Riva zaradi odločne domače obrambe nista mogla izpeljati do konca.

S tem se je srečanje praktično končalo in lahko rečemo, da so Italijani odnesli domov nezasluženo zmago. Izbojevali so jo le zaradi večje izkušenosti svojih igralcev, sicer pa so bili domačini v skoraj vsej ekipi odločno napadalnejša ekipa na igrišču.

Italijanom pa je treba priznati zaslugo, da so vzdržali siloviti pritisk Walesa in tako ohranili dragoceno prednost za povratno tekmo, ki jo bodo odigrali v Italiji.

Čez tri dni začetek prvenstva tudi za odbojkarsko ekipo Bora

Člani moške odbojkarske ekipe Bora so zaključili svoje priprave za letošnje prvenstvo B lige, ki se bo začelo v soboto. V prvem kolu se bo Bor srečal s šesterko CRDA in je v tem srečanju favorit, čeprav znajo tudi igralci CRDA zaigrati včasih zelo nevarno.

Bor bo letos nastopal z naslednjimi igralci: Jurkič Učo, Mijot Vojko, Plesničar Edi, Vodopivec Edko, Starc Edi, Fučka Radovan, Uršič Žarko in Veljak Klavdij.

Kot je razvidno iz tega seznama letos ne bo igral za plave Igor Orel. Pred nekaj dnevi je moral oditi na odsluženje vojaškega roka, kar je za ekipo velika izguba. Orla so pri vojakih že določili v športno četo in bo (dokler bo nosil uniformo) igral za ekipo Esercito iz Neaplja.

Novinec v moštvu pa je Edi Starc. To je še mlad a zelo perspektiven odbojkar, kateremu sicer še manjkajo izkušnje, vendar se je že dokaj uigral z ostalimi igralci.

(Na sliki borovci med tekmo s slovenskim prvakom Ljubljano na letošnjem športnem tednu Gaje.)

3. AMATERSKA LIGA

Sovodnje v prvem nastopu premagale S. Rocchese z 2:1

Sovodenjci so si izbojevali zmago kljub temu, da so skoraj vso tekmo odigrali v desetih

SOVODNJE: Ferfolja S., Kuzmin, Kovič, Benossi, Brumat, Ferfolja B., Bizaj, Cijak, Vižintin, Černe in Šfiligoj.

S. ROCCHESE: Migliaccio, Calza, Monelli, Madon, Spangia, Hess, Ermondi R., Pecorari, Eremondi E., Paravan in Berloso.

V lepem sončnem vremenu si je tekmo ogledalo 100 gledalcev.

V 10' p. p. se je poškodoval Vižintin in je zapustil igrišče.

KOTI: 3:3.

Sovodenjci so se v nedeljo upravičeno veselili svoje prve prvenstvene zmage. Čeprav so bili le v desetih so jo povsem zasluženo izvojevali. Že po 10' igre so namreč izgubili odličnega Vižintina, ki so ga nasprotniki grobo zrušili in poškodovali tako, da so ga morali celo odpeljati na pregled v bolnišnico. Začasno je zapustil igrišče v prvem polčasu tudi Šfiligoj. Gostje so imeli tako precej priložnosti, a jih niso znali izkoristiti. Nasprotno so Sovodenjci ustvarjali pred Migliacciovimi vrati dokajšnjo zmedo v katero pa je vedno uspešno posegel nasprotni vratar. Domačini so zaigrali zadovoljivo tudi v obrambi. Čeprav številčno šibkejši so ustvarili mnogo lepih akcij ter so tako nadomestili s požrtvovalnostjo svojo številčno podrejenost.

Srečanje je bilo dokaj borbeno vendar pa tehnično ne posebno kakovostno. Zaradi odsotnosti Vižintina Sovodenjci niso mogli zaigrati dovolj sproščeno. Rezultat igre pa povsem odgovarja poteku dogodkov na igrišču.

Kratka kronika: Gostje so prvi nevarnejši napad sprožili že v tretji minuti vendar je domača obramba uspešno čistila ter odbijala žogo na sredino igrišča V 6' je Cijak le za las zgrešil vrata. V 10' je nasprotni branilec grobo zrušil Vižintina, ki je moral zapustiti igrišče in se ni več vrnil. V 19' je po akciji Madon - Eremondi, Kovič rešil v kot. Protinapad Sovodenjcev je presenetil goste, desno krilo Bizaj je vzel nasprotni obrambi žogo, z levim strelom je zadel prečko, na odbito žogo je startal Černe in povedel Sovodenjce v vodstvo.

Odgovor nasprotne ekipe je bil takojšen vendar ne dovolj učinkovit. V 30' je zapustil igrišče Šfiligoj. Medtem so Sovodenjci streljali žogo s kota in Černe jo je preusmeril v mrežo. Sodnik pa je gol razveljavil. V zadnjih minutah sta nasprotnega vratarja nevarno ogrožala Cijak in Černe. Zadnji je med drugim zastreljal skoraj gotov zadetek.

V prvih minutah d. p. so domačini sprožili nekaj akcij zlasti preko Černeta in Šfiligoja Toda tudi gostje (čeprav se jim je poznalo pomanjkanje kondicije) so postali polagoma nevarnejši in v 24' so dosegli s pomočjo enajstmetrovke izenačenje. Sodnik je to kazen dosodil neprevično, saj poseg Ferfolje (zaradi katerega je prišlo do enajstmetrovke) ni bil niti nepravilen niti v kazenskem prostoru. Sovodenjce gol ni preveč potrl sprožili so več nevarnih napadov vendar nikakor niso uspeli premagati izredno razpoloženega nasprotnega vratarja. Toda v 31' d. p. so ukanili tudi njega. Streljal je Cijak in žoga se je znašla v mreži. Pet minut pred koncem tekme bi domačini skoraj dosegli še en gol kateremu pa je zopet zastavil pot nasprotni vratar. Zadnje minute so potekale v znamenju pritiska gostov, ki so hoteli na vsak način izsiliti izenačenje. Dosegli so pa le strel iz kota pa še tega niso popravili ker je sodnik prej odžvižgal konec tekme.

Po srečanju je trener Marin izrazil svoje zadovoljstvo nad zmago o kateri je dejal, da je povsem zaslužena, dodal pa je, da bi bil izid tekme brez Vižintinove poškodbe še višji. Posebno je pohvalil Cijaka in Černeta pa tudi ekipo v celoti.

K. B.

V mladinskem prvenstvu poraz enajsterice Gaje

LIBERTAS — GAJA 2:0 (0:0)

GAJA: Milkovič V., Marc D., Metlika D., Stranšček R., Kralj, Grgič D., Vrše R., Kralj P., Grgič B., Rizmondo B., Gojča O.

LIBERTAS: Barnaba, Baiocco L., Ossich, Belac, Zuchic, Giacchin, Bonazza, Podgornich, Zigante, Bernabei, Baiocco A.

V nedeljo je morala ekipa Gaje kloniti po lepi in zanimivi igri močnemu Libertasu z izidom 1:2.

V prvih minutah igre je enajsterica Libertasa močno pritisnila proti Milkovičevim vratom in Gaja je prvič ogrožala nasprotna vrata po protinapadu šele kasneje, vendar je strel Kralja P. nasprotni vratar ubranil V 30' je bil zaradi ugovarjanja sodniku izključen Osich. Prvi polčas se je končal pri izidu 0:0.

Drugi del igre je bil bolj zanimiv. Libertas je v 2' in 11" kar dvakrat zadel prečko. V 12' je prišlo do prvega zadetka: Stranšček je po hitrem protinapadu streljal in ukanil nasprotnega vratarja. V tem delu igre se je zelo dobro izkazal Rizmondo B. V 30' je tudi Grgič B. zadel prečko. Četrt ure pred koncem tekme je Libertas streljal dosojeno enajstmetrovko, vendar jo je vratar ujel.

Zopet je sledilo krajše obdobje premoči Libertasa, v katerem je to moštvo dvakrat zaporedoma potreslo mrežo Gaje in sicer s Podgornichom in Baioccom.

Gaja je ta poraz doživela povsem brez potrebe: ves čas je bila bolj ali manj enakovreden nasprotnik, močneje je popustila le v zadnjih minutah (kot prejšnjo nedeljo v tekmi z Vesno) in prav v teh minutah je prejela oba usodna gola.

Peter G.

VČERAJ V BEOGRADU

Srednjeevropski pokal za Crveno zvezdo

BEOGRAD, 23. — Crvena zvezda je danes premagala ekipo Spartak Trnava (ČSSR) z izidom 4:1 (1:1) in je s to zmago osvojila srednjeevropski pokal. To je bilo povratno srečanje. V prvi tekmi v Trnavi so Beograjčani doživeli poraz z 1:0 in je torej skupni končni izid 4:2 v korist Crvene zvezde. Zmaga Jugoslovanov nad češkoslovaškim državnim prvakom je bila povsem zaslužena. Crvena zvezda, ki je letos osvojila naslov jugoslovanskega državnega prvaka in pokalnega prvaka je tako zabeležila še en pomemben uspeh.

3. AMATERSKA NOGOMETNA LIGA

Slovenske ekipe v 1. kolu tri zmage in trije porazi

V šestih tekmah prvega kola je padlo kar 19 golov - Poraz Zarje predstavlja presenečenje kola - Potek srečanj je ovirala burja

Burja in močan veter sta bila glavna protagonista prvega kola 3. amaterske nogometne lige, v kateri so enajsterice Brega, Primorja in Vesne prišle do zmage, Primorec, Zarja in Union pa so okusili grenkobo poraza.

V skupini «L» smo v tem kolu videli zelo učinkovite napade, saj je v šestih tekmah padlo kar 19 golov. To je seveda posledica dejstva, da obrambe še niso dovolj uigrane, pa tudi tega, da je burja precej ovirala igro.

TECNOFERR. — ZARJA SLAB DAN BAZOVCEV

Bazoviška Zarja se je v nedeljo vrnila domov praznih rok. Za Bazovce je bilo to srečanje zelo pomembno. Ojačili so namreč svojo ekipo s tremi mladimi domačimi nogometaši: Žagarjem, Kalcem in Marcem, ki so bili do letos člani Bologne, oz. Triestine. Kljub temu pa Zarji ni uspelo zmagati, kajti napadalna vrsta je imela črn dan, pa tudi v obrambi ni šlo vse po načrtu.

Tecnoferramenta je kot običajno pokazala svojo premoč zlasti na sredini igrišča, kjer je ustvarila pravi «zid», katerega Bazovci niso znali prebiti in tako sta obe točki ostali domačinom.

UNION — PRIMORJE OBE TOČKI ZA GOSTE

Slovenski derbi med Unionom in Primorjem se je zaključil v korist gostov. Zmaga je popolnoma zasluženo pripadla Primorju, ki je vsekakor zaigralo bolje od nasprotne enajsterice, čeprav tudi ta ekipa ni pokazala izrednega nogometa (kljub visokemu izidu). Srečanje je pokazalo, da je Primorje letos res ojačeno in to v celoti, od napada do vratarja. To pa pomeni, da bodo rdečerumeni letos trd oreh za vsakega nasprotnika.

Treba pa je priznati, da so Podlonjerci kljub porazu s svojo igro presenetili. Zagrešili so sicer nekaj napak (ki so jih drago plačali!), vendar pa je bilo jasno videti da je tudi njihova enajsterica letos močnejša od lanske in z dobrimi treningi rezultati gotovo ne bodo izostali.

VESNA — COOP V VSAKEM POLČASU EN GOL

Po enem letu nastopanja v 2. amaterski ligi se je Vesna vrnila v 3. ligo in je v prvi prvenstveni tekmi zasluženo osvojila obe točki, ki ju je iztrgala enajsterici Coop. Križani so slabo začeli, čeprav so imeli veter v hrbet. Kazalo je celo, da jim ne bo uspelo doseči niti enega gola čeprav so imeli več izrednih priložnosti za uspešen strel. V 41' pa je Z. Košuta Križane povedel v vodstvo. V drugem delu je Vesna zaigrala bolj organizirano, predvsem, ker sta Sulčič in De Michele s pomočjo Cecchinija bolje nadzorovala sredino igrišča. To dejstvo je pomagalo Vesni, da je še enkrat potresla nasprotnikovo mrežo in si tako zagotovila celotni izkupiček.

VIANI — PRIMOREC TREBENCI BREZ TOČKE

Enajsterica Primorca je v nedeljo zapustila igrišče poražena. V gosteh je bila pri trdoživi ekipi Vianija, ki je znana kot dobro moštvo. Trebenci so letos svojo enajsterico ojačili zato so tudi upali, da bodo domačinom iztrgali vsaj točko. Vsa prizadevanja pa so bila zaman in ob končnem sodnikovem žvižgu je bil rezultat 1:0 v korist domačinom.

GIARIZZOLE — BREG BREŽANI BREZ STANDARDNE POSTAVE

Brežani so v nedeljo gostovali pri enajsterici Giarizzole. Srečanje so zaključili s 3:1 v svojo korist in so tako odnesli obe točki čeprav s svojo igro niso povsem zadovoljili. Pri tem pa je treba upoštevati, da predstavniki dolinske občine niso nastopili s svojo standardno postavo ker imajo več igralcev poškodovanih. Trener se je moral zato poslužiti mlajših igralcev, ostala prosta mesta pa je zapolnil z rezervnimi igralci, ki se pa na teh mestih niso preveč obnesli. Zaradi teh menjav sta bila najbolj prizadeta napad in obramba, medtem ko sta na sredini igrišča odlično zaigrala oba nova igralca Brega Bassanese in Leban.

IZIDI

SKUPINA «L»

Viani — Primorec 1:0
Tecnoferramenta — Zarja 1:0
Union — Primorje 1:4
Vesna — Coop 2:0
Liber. Prosek — Liber. Opčine 3:3
Inter — Gretta 3:1

LESTVICA

Primorje	1	1	0	0	4:1	2
Vesna	1	1	0	0	2:0	2
Inter	1	1	0	0	3:1	2
Tecnoferram.	1	1	0	0	1:0	2
Viani	1	1	0	0	1:0	2
Lib. Opčine	1	0	1	0	3:3	1
Lib. Prosek	1	0	1	0	3:3	1
Primorec	1	0	0	1	0:1	0
Zarja	1	0	0	1	0:1	0
Greta	1	0	0	1	1:3	0
Coop	1	0	0	1	0:2	0
Union	1	0	0	1	1:4	0

IZIDI

SKUPINA «M»

Giarizzole — Breg 1:3
Virtus — Flaminio 0:1
San Sergio — Esperia 1:2
Don Bosco — Campanelle 0:0
Zaule — Lib. Barkovlje 2:2
Roianese — Edera B 2:2

LESTVICA

Breg	1	1	0	0	3:1	2
Flaminio	1	1	0	0	1:0	2
Esperia	1	1	0	0	2:1	2
Campanelle	1	0	1	0	2:2	1
Don Bosco	1	0	1	0	2:2	1
Edera B	1	0	1	0	2:2	1
Lib. Barkovlje	1	0	1	0	2:2	1
Roianese	1	0	1	0	2:2	1
Zaule	1	0	1	0	2:2	1
San Sergio	1	0	0	1	1:2	0
Virtus	1	0	0	1	0:1	0
Giarizzole	1	0	0	1	1:3	0

BRUNO RUPEL

ATLETIKA

7. memorial M. Filej 1968

URNIK ATLETIKE

Sobota, 26. oktobra
Šolski stadion Gorica

15,00 zbor tekmovalcev
15,30 60 m (D), krogla (D)
15,40 200 m (M, S), 60 m (De), krogla (D)
16,00 višina (De), disk (N, M, S)
16,15 višina (D, N, M, S), 400 m (S)
16,30 daljina (D, N, M, S)
17,00 1000 m (D, N, M)

Nedelja, 27. oktobra
Šolski stadion Gorica

8,30 zbor tekmovalcev
9,00 110 m zapreke (S), krogla (N, M, S)
9,15 80 m (Nd)
9,30 100 m (Md), 80 m (N)
9,45 100 m (M, S), krogla (Nd, Md)
10,15 300 m (N), višina (Nd, Md)
10,30 disk (Md)
10,45 daljina (Md, Nd), troskok (S)
11,15 kopje (N, M, S)
11,30 1000 m (M četveroboj),
11,45 1500 m (S, S četveroboj), daljina (N, M, S)

D — dečki (1954 in mlajši; N — naračajniki (1953, 1952); M — mladinci (1951, 1950); S — starejši (1949 in star.).

De — deklice (1954 in mlajše); Nd — naraščajnice (1953, 1952); Md — mladinke (1951 in starejše).

Tekmovalci v četveroboju bodo imeli v soboto višino in 200 m, v nedeljo pa kroglo in 1000 m oziroma 1500 m.

Vpisovanje na naslov: Polisportiva Olympia, pri Petru Spacapanu, Viale XX Settembre 85, ali pa pol ure pred začetkom tekmovanja na stadionu.

Prvi trije v četveroboju bodo dobili medalje (mladinci in starejši); medalje bodo prejeli tudi prvi v vsaki disciplini (vse kategorije: nastopiti morajo vsaj trije tekmovalci).

SEJEMSKI POKAL

Zmaga Napolija

V okviru tekmovanja za pokal sejemskih mest so odigrali včeraj naslednje tekme:

Grasshopers (Švica) — Napoli 1:0
Teeds United (Anglija) — Standard (Belgija) 3:2
Aberdeen (Škotska) — Saragoza (Španija) 2:1.

Slovar tujk

(Nadaljevanje s 3. strani)

ganje pojmov, to pa daje pečat celemu delu. Pričujoči Vrbinčev slovar, čeprav nujno posega v jezikovna vprašanja, po svoji zasnovi ni v prvi vrsti jezikovni slovar. Čeprav so pri posameznih geslih obdelane vse pomembnejše jezikovne prvine, pa je zgoščeni, a vendar precej izčrpni razlagi pojmov odmerjeno največ prostora.

Vrbinčev Slovar tujk obsega 30 tisoč gesel, od katerih so nekatera precej široko obdelana. Po pojasnilu avtorja so bile sprejete predvsem tiste tujke, ki so prodrle v občo rabo. Izbor gesel je bil prav gotovo ena najtežjih nalog, ker slovar ni smel biti niti preozek niti ni smel zajeti preširoko. Listanje po slovarju kaže, da so poleg tujk za obče pojme uvrščene v slovar predvsem tujke s področja umetnosti, zgodovine in filozofije. Sorazmeroma skromno je zastopana pravna terminologija, očitno tudi medicinska in tehnična terminologija nista preširoko zastopani. Sicer imamo v tem pogledu medicinski besednjak in tehniški slovar, očitno pa je, da se je avtor skušal izogniti temu, da bi njegov slovar tujk, za katerega poudarja, da je namenjen širšim plastem, zašel preširoko v posamezne stroke. Razlage pojmov so kratke, koncizne, ponekod pa spet nenavadno široke z obširnim zgodovinskim prikazom. Tako obsega novi slovar tujk kar 770 strani dvokolonskega tiska v knjigi enakega formata kot ga ima Slovenski pravopis.

Gotovo je, da novi Vrbinčev slovar tujk ne pomeni samo po svojem obsegu večjega slovarja tujk in ne prinaša samo novosti, ki nam jih je prineslo življenje. Novi slovar tujk pomeni delo, ki je nastalo na novih osnovah in ki pomeni prispevek ne samo k naši slovarski literaturi, temveč k našemu izrazoslovju, terminologiji in razvijanju pojmov. O praktični uporabi slovarja v vsakdanjem življenju pa niti ni treba posebej govoriti. Novi slovar tujk, ki je izšel v 12.000 izvodih, bo gotovo mnogo koristil našim ljudem v vsakdanjem življenju. Njegovo znanstveno vrednost pa bo ugotovila strokovna kritika, pokazal pa jo bo tudi čas. Danes pa je že gotovo, da je avtor opravil veliko delo.

Sl. Ru.

69. B. TRAVEN

General iz džungle

Divisionario ga ni pogledal, ampak se je, kakor je poročnik dobro čutil, ozrl od njega proč. Takrat je vedel, da je govor prepričal celo samega divisionaria, da je skušal poročnik iz strahu in ne iz poguma razjeziti Generala, da bi ga ta naglo in brez bolečin ubil.

In zdajci se je zgodilo, da poročnik ni mogel več zadrževati solz. Začel je ihteti, poiskal robec in si z njim zakril obraz.

9

General se je obrnil in je stopil nekaj korakov nazaj bliže k ognju. Obstal je, pomignil enemu izmed divjakov k sebi in mu dejal: «Obesi tega črva kratko malo na drevo, hitro in urno in podvizaj se!»

Poročnik si je hlastno obrisal oči, stopil k divisionariu in mu dejal: «Mi general, ali res verjamete, da sem tega psa samo zato zmerjal, ker sem hotel...» Dalje ni spravil besede iz sebe. Na pol se je obrnil. Sam pri sebi je dejal: «Kakšen pomen ima vse to? Jaz vem in to v tolažbo vso večnost. Če tudi drugi to vedo in če bom kdaj sploh sposoben, da bi komur koli to pojasnil, bo čez pet minut brez vsakega pomena.» Vzravnal se je. Stopil je tik pred svojega poveljnika, mu pogledal naravnost v obraz in z vojaško odrezanim glasom dejal: «Oprostite, mi general, želel sem samo, da mi daste za nedoločen čas dopust. Prosim!»

Potem je salutiral: *«Mi general, a sus ordenes! Adiós, mi general!»*

Divisionario mu je ponudil roko, ga potegnil tesno k sebi, ga objel, in spustil, salutiral in dejal: *«Adió, muchacho!* Dopust odobren! *Adiós, teniente Bailleres!* Srečala se bova čez nekaj ur. *Hasta la vista!* Na svidenje!»

Rahel nasmeh je igral na poročnikovih ustnicah, ko je ponovno salutiral.

Nato se je naglo obrnil. Ne da bi se obotavljal, ali čakal na povelje, je urno stopil k možem, ki naj bi ga odpeljali in ki je eden izmed njih imel na rami blaten laso.

Čez nekaj sekund je bilo slišati moža, ki je vpil: «Ne, tenientito, ne tja, semkaj, v to smer. Brž! Brž Podvizaj se!»

PETNAJSTO POGLAVJE

1

Divisionario je počenil na tla. Sključil se je v dve gube in menda izgubil sleherno zanimanje za okolico. Samogibno je potegnil cigareto iz močno pozlačene doze in si jo prižgal ob tleči veji.

Polagoma so tudi muchachosi, ki so pripadali štabu, spet počenili k ognju, medtem ko so se drugi pridružili svojim skupinam.

Potem se je pojavil možakar, ki mu je bilo ime Agapito, obstal in pogledal najprej divisionaria in nato Generala, kakor da ju ocenjuje za boksarski dvoboj.

Naposled je spregovoril: «General, prav dobro bi ti pristajala uniforma divisionaria. Potem bi bil videti prav zal in vsakdo, ki bi te zagledal, bi takoj vedel, da si naš general. Mislim, da se ti bo uniforma prav lepo podala. Saj sta oba približno enako velika. Le da si ti suh ko prekla, ta veliki vojskovodja, ki ga imamo tukaj, pa je spitan ko stara svinja.»

Nenadoma pa je prekinil svoj mirni, šaljivi govor, spremenil glas in zatulil na divisionaria: «Brž, poskoči in zapleši, generalček, in sleci si svoje cunje, da bi jih lahko pomeril.»

Divisionario se je zdramil in se ozrl v govornika. Obotavljaje se je premaknil zadnjico in očitno ni vedel, kaj naj stori, ali naj tega razcapanega Indijanca uboga ali ne. Negotovo je pogledal Generala in Profesorja, ki ju je tukaj priznaval kot edini avtoriteti ali ju je bil vsaj voljan priznavati, ker pač ni imel druge izbire. Toda ne General ne Profesor, Celso in drugi, ki so menda imeli pravico, da bi se resno vmešali, se niso dali motiti v pogovoru. Delali so se, kakor da ni nihče izmed njih slišal Agapitovih besed.

Ko ni kazalo, da je divisionario voljan sleči svoj površnik, in je očitno čakal, da bo General kaj pripomnil k temu, ga je Agapito tako silovito brcnil z boso nogo v rebra, da se je divisionario prevrnil. «Ali si slišal, kaj sem ti naročil?» je zavpil Agapito. «Cunje dol in brž.»

Divisionario se je zdaj pobral in se razjezil. «Ti pasji in ušivi Indijanec, ti bi rad tukaj komandiral generale. Kožo ti dam potegniti s telesa zaradi tvoje nesramnosti.»

«Ne mlati prazne slame,» je odgovoril Agapito, ne da bi se količkaj ustavljal ob divisionariovem izbruhu. Z močnimi rokami je potegnil divisionaria kvišku, pomignil nekaterim bližnjim muchachosom, naj pridejo bliže, in čez četrt minute je stal divisionario pred muchachosi v močno pomazanih zelenih spodnjih hlačah, ki so mu segale do kolen.

Šele zdaj je kazalo, da so muchachosi, ki so se pomenkovali z Generalom, opazili ta dogodek. General je opazoval kup obleke. Stopil je h kupu, dvignil vsak kos z roko visoko v zrak in ga ocenil, kakor da ga misli prodati kakemu starinarju.

«Torej te cape,» je naposled zelo zaničljivo spregovoril, «torej takšne cape s svetlimi gumbi in zlatim orlom na ramah naredijo velikega generala.»

Muchachosi so se glasno zasmejali in si ogledali divisionaria, ki je spričo toliko posmehljivih obrazov zlezel vase, ko je nekaj trenutkov poskušal, da bi kazal besen obraz. Mrazilo ga je. Priplazil se je bliže k ognju in se ves skrčil. Ni ga mrazilo samo zaradi hladu deževnega popoldneva. Bolj ga je mrazilo zaradi negotovosti usode, ki ga je oropala dostojanstva, najbolj pa zaradi neugodja, da mora kot ujetnik prenašati zasramovanje teh mož. Desetkrat rajši bi bil videl, da bi ga muchachosi v uniformi, ko ponosno in dostojanstveno stoji pred njimi, ustrelili, namesto, da se mu zdaj posmehujejo, ko je oblečen samo v kratke spodnje hlače, ki so povrhu še vse blatne.

«No, kaj si zdaj?» ga je vprašal Profesor «Takšnega, kakor zdaj tukaj čepiš, te ne bi niti el Caudillo imel za generala. In če se takšen, kakršen si zdaj, pojaviš pred svojo divizijo, ne bo nihče zavpil «Mirno!» Boš moral že bliže priti, da bi te ta ali oni poznal in potem morda rekel: «Oh, Dios mio, to je vendar naš divisionario, kakšen pa je!» Brez uniforme si prav žalostna postava, divisionario, to ti moram že reči. Pri tebi je samo uniforma tista, ki te dela generala. Ko bi bil v resnici general, ne bi stal zdaj nag pred nami v vsej svoji revščini, ampak bi bili mi tvoji ujetniki in bi nas dal vse zagrebsti.»

Arcadio je pritrdilno pokimal in dejal: «Profesor je prav povedal. Poglej malo našega Generala, ki ga imamo Ta nima tako lepe uniforme, kot jo imaš ti, ta sploh nima uniforme. Obe golenici, ki jih nosi na svojih okončinah, sta desni, ker ima nekdo drug obe levi golenici, ali pa sta obe levi golenici ostali dvema tvojima oficirjema na tacah, ko so ju jima sneli.»

«Ne, Arcadio,» ga je prekinil General, «ni tako. Obe levi golenici sta bili tako prestreljeni, da ju nisem mogel uporabiti in zato nosim samo dve desni.»

«Ti seveda nimaš našega Generala za pravega generala divisionario, kajneo? je vprašal Celso.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-6374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir besedo — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst